

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ" ◊ ΤΕΥΧΟΣ 30, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2015

Με ρεκόρ συμμετοχών διαζήχθη και ο 3ος Ημι-μαραθώνιος Ταυγέτου

σελ. 3

Τα γιοφύρια του Κάστορα. Μια βόλτα στις όχθες του καστανιώτικου ποταμιού

σελ. 8

Στα χνάρια των αρχαίων θεών: Οι οργανοπαίχτες της Αλευρούς.

σελ. 28-29

Το Τοπικό Συμβούλιο βραβεύει τον Στάθη Βαλιώτη

ΝΗΡΙΟΝ ΕΠΕ τεχνική εταιρεία

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ

REAL ESTATE

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΕΧ. ΓΡΑΦΕΙΑ

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΑΓΟΡΕΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΨΕΙΣ

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

ΜΕΛΕΤΕΣ ΣΤΑΤΙΚΩΝ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ανακαινίσεις, ενεργειακά πιστοποιητικά, νομιμοποιήσεις αυθαιρέτων
ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 22 - 104 32, ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210-3246589, 210-5243774

Σημείωμα του Εκδότη

Ο Πασκάλ Μπρυκνέρ, Γάλλος φιλόσοφος, οι περισσότεροι θα τον ξέρετε από τα «Μαύρα Φεγγάρια του Έρωτα», όπως διασκευάστηκε σε ταινία από τον Ρομάν Πολάνσκι, επισκέφτηκε την Ελλάδα και έδωσε συνέντευξη τύπου στο Μουσείο Κυκλαδικής τέχνης, στο πλαίσιο των συζητήσεων που οργανώνει το μουσείο με προσωπικότητες που η σκέψη και η δράση τους καθορίζουν το πολιτικό γίνεσθαι. Η συνέντευξη έγινε λίγες μέρες μετά τα τρομοκρατικά χτυπήματα στο Παρίσι από νέους Τζιχαντιστές, γεννημένους και μεγαλωμένους στην Ευρώπη. Είπε, είναι εντυπωσιακό και τρομακτικό το φαινόμενο να ανοίγουν οι νέοι το ίντερνετ και να βλέπουν μια αγγελί-

α από το Ισλάμ προκειμένου να «καταταγούν» στις τάξεις του. Και έτσι αποφασίζουν πως ζουν στην αμαρτία και φεύγουν από τη χώρα που ανατράφηκαν για να υπηρετήσουν αυτό που τους προσφέρει το Ισλάμ, την άμεση σωτηρία, που απαντά ίσως στο ερώτημα πολλών νέων: πώς θα ζήσω; Είναι ένα αίτιγμα, συνεχίζει, καθώς ο θάνατος μπορεί ως έννοια να δώσει μόνο μια στιγμιαία απάντηση. Και συμπληρώνει ότι οι πολεμιστές του Ισλάμ, όσοι αποφασίζουν να καταταγούν, δε φοβούνται το θάνατο, φοβούνται την ίδια τη ζωή. Σκέφτομαι, η μαμά Ευρώπη απότυχε να περιθάψει στους κόλπους της τα εισηγμένα παιδιά της, τα γκέτο κλειστά, οι ευκαιρίες

διαφορετικές και ο μύθος της πολυπολιτισμικότητας μάλλον παραπλανητικός. Και από την άλλη πλευρά το αυγό του φιδιού, ο σύγχρονος φασισμός, να θεριεύει. Και εμείς να κλείνουμε τα μάτια. Ακόμη και οι ειδικοί, όπως έγινε και στην άνοδο του ναζισμού, όπως περιγράφει το φαινόμενο ο Rollo May, ο σπουδαιότερος, κατά τη γνώμη μου, υπαρξιστής ψυχίατρος του 20^{ου} αιώνα στις ΗΠΑ, όταν η γαλλική διανοήση εθελουφλούσε στο ρεύμα του ναζισμού που γεννιόταν.

Βασικός κανόνας της επιστήμης, βλέπεις αυτό που θέλεις να δεις. Και βέβαια το ότι ματώνει και η Δύση φαντάζει παρωνυχίδα μπροστά στο σφαγείο της Συρίας και της Μέσης Ανα-

τολής και τα κουφάρια των παιδιών και ενηλίκων στα νερά του Αιγαίου. Όλες οι ζωές την ίδια αξία έχουν. Όμως ας δούμε τα πράγματα αισιόδοξα. Σε αυτό το τεύχος είναι αρκετά τα θέματα, ο ημιμαραθώνιος οργανώθηκε με επιτυχία για τρίτη χρονιά, οι Σύλλογοι προσφέρουν εθελοντικά στην περιοχή και η ποδοσφαιρική ομάδα φυσάει. Αλλά το 2016 επελαύνει και μάλλον πρέπει να αρχίσουμε τις ευχές, μπας και προλάβουμε καμιά επόμενη κατρακύλα. Όλο το Διοικητικό Συμβούλιο του Πολυδεύκη σας εύχεται Υγεία, Αγάπη, Πρόοδο και Επιτυχίες.
ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΚΥΠΕΛΛΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΜΑΣ

Έντυπη εφημερίδα

«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:
Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059
τηλ.: 6973208890, 6944377514
<http://kastori.gr>, <http://polydefkis.gr>
e-mail: info@polydefkis.gr

Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή

Συντακτική Επιτροπή

Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή, Ελένη Βλαχογιάννη,
Αναστασία Καδρακάζη,
Γαρυφαλία Ρουμελιώτη,
Θάνος Τζωρτζάκης, Γιάννης Αρφάνης.

Επιμέλεια Ύλης

Αγροτικά, Αθλητικά: Γιάννης Αρφάνης
Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή,
Κωνσταντίνος Καλκανδής
Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη,
Καίτη Σμυρνού
Οικονομικά: Κωνσταντίνος Καλκανδής,
Θάνος Τζωρτζάκης
Πολιτιστικά: Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή
Φωτογραφικό υλικό: Βασ. Λαγανάς,
Γιάννης Αρφάνης, Γ. Λαγανάς, Θ.
Ανδριανός, Π. Γεωργαροπούλου
Χορηγίες: Καίτη Σμυρνού
Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Αναποκριτές

Καστόρι – Βόρειοι Δήμοι:
Δημητράκης Κραμποβίτης,
Θεόδωρος Αλαφογιαννης,
Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης
Δημητρακόπουλος, Νίκος Λαγανάς
ΗΠΑ, Βοστώνη: Eugenia Markos,
Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis,
Αλάσκα: Maria Bascous
Αυστραλία: Angela Vasilas

Παραγωγή, εκτύπωση:

Ο «Π» σχεδιάζεται και υλοποιείται από τη ΝΗΡΙΟΝ ΕΠΕ, Βερανζέρου 22, τ.κ. 10432, Αθήνα, τηλ.: 210-3246589, 2105243774, www.nirion.gr

Καστανιώτικα

Στο προηγούμενο τεύχος η Θ.Π. (Θ. Πελεκάνου) αναφέρει ένα γεγονός που της είχε αφηγηθεί ο μακαρίτης Δ. Λαγανάς (πατέρας του Καστανιώτη), με μια μητέρα που έκανε ότι θα δώσει το φαγητό στο ξένο παιδάκι για να ζηλέψει και να φάει το παιδάκι της. Έχουν περάσει τα χρόνια, το περιστατικό πρέπει να έγινε κάπου τέλη τις δεκαετίας του 50 οι πρωταγωνιστές δε βρίσκονται όλοι στην ζωή και μπορούμε να πούμε τα ονόματά τους. Η μάνα ήταν η Ευτυχία Καλλιάνη γυναίκα του Δ. Καλλιάνη (Πούλου) το παιδάκι της ήταν ο Γιώργος Δ. Καλλιάνης και το παιδάκι που ξεροκατάπινε μιας και το κουτάλι άλλαζε κατεύθυνση για άλλο στόμα, ήταν ο υποφαινόμενος.

Από όλη αυτή την ιστορία, μου έχει μείνει το όμορφο στρουμπουλό παιδάκι ο Γ. Καλλιάνης με τις ξανθές του μπουκλες που περιμέναμε κάθε καλοκαίρι όλη η παρέα του Καμαριού για να παίξουμε (ήταν καλό παιδί). Όμως ένα μοιραίο καλοκαίρι ο Γιωργάκης δεν ήρθε

και δεν ήρθε ποτέ. Μια παιδική αρρώστια, μια μοιραία εκτίμηση από τους δικούς του που θα το πήγαιναν στο γιατρό τη Δευτέρα (ήταν Σάββατο) και ο μικρός Γιωργάκης δεν ξανάπαιξε με τους φίλους στο Καμάρι κρυφτό ή κυνηγητό. Πάντα τον θυμάμαι μόνο με αγάπη.

Στο προηγούμενο τεύχος του Πολυδεύκη η αγαπητή Πρόεδρος μας (μία είναι η Πρόεδρος), μου έκανε την τιμή να συνοδέψει την παρουσία των φωτογραφιών μου με ένα υπέροχο κείμενο και να τη ζωντανέψει.

Την ευχαριστώ από καρδιάς, όπως από καρδιάς είναι και οι φωτογραφίες που στέλνω στον Πολυδεύκη.

Στο προηγούμενο τεύχος είχαμε αποκαλύψει τον κρυφό σχεδιασμό της εταιρείας “ΤΕΡΝΑ” να εγκαταστήσει Αιολικό πάρκο στον Ταύγετο κοντά στις Βατσινιές και την Γραμμένη Πέτρα. Έμαθα ότι πολλοί παράγοντες είναι καθησ-

χαστικοί, δεν θα αφήσουμε να γίνει, δεν θα δώσουμε έγκριση κ.λπ. άλλα και επειδή έχω μια σχετική πείρα από αγώνες περιβαλλοντικούς, επιμένω ότι δεν πρέπει να εφησυχάζουμε άλλα να προσπαθήσουμε να οργανώσουμε τον αγώνα μας σε συνεργασία και με άλλους φορείς, από άλλες περιοχές της χώρας μας που εναντιώνονται στην καταστροφή του περιβάλλοντος. Επαγρύπνηση, γιατί διαφορετικά θα ξυπνήσουμε κανένα πρωί με τις ανεμογεννήτριες στο κεφάλι μας.

Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με αφορμή ένα περιστατικό εμπρησμού στο χωριό μας (που όλοι καταδικάζουμε), έγινε ένα σχόλιο για το χωριό που επεικώς ήταν άστοχο. Καταλαβαίνουμε ότι ίσως έγινε εν βρασμό ψυχής, άλλα έτσι χάνουμε το δίκιο μας. Λίγη προσοχή δεν βλέπτε ποτέ.

Γεια σας πατριώτες
Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στο Καστόρειο την Κυριακή στις 20 Δεκεμβρίου 2015, ο 3^{ος} Καστόρειος Ορεινός Ημιμαραθώνιος Ταυγέτου, μήκους 22.400 μέτρων. Έναν αγώνα, που οι αθλητές δρομείς τον κατατάσσουν στους πιο ωραίους περιβαντολογικά και συγχρόνως στους πιο ενδιαφέροντες και απαιτητικούς ορεινούς αγώνες. Για αυτό και οι δηλώσεις συμμετοχής από όλα τα μέρη της Ελλάδας έφθασαν στις 830, ξεπερνώντας κάθε προηγούμενο. Από το Σάββατο η πλατεία του χωριού μας άρχισε σιγά-σιγά να γεμίζει από αθλητές και συνοδούς. Την Κυριακή το πρωί ξημέρωσε μια ηλιόλουστη μέρα, που βοήθησε να διεξαχθεί ένας υπέροχος αγώνας και οι συμμετέχοντες να δοκιμάσουν τις αντοχές τους στα πανέμορφα αλλά και συνάμα απαιτητικά μονοπάτια του βουνού μας. Τα μονοπάτια, από ημέρες πριν, είχαν καθαρισθεί, σημα-

αθλητές δρομείς και τους ευχήθηκε καλό τερματισμό. Χαιρετισμό απηύθυνε και ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Καστορείου κ. Γεώργιος Οικονομάκης ευχαριστώντας τους χορηγούς και τους συντελεστές της διοργάνωσης, αναφέροντάς τους ονομαστικά, αμέσως μετά έδωσε την εκκίνηση του αγώνα.

Καθ' όλο το μήκος της διαδρομής περίπτερα από γυναίκες και άνδρες του χωριού μας, αλλά και μέλη των οργανωτικών φορέων πρόσφεραν τα απαραίτητα στους αθλητές για την καλή διεξαγωγή του αγώνα. Όλοι, καθομολογούμενως, χάρηκαν τη διαδρομή και απόλαυσαν τη φιλοξενία του χωριού μας. Το ζεστό τσάι πριν τον αγώνα και η ζεστή και νόστιμη φασολάδα μαζί με μεζέ παστού χοιρινού μετά τον τερματισμό, που ετοίμασαν τα μέλη και ο Πρόεδρος κ. Κώστας Λαγανάς του Συλλόγου Φύλων Ταυγέτου ΛΟΥΣΙΝΑ, προσφέρθηκαν

από το Καστόρι, από τα γύρο χωριά αλλά και παιδιά επισκεπτών συμμετείχαν στον αγώνα και χάρηκαν με τον τερματισμό τους. Η εκδήλωση έκλεισε με την απονομή των κυπέλων και των μεταλλίων στους νικητές και σε όλους όσους τερμάτισαν.

Ταυγέτου «ΛΟΥΣΙΝΑ», ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», ο Κυνηγετικός Σύλλογος Βορείου Λακεδαιμόνος, η Αθλητική Ένωση Πελλάνας-Καστορείου, ο Εμποροεργαγελματικός Σύλλογος Καστορείου «ΚΑΣΤΩΡ», οι Σύλλογοι Γο-

3ος Καστόρειος ορεινός ημιμαραθώνιος

τοδοτηθεί και διαμορφωθεί όπως απαιτείται από τα μέλη του Συλλόγου Φύλων Ταυγέτου Λουσίνα. Στον αγώνα τελικά συμμετεί-

απλόχερα σε όλους, αθλητές, συνοδούς, αλλά και σε άλλους παρευρισκομένους.

Τον αγώνα τίμησε με την παρου-

σαν 515 αθλητές από τους οποίους τερμάτισαν οι 480. Μεταξύ αυτών και οι συμπατριώτες μας Παναγιώτης Ερμής και Θανάσης Φασουλόπουλος καθώς και ο Σπύρος Γεωργόπουλος από το Γεωργίτσι.

Πριν την εκκίνηση ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Βαγγέλης Βαλιώτης υποδέχθηκε με χαιρετισμό τους

σία του αλλά και με τη συμμετοχή του ο για δύο φορές νικητής στο «Σπάρταθλον» ο Ιταλός Ιβάν Γκουτίν ο οποίος τερμάτισε στη 5^η θέση.

Παράλληλα με τον ορεινό αγώνα διεξήχθη αγώνας 1000 μέτρων για μαθητές ηλικίας Δημοτικού Σχολείου και 3000 μέτρων και μαθητές ηλικίας Γυμνασίου. Παιδιά

Οι πρώτοι νικητές από τους άνδρες ήταν: 1^{ος} ο Βογιατζής Ανδρέας σε 2 ώρες 2'21'', 2^{ος} ο Πάλλης Νίκος σε 2 ώρες 3'36'' και 3^{ος} Τζαναβάρας Παύλος σε 2 ώρες 5'51''. Από τις γυναίκες: 1^η η Μπουλμέτη Ευγενία σε 2 ώρες 39'16'', 2^η η Πριμηκόρη Στέλλα σε 2 ώρες 45'32'' και 3^η η Θεοδώρου Αντιγόνη σε 2 ώρες 50'10''. Στην δρομική αγωνιστική εκδήλωση παραβρέθηκαν πλήθος κόσμου που καταχειροκρότησε τους αθλητές. Παραβρέθηκαν επίσης ο αντιδήμαρχος Ευάγγελος Νικολακάκης, ο αντιπρόεδρος του ΟΝΑ Μιχάλης Καλομοίρης, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Ιωάννης Μαντζουράνης και Μάριος Τζωρτζάκης, οι εκπρόσωποι του Νομικού Προσώπου Πολιτισμού και Περιβάλλοντος του Δήμου Σπάρτης Παπαδόπουλος Ιωάννης και Κακαφλίκα Βίλλη, τα μέλη του Τοπικού Συμβουλίου Καστορείου Βασίλης Λαγανάς και Βουρδούσης Παναγιώτης και ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Περιβολίων Γιώργος Κουρεμπής.

Συνδιοργανωτές του αγώνα ήταν: ο Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Σπάρτης, το Τοπικό Συμβούλιο Καστορείου, ο Σύλλογος Φύλων

νέων και Κηδεμόνων Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου, η Λέσχη Φωτογραφίας Σπάρτης, η Ελληνική Ομάδα Διάσωσης, ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Σπάρτης, το 300^ο Σύστημα Προσκόπων Σπάρτης, η Εθελοντική Ομάδα «ΕΤΟΙΜΟΚΛΗΣ» και οι Σπαρτιάτες Δρομείς.

Η Επιτυχία του αγώνα πέραν της βοήθειας των συνδιοργανωτών συλλόγων, φορέων και κατοίκων Καστορείου εξασφαλίστηκε και από τις χορηγίες των: Εταιρεία «Τσικάκης-Γιαννόπουλος», Χυμοί «Λακωνία», Παστέλι «ΛΑΜΠΟΥ», Σούπερ Μάρκετ: «Καραγιάννη», «Αφοι Παναγιωτόπουλοι», «Αφοι Παρασκευόπουλοι», «Λαγανά Νίκου», «Ρουμελιώτη Κώστα», «Κούμαρη Αντώνη», Φούρνοι: «Μανιάτη Νεκτάριου» «Γιακουμάκη Κώστα», «Δήμου Γιάννη», Ζαχαροπλαστεία «Λιχούδη», Ex Tremes Stores Καλαμάτας, «Running News Photo Τρέχουμε», Μέλι: Αρβανίτης Ιωάννης και Συμυρνιός Κώστας, Ταβέρνα «Δίπορτο», Ασφαλιστικό Γραφείο Κουτσουμπός, Ανδριανόπουλος Νίκος και Αγγελική Παρασκευόπουλου.

Φωτογραφίες Βασίλη Λαγανά

ΕΒ.

Τα ξύλινα γιοφύρια του Κάστορα

Ένας τόπος με τόση βλάστηση και τόσα νερά, όπως το Καστόρι, δεν θα μπορούσε παρά να έχει και ένα ποτάμι, τον Κάστορα. Μικρό μεν αλλά στο παρελθόν αποτελούσε την υδροστατική/δυναμική ενέργεια για την παραγωγή ηλεκτρισμού στην τοπική μονάδα παραγωγής. Μια υπέροχη ρεματιά καταπράσινη με αιωνόβια πλατάνια να χωρίζει το Καστόρι από τα επόμενα χωριά αλλά και από τα χτήματα. Έτσι δύο μεγάλα γεφύρια κατασκευάστηκαν για τη σύνδεση των δύο πλευρών, το Μαρμαρογιόφυρο, εξαιρετικής πολιτιστικής αξίας (γι' αυτό θα γράψουμε σε άλλο τεύχος), που συνέδεε με τον κάμφο και σήμερα έχει αντικατασταθεί από άλλο σύγχρονο γεφύρι και τη Γέφυρα για τη σύνδεση με τα άλλα βορειότερα χωριά. Έχουμε γράψει για

τη Γέφυρα. Ποιος άλλωστε δεν έχει κάνει έναν ρομαντικό περίπατο εκεί. Όμως ένα άλλο χαρακτηριστικό του Κάστορα ήταν τα ξύλινα γεφυράκια που συνέδεαν τα μονοπάτια εκατέρωθεν του ποταμιού. Αυτά κατά κύριο λόγο χρησιμοποιούσαν οι κάτοικοι για να πάνε στα χωράφια τους ή σε άλλους προορισμούς. Μιας και εμείς είχαμε χτήματα στην Κουτσουρούμπα θα αναφέρω πιο λεπτομερειακά δυο ξύλινα γιοφύρια, που σημάδεψαν την παιδική μας ηλικία αλλά για μένα ήταν και μια φαντασίωση που με συνέδεε με τα παραμύθια της Βόρειας Ευρώπης που πάντα με γοήτευαν. Ένιωθα υπερήφανη, είχαμε και εμείς ποτάμι, είχαμε και εμείς γεφύρια για να πηγαίνουμε στις δουλειές μας. Το πρώτο ιχνηλατούσε το Καμάρι μέχρι την Κουτσουρού-

μπα. Ακολουθούσε το μονοπάτι, δυτικά το Κάστορα, που ξεκινούσε από τη Γέφυρα, το εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και ανάμεσα στα πλατάνια, κάθε βήμα σου πάνω στη μαλακωσιά -χρατς, κρατς στα ξερά πλατανόφυλλα -σε έφερνε αφού διέσχιζες το ξύλινο γεφύρι πάνω από το ποτάμι, τότε φτωχό σε νερό και τότε ανταριασμένο, να νομίζεις σαν μικρό παιδί ότι είσαι ο Ροβινσώνας Κρούσος, στο μύλο του Γαρυφάλη. Τι ομορφιά ήταν αυτή, ή μήπως είναι στη φαντασία μου. Πέτρινος μύλος, να σκάνε τα νερά με φόρα, δημιουργώντας εκατομμύρια αποκλίνοντα σταγονίδια και η λιμνούλα με τις πάπιες. Ποιο παραμύθι να ζηλέψεις; Σήμερα, είναι κρίμα, ο μύλος ρημάζει. Κατά τη γνώμη μου ένα σημαντικό πολιτιστικό στοιχείο της πε-

ριοχής μας, το οποίο, ευελπιστώντας στη βούληση των ιδιοκτητών και με τη βοήθεια των τοπικών φορέων, θα μπορούσε να βελτιωθεί και να ξαναγίνει μια υπέροχη στάση στη βόλτα μας. Λίγο πιο κάτω εξελίσσεται ένα άλλο μονοπάτι, του Καράμαλη, που συνδέει τον Κάτω Μαχαλά με την Κουτσουρούμπα. Εκεί άλλο πολυσύχναστο γεφύρι. Ο Πολυδεύκης πριν από μερικά χρόνια καθάρισε το μονοπάτι αλλά δεν καταφέραμε να φτιάξουμε το γεφύρι. Παράλληλα άλλα γεφύρια ένωναν τις όχθες του Κάστορα στο ύψος των χτημάτων του Πισαγιάννη. Εδώ στον Κάστορα μέσα στα νερά και κάτω από τα πλατάνια κατοικούσαν όλα τα περίεργα όντα, όπως νεραϊδικά, αερικά και ότι άλλο που τις καλοκαιριάτικες νύχτες, ειδικά με φεγγάρι, ξε-

χύνονταν στο κάμπο ανάμεσα στις θημωνιές και πλάνευαν τους παραστρατημένους και τους ερωτευμένους, πολλές φορές παίρνοντας τη φωνή τους (!). Ήταν ιδιαίτερα συγκινητικό για μένα όταν διάβασα τους ίδιους μύθους με τα ξωτικά να περιδιαβαίνουν τις καλοκαιρινές νύχτες στη Σουηδία και τις άλλες Σκανδιναβικές χώρες. Και είναι τελικά φυσικό, αφού η ανθρώπινη ύπαρξη ψάχνει τα ίδια γιατρικά για να αντέξει τους δαίμονές της. Πριν αρκετά χρόνια κατασκευάστηκαν δυο-τρια ξύλινα γεφύρια, κυρίως για τουριστικούς λόγους που συνέδεαν μονοπάτια εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς. Όμως τα τελευταία χρόνια τα περισσότερα δεν ήταν σε καλή κατάσταση.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

Με μεγάλη χαρά πληροφορήθηκα την πρωτοβουλία του Συλλόγου Φίλων Ταύγétου «Λουσίνα» να βελτιώσει το γεφύρι μετά το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο και να κατασκευάσει νέο που αντικατέστησε το κατεστραμμένο κοντά στο μαρμαρογίοφυρο

Με σημαντική εθελοντική εργασία έγιναν εξαιρετικές κατασκευές. Αξίζουν συγχαρητήρια στον Πρόεδρο της Λουσίνας Κ. Χ. Λαγανά και τους Γιώργο Λιναρδάκη, Μανώλη Μαρκουράκη, Βασίλη Λαγανά και Σπύρο Τζιαμούρη καθώς και το Γιώργο Λιακόπουλο για την κοπή των ξύλων.

Τους ευχαριστούμε από καρδιάς.

ΕΛ

Φωτογραφίες Βασ. Λαγανάς

Εικόνες απ' την Καστανιά του 1908

Από το ημερολόγιο του Νικολάου Αντωνάκη

Το ημερολόγιο που τηρούσε επί δεκαετίες ο μακαρίτης συμπατριώτης μας Νικόλαος Αντωνάκης αποτελεί σημαντική πηγή πληροφοριών για την εποχή που έζησε. Ψήγματα σε αυτή τη σελίδα.

Την 1^η Σεπτεμβρίου του έτους 1908 ήτο η κατασκευή του τηλεφωνικού δικτύου, εις ην έλαβον μέρος και εγώ εχτές, καθ' ότι ήμουν διωρισμένος αγροφύλαξ και έληξε την 17 ίδιου μηνός, εξααιρεθείσας όμως τας Κυριακάς και τας νομίμους εορτάς της 14ης και της 8^{ης} του μηνός, ούτως η κατασκευή του ετελείωσε εις διάστημα 13 δεκατηριών ημερών.

Κατά τας 7 Απριλίου ημέραν Δευτέραν αρχίσαμεν επισκευάζοντες την τηλεγραφικήν γραμμήν Καστανιάς-Σπάρτης, αποπερατώνσαντες ταύτην την 21 ίδιου (μηνός) έλαβον δε εκ της εργασίας ταύτης δραχ. 19 ως επιμίσθιον. Φύλακες δύο με εβοήθησαν, ο Ηλ. Καρκάλας και Αντ. Φιλιππόπουλος.

Την 5^η Αυγούστου διωρίσθην τηλεγραφοφύλαξ της γραμμής από Καστανιάς-Σπάρτην με μισθόν συμφωνηθέντα προς δραχ. 40, καίτοι ο μισθός ήτο δραχ. 60. Μετά παρέλευσιν όμως χρονικού τινος διαστήματος κατεσκευάσαμεν την τηλεφωνικήν γραμμήν Γεωργιτσίου ης την φύλαξιν μοί ανέθεσαν τηλεγραφησάντες μοι εκ Τριπόλεως, από εκεί δε και εντεύθεν ελάμβανον ολόκληρον την μισθοδοσίαν ήτοι δραχ. 60 μέχρις ότου απελύθην. Απελύθην δε ως εξής: παραλαβών το υπουργείον ο Μαυρομιχάλης μετερρύθμησε τον Νόμον των τηλεγραφοφυλακών, ελαττώνσας την μισθοδοσίαν του τηλεγραφοφύλακος του Γραφείου Καστανιάς εις δραχ. 30 (τριάκοντα) ένεκα τούτου μη θελήσας να διαμείνω εις την υπηρεσίαν απελύθην την 7 Ιανουαρίου 1910. Προστάθη

όμως δια το συνεργείον Τριπόλεως με μισθόν 80 δραχ. αλλά δεν εδέχθην και ούτω παρητήθη των εργασιών του τηλεγραφοφύλακος. Εγνωρίσθην με Ευαγγ. Μπουρούνην Τ.Τ. Διευθυντήν Τριπόλεως. Κατά την 19 Σεπτεμβρίου 1910 ημέραν Κυριακήν και ώραν 9 π.μ. εδώσαμεν εξετάσεις δι' αγροτικούς διανομείς οι εξής εκ Καστανιάς Νικόλαος Αντωνάκης τελειόφοιτος του Σχολαρχείου, Ιωάννης ιερέως Καλλιάνης μαθητής της Α' του Γυμνασίου ως φοιτήσας εις ταύτην μη λαβών όμως ενδεικτικόν, Δημήτριος Λαμποδημητρόπουλος τελειόφοιτος της Β' Γυμνασίου, και Θεόδωρος Κρεμμύδας μαθητής του Δημοτικού Σχολείου, εκ δε του Γεωργιτσίου οι Σπύρος Γκουζούλης, ιερέως, και Αναστάσιος Γκουζούλης. Κατά τας 6 Μαρτίου 1911 επανελήφθησαν αι εξετάσεις των αγροτικών διανομέων καθ' ας εδώκαμεν εξετάσεις εκ νέου οι ίδιοι εκτός του Θεοδώρου Κρεμμύδα αποκλεισθέντος λόγω της ηλικίας του ως έχων συμπληρωθέν το 30 έτος ως και του Αναστάσιου Γκουζούλη, επέτυχον δε εγώ και ο Ιωάννης Καλλιάνης. Κατά τας 23 Ιουνίου έτους 1911 εκομίσθησαν εις το ενταύθα Γραφείον τα χρειώδη της υπηρεσίας των διανομέων δια έγγραφου της Γενικής Διευθύνσεως των Ταχυδρ. Και Τηλεγράφων τα δρομολόγια των διανομέων. Κατά το έτος 1911 περιμένον να διορισθώ Αγροτικός Ταχ. διανομέας επειδή ελήφθη ανάγκη Τηλεγραφικών διανομέων ήτοι δια την εσωτερικήν διανομήν της αλληλογραφίας Καστανιάς ως και των τηλεγραφημάτων και προ-

εκηρύχθη διαγωνισμός ως προς την μόνην κενήν θέσιν του Ταχ. και Τηλ. Καστανιάς. Έδωσα εξετάσεις ως και ο Γεώργιος Ν. Λάμπρος και ούτω επιτυχών καθ' όσον ο έτερος απέτυχε διωρίσθην τοιούτος και εξεπλήρωσα τα καθήκοντά μου μέχρι της 31ης Μαρτίου 1912 ότε ήλθεν ο διορισμός μου της θέσεως του αγροτικού διανομέως και παραιτηθείς ως λαμβάνων μισθόν μόνον 20 δραχ. Μηνιαίως, εισήλθον την επομένην 1ην Απριλίου 1912 εις την Αγροτικήν Ταχ. υπηρεσίαν ως διανομέας... Β' Τάξεως ως και ο έτερος Ιωάννης Ν. Καλλιάνης λαμβάνοντας μηνιαίον μισθόν δραχμάς 60 εξήκοντα έκαστος, είχομεν δε ως δρομολόγια τα χωρία του Δήμου Καστορείου και Πελλάνης εις τρία τμήματα. Το πρώτον τμήμα προς Καστρί, Σερβεϊκα, Βορδώνιαν και επάνοδος εις Καστανιάν. Το δεύτερον τμήμα Μπολανέικα, Περιβόλια ή Αλημηζανέικα, Αλευρού, Ρογκόζαινα, Βεργαδέικα, Λιπιντέικα και διανυκτέρευσις εις Ρογκόζαινα. Το τρίτον δρομολόγιον. Αναχώρησις την 8^η πρωινήν εκ Ρογκοζαίνης, Καραλαιμέικα, Γηλωνέικα, Γαβαρέικα Καλύβια, Παρδάλι και επάνοδος Καστανιάν. Ο πρώτος προς Βορδώνιαν, ο δεύτερος προς Μπολανέικα, Ρογκόζαινα διανυκτερεύων και ούτω εξυπηρετών το παρά των δύο μας αγροτικών διανομέων τα δρομολόγια, είχομεν δε και μίαν ημέραν αναπαύσεως έκαστος, εγώ την Δευτέραν, ο δε Καλλιάνης την Παρασκευήν. Συνεννοηθέντες όπως ομοί ενεργήσωμεν αναφοράν εις την Γενικήν τότε Διεύθυνσιν Ταχ. και Τηλεγράφων όπως

αναπαυσόμεθα αμφοτέροι την Κυριακήν και τροποποιηθή το δρομολόγιον ως προς τούτο, εν τω μεταξύ όμως ενήργησε μόνος του αναφοράν ο συνάδελφος μου Ιωαν. Ν. Καλλιάνης και προς το συμφέρον του και μόνον, δια να αναπαυόμεθα Κυριακήν τροποποιήσας το δρομολόγιον κατώρθωσε την έγκρισιν του, ότε εγώ ενήργησα κατόπιν δι' αναφοράς μου να εξυπηρετούμεν τα δρομολόγια εναλλάξ εβδομαδιαίως έκαστος, κατατροπώσας ούτω την πονηράν τούτου ως προς το συμφέρον του ιδιαίτερον του τοιαύτην ενέργειαν. Μίαν δε ημέραν της εβδομάδος και ήτις ήτο η Τρίτη δεν ήρχετο εκ Σπάρτης Ταχυδρομείον. Κατά την εκτέλεσιν της υπηρεσίας μας είχομεν δια την διανυκτέρευσιν μας εν και το αυτό οίκημα εν Ρογκοζαίνη το παλαιόν του Σχολείου δι' ο επληρώναμεν ενοίκιον εξ ημισείας. Μοι εδόθη καθ' όλον το διάστημα της ολιγομήνου υπηρεσίας μου από 1^{ης} Απριλίου 1912 μέχρι της κηρύξεως της επιστρατεύσεως 18 Σεπτεμβρίου 1912 ότε αμφοτέροι επεστρατεύθημεν δια τον πόλεμον, να διαγνώσω ως προς τον συνάδελφόν μου τα εξής χαρακτηριστικά. Α) το επιπόλαιον του χαρακτήρος του και των εν γένει έργων του ων ένεκεν εξηναγκάσθη προκληθείς να τον κτυπήσω κακώς εντός της πλατείας (κατά το διάστημα τούτο) της Καστανιάς. Β) τον πονηρόν συμφεροντολόγον και Γ) τον ρυπαρόν και κακοενδυμένον καίτοι δεν εστερείτο των σχετικών πόρων ως προς ταύτα. Εφιλιώθημεν κατά την πολεμικήν περιόδον 1912-1913 όντες εν μετώπω μαχών.

Ανεμογεννήτριες και περιβάλλον

Το δάσος μας, το δάσος της περιοχής Καστορείου, του χωριού μας, παραμένει ανέπαφο παρά τις καταστροφές από φωτιές όλων σχεδόν των γειτονικών δασών. Και αυτό οφείλεται αποκλειστικά στην αγάπη του δάσους των συμπατριωτών μας που τρέχουν με όλες τους τις δυνάμεις να το προστατεύσουν κάθε φορά που κινδυνεύει. Τώρα όμως το δάσος μας διατρέχει έναν άλλο κίνδυνο που δεν προέρχεται από φωτιές ούτε από την κακομεταχείρισή του από ασυνείδητους. Κινδυνεύει από την απληστία μερικών κερδοσκόπων και από την αδυναμία του Κράτους. Μαθαίνουμε ότι έχουν δοθεί από το Κράτος άδειες για να γίνουν με-

λέτες για την εγκατάσταση ανεμογεννητριών στην κορυφογραμμή Μάλα- Άγιος Παντελεήμων- Γραμμένη Πέτρα- Πυργάκι (Βορδωνιάτικο). Αν πραγματοποιηθεί η εγκατάσταση αυτή, θα σημαίνει την πλήρη καταστροφή του δάσους μας, γιατί: 1. Για την εγκατάσταση και μιας ανεμογεννήτριας θα χρειαστεί να αποψιλωθεί έκταση έξι στρεμμάτων και, επειδή η κάθε μια έχει ύψος άνω των ογδόντα μέτρων, θα πρέπει να ανοιχτεί για αυτήν τρύπα στο έδαφος πολλών μέτρων. Οι εγκαταστάσεις αυτές θα προκαλέσουν αλλοίωση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντος και εξαφάνιση των πηγών του δάσους με ό,τι αυτό συνεπά-

γεται για το όλο περιβάλλον, για την έλλειψη νερού για την αντιμετώπιση των πυρκαϊών και για τις ανάγκες των παραθεριστών και των καλλιεργειών, όχι μόνον των ορεινών αλλά και των καλλιεργειών της πεδιάδας του Καστορείου.

2. Για τη μεταφορά, εγκατάσταση και συντήρηση των ανεμογεννητριών, θα χρειαστεί να ανοιχτούν μεγάλοι σε μήκος και σε πλάτος δρόμοι μέσα στο δάσος που θα κάνουν ένα μεγάλο μέρος του χερσότοπους. 3. Η διάνοιξη πολλών και μεγάλων δρόμων και η ανάγκη παρακολουθήσεως, συντηρήσεως και φυλάξεως των εγκαταστάσεων, θα προκαλέσει μεγάλη αύξηση της κινήσεως τροχοφόρων που θα είναι ένας επί πλέον κίνδυνος να προκαλούνται πυρκαϊές και να βρωμίζει το δάσος γιατί υπάρχουν πολλοί ασυνείδητοι οδηγοί που πετούν τα τσιγάρα τους και τα απορρίμματά τους όπου φθάσουν. 4. Για τη μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγεται, θα χρειαστεί να εγκατασταθούν οι πύργοι και των εδαφικών λωρίδων που πάνω τους θα περνούν τα καλώδια, θα προκαλούν πυρκαϊές από κεραυνούς που θα προσελκύουν οι πύρ-

γοι και από βλάβες των πύργων και των καλωδίων που κανείς δεν μπορεί να τις αποφύγει. Τα προηγούμενα των καταστροφών από πυρκαϊές που έχουν προκαλέσει οι βλάβες καλωδίων της ΔΕΗ και οι κεραυνοί, μας προειδοποιούν ότι δεν θα αποφύγουμε τέτοιες καταστροφές, όσα μέτρα κι αν λάβουμε. 5. Στην περιοχή εγκαταστάσεως των ανεμογεννητριών υπάρχουν ορόσημα που κατά την αρχαιότητα, καθόριζαν τα όρια μεταξύ της Λακωνίας και της Μεσσηνίας. Είναι βέβαιον ότι, εκτός από τα τρία τέτοια ορόσημα που έχουν ανακαλυφθεί, υπάρχουν και άλλα που μια συστηματική ανασκαφή θα αποκαλύψει. Όλα αυτά θα καταστραφούν από τις εγκαταστάσεις των ανεμογεννητριών και από τους δρόμους που αναγκάως θα διανοιχθούν.

Πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας όλοι οι πατριώτες στην προσπάθεια να εμποδίσουμε την καταστροφή του δάσους μας που, με μεγάλες προσπάθειες, μεγάλους κόπους και πολλούς κινδύνους έχουν διαφυλάξει μέχρι τώρα οι πρόγονοί μας, αλλά και οι σημερινοί νέοι μας που τρέχουν σε κάθε κίνδυνο.

Ευάγγελος Ανδριανός

Το ΒΗmagazino στη Φάρμα Σκαφιδά

Στην έκδοση της Κυριακής 8 Νοεμβρίου 2015 του περιοδικού του ΒΗΜΑΤΟΣ ΒΗmagazino δημοσιεύτηκε άρθρο που αναφέρεται στους Δρόμους του Γάλακτος στην Ελλάδα. Η συντάκτρια του άρθρου κ. Έφη Βαρδάκη για την παρουσίαση του άρθρου της ήρθε ως την Καστανιά και περιγράφει τη διαδικασία παραγωγής του γάλακτος από τη φάρμα του Κώστα και του Θύμιου Σκαφιδά, καθώς και των παιδιών

τους Γιώργου και Ηλία του Κώστα και Γιώργου του Θύμιου. Γίνεται μια εκτενής παρουσίαση της φάρμας και των αξιών των κατόχων της. Πραγματικά ένα πολύ ωραίο αφιέρωμα. Είμαστε υπερήφανοι που έχουμε μια τέτοια δραστηριότητα στην περιοχή μας.

Το σχετικό άρθρο μπορείτε να διαβάσετε εδώ: <http://www.tovima.gr/vimagazino/views/article/?aid=751764ΔΠ>

9η Γιορτή Μπουκουβάλας

Κόντρα επί τετραήμερο σε ένα καιρό καθαρά χειμωνιάτικο, με συνεχή βροχή και αέρα, έγινε στον Άγιο Μάμα το Σάββατο 28 Νοεμβρίου για ένατη συνεχή χρονιά η θεσμοθετημένη γιορτή της Μπουκουβάλας, για την έναρξη της ελαιοκομικής περιόδου.

Με τη συμπαράσταση του Δήμου μας, ο Σύλλογος προετοίμασε με όλες τις λεπτομέρειες τη γιορτή και πρόσφερε απλόχερα παραδοσιακά εδέσματα-φασολάδα, χοιρινό λουκάνικο, ελιές, μπουκουβάλα, άφθονο κόκκινο κρασί και τσίπουρο. Επίσης παρουσίασε όπως κάθε χρόνο, προϊόντα με βάση το ελαιόλαδο (βαλσαμόλαδο, σαπούνι, αλοιφή της φωτιάς) που έκαμαν γυναίκες μέλη και φίλοι του.

Τοπικά προϊόντα παρουσίασαν επίσης ο Γιάννης Γεροντίδης (G-Fish), ο ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ-ΑΓΡΟΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ “ ΕΝ ΣΠΑΡΤΗ”, και “ΤΟ ΑΓΛΑΙΣΜΑ Καλλιτεχνήματα”

Τη γιορτή μας τίμησαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Ευάγγελος Βαλιώτης, ο αντιδήμαρχος δημοτικής ενότητας Πελάνας κ. Ευ. Νικολακάκης, δημοτικοί σύμβουλοι, μέλη οργανισμών του δήμου, πρόεδροι τοπικών κοινοτήτων και εκπρόσωποι τοπικών φορέων και συλλόγων. Παραβρέθηκαν ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ρωμιούσνη από την Αθήνα και ο Ορειβατικός Σύλλογος Ηλιούπολης, που εντυπωσιάστηκαν τόσο από τη γιορτή όσο και από το φυσικό κάλλος της περιοχής μας.

Εντυπωσιάσαν και καταχειροκροτήθηκαν το χορευτικό τμήμα του χωριού μας και το χορευτικό του Φιλανθρωπικού Συλλόγου Κυριών και Δεσποινίδων Γερακίου που χόρευαν παραδοσιακούς χορούς.

Το διοικητικό Συμβούλιο ευχαριστεί όλους τους συντελεστές της γιορτής μέλη και φίλους του Συλλόγου και ιδιαίτερες τις κυρίες Κική Λιναρδάκη, Άννα Πάντου και Βάσω Τζαμούρη για την αλοιφή της φωτιάς, την κυρία Ματούλα Κουκάκη για τους παραδοσιακούς κουραμπιέδες, τις κυρίες Αικατερίνη Σκαφιδά και Ζωίτσα Νικητάκη για την παραδοσιακή κατασκευή σαπουνιού. Επίσης τις κυρίες Γεωργία Οικονομοπούλου-Μουτή, Βιβή Αχλαδή-Αλειφέρη και Μαρία Μπελεχάκη για την πολύτιμη βοήθειά τους την ημέρα της γιορτής.

Τους Κώστα Λιναρδάκη, Γιάννη Μερκεούλια, Δημήτρη Ξυδογιαννόπουλο, Σπύρο Τζαμούρη, Βασιλή Μενίδη και τον Φίλιππα Γέμελα μαζί με τους γονείς του.

Τον Βασίλη Λαγανά για την έκθεση φωτογραφίας και τη βοήθειά του.

Τους χορηγούς του συλλόγου μας Λίλα Νικολοπούλου, Φάρμα Σκαφιδά, το Κρεοπωλείο ΑΓΗΣ, “Εντυπώσεις” Δημ. Δαλαμάγκα και το Αρτοποιείο Ιω. Δήμου.

Τέλος ιδιαίτερα θερμές ευχαριστίες προς το Δήμο Σπάρτης για την παραχώρηση του χώρου και την εν γένει συνδρομή του.

Και του χρόνου.

Φωτογραφίες: Πάνος Α. Παπαδολιάς, www.lakonistas.gr

Στη Μοναχή Ευοδία

Καθηγουμένη της Ι. Μ. Καστρίου.

Στου Καστρίου το Μοναστήρι πένθησαν τα χελιδόνια
εβουβάθη το ψαλτήρι εδακρύσαν τα κοτρόνια.

Η κοκιβιά μαράθηκε, το πελαργόνι πάει.

Η Ευοδία χάθηκε για τα ουράνια πάει.

Τα Σεραφείμ υμνολογούν σεμνά μια κοιμισμένη
τα Χερουβείμ δοξολογούν τη μαυροφορεμένη,
της Μονής την Ηγουμένη,
που για του Θεού τη χάρη έγινε μια πεθαμένη
μόλις Μοναχή εκάρη.

Με αγγέλων συνοδεία πάει να πιάσει κάπου θέση
δίπλα από την Παναγία για να την παρακαλέσει
όλων μας τις αμαρτίες ο Θεός να συγχωρέσει
και χωρίς ταλαιπωρίες στη σωστή να βάλει θέση.

Ντίνος Αλεξάκος

Εκοιμήθη η καθηγουμένη της Ιεράς Μονής Καστρίου Εκοιμήθη εν Κυρίω στις 10 Σεπτεμβρίου 2015, σε ηλικία 88 ετών, η πολυσέβαστη γερόντισσα και καθηγουμένη της Ιεράς Μονής Ζωοδόχου Πηγής Καστρίου, Ευοδία Μοναχή (Παπαδοπούλου).

Η Εξόδιος ακολουθία εψάλη

το απόγευμα της Παρασκευής 11 Σεπτεμβρίου 2015 στο καθολικό της Ιεράς Μονής, προεξάρχοντας του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας και Σπάρτης κ.κ. Ευσταθίου.

Αιωνία της η μνήμη.

Λίγες μόνο ημέρες μετά την εορτή του Αγίου Θεοκλήτου η καμπάνα του χωριού χτύπησε λυπητερά για τον Παναγιώτη Παπαθεοφιλόπουλο. Τη Δευτέρα 7 Δεκεμβρίου 2015 ο κόσμος κατέκλυσε την εκκλησία για να παρακολουθήσει την εξόδιο Ακολουθία. Τον τίμησε με την παρουσία

του ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης κ. Ευστάθιος. Το δεξί ψαλτήρι άδειο, δήλωνε την απουσία του σεμνού, φιλότιμου και άοκνου Αναγνώστη, του Αναγνώστη που υπηρέτησε με αφοσίωση τη μεγάλη παράδοση της Εκκλησίας μας, του Αναγνώστη που έδωσε στη φωνή του την ψυχή του. Έκδηλη ήταν η συγκίνηση στα πρόσωπα όλων. Με πολύ συγκινητικά λόγια τον αποχαιρέτησε ο Σεβασμιότατος. Εμείς θα διατηρήσουμε στη μνήμη μας το ήθος και τη βαθειά του ευσέβεια, την ταπεινότητα αλλά και το μεγαλείο της ψυχής του.

Αιωνία η μνήμη αυτού.

Β. Κ.

Μνήμη Αγίου Θεοκλήτου

Στιγμιότυπο από την παρέλαση των μαθητών κατά την περιφορά της εικόνας του Αγίου Θεοκλήτου στον εορτασμό της μνήμης του.

Την Τρίτη 1^η Δεκεμβρίου 2015 γιορτάσαμε στο Καστόρι τη μνήμη του πολιούχου και προστάτη μας Αγίου Θεοκλήτου, Επισκόπου Λακεδαιμονίας. Στην πανηγυρική Θεία Λειτουργία, που τελέστηκε στην εκκλησία μας, χοροστάτησε ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευστάθιος. Ο Ιερομόναχος π. Ευσέβιος Ρασισίας μίλησε για τον

διαρκή αγώνα του Αγίου μέσα από τον κηρυγματικό του λόγο να καλλιεργήσει την ομόνοια, τη σύμπνοια, το μέτριο, το συμπαθές, το φιλόπτωχο, το γνήσιο της αγάπης και το άδολο και αμνησίκακο –αρετές που είναι αναγκαίες ιδιαίτερα στις μέρες μας. Στο τέλος της Λειτουργίας ο Σεβασμιότατος γνωστοποίησε την τοποθέτηση του πατρός Ευσεβίου στην Ενορία της

Πελλάνας, τόπο καταγωγής του, και απένειμε τιμητικές διακρίσεις στους ιεροψάλτες Γεώργιο Μπελίτσο και Παναγιώτη Παπαθεοφιλόπουλο για την πολυετή ψαλτική προσφορά τους στο Αναλόγιο της Εκκλησίας μας. Τον έπαινο για τον Παναγιώτη Παπαθεοφιλόπουλο παρέλαβε η θυγατέρα του Βασιλική, επειδή ο ίδιος ήταν βαριά άρρωστος στο κρεβάτι. Ακολούθησε η λιτάνευση της σεπτής εικόνας του Αγίου στη σημαιοστολισμένη Πλατεία του χωριού. Τιμές απέδωσε στρατιωτικό άγημα από το ΚΕΕΜ. Μετά την απόλυση της εκκλησίας, στο Πολιτιστικό Κέντρο Μπακή, έγινε η βράβευση των μαθητριών Αικατερίνης Βλαχάκη του Εμμανουήλ και Δήμητρας Μπασκουρέλου του Μιχαήλ, οι οποίες αποφοίτησαν με άριστα από το Λύκειο και εισήχθησαν σε Ανώτατες Σχολές. Το χρηματικό έπαθλο των 1000 ευρώ για κάθε έτος σπουδών αποτελεί χορηγία του Ιδρύματος Νικητάκη για αριστούχους

μαθητές του Λυκείου μας με καταγωγή από το Καστόρι.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος οι εκδηλώσεις για τον πολιούχο Άγιο έκλεισαν με επιμνημόσυνη δέηση στον Καραβά, στο Μνημείο των δώδεκα αδικοχαμένων στρατιωτών, οι οποίοι έχασαν τη ζωή τους το 1972, όταν το όχημα στο οποίο επέβαιναν εξετράπη της οδού καθώς μετέβαιναν ως τιμητικό άγημα στο Καστόρι για την εορτή του Αγίου Θεοκλήτου. Στεφάνι κατέθεσε ο Διοικητής του ΚΕΕΜ Ταξίαρχος κ. Δημήτριος Σκορδάς, ενώ παραβρέθηκαν μεταξύ άλλων η Αντιπεριφερειάρχης Π. Ε Λακωνίας κ. Αδαμαντία Τζαντετά, ο Αντιδήμαρχος Δ. Σπάρτης κ. Παναγιώτης Αργυρόπουλος, δημοτικοί και τοπικοί σύμβουλοι, καθώς και εκπρόσωποι της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λακωνίας και της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Σπάρτης.

B. K.

Χριστούγεννα στο Καστόρι

Οι ημέρες των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, ξεχωριστές για τη χριστιανοσύνη και τον λαό μας εορτάστηκαν και στο χωριό μας μέσα σε εορταστική και χαρούμενη ατμόσφαιρα. Από τις πρώτες ημέρες του Δεκεμβρίου τα αρμόδια όργανα του Δήμου Σπάρτης φωταγώγησαν την πλατεία και μετά με τη βοήθεια των παιδιών και των φορέων στολίσθηκε με Χριστουγεννιάτικο εξοπλισμό του Δήμου, όπως, απαιτεί το έθιμο.

Την εορταστική ατμόσφαιρα τόνισε ιδιαίτερα η εκδήλωση, που διοργάνωσε για τα παιδιά το Νομικό Πρόσωπο Πολιτισμού και Περιβάλλοντος του Δήμου Σπάρτης στις 26 Δεκεμβρίου 2015 με τη συνδρομή ευαισθητοποιημένων συμπολιτών μας, του Πολιτιστικού Συλλόγου «Πολυδεύκης», του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων του Δημοτικού Σχολείου και του Εμποροεπαγγελματικού Συλλόγου στην αίθουσα του πολιτιστικού κέντρου Μπακή. Τα

παιδιά είχαν την ευκαιρία να πάρουν δώρο παιχνίδι από τον Άγιο Βασίλη, να φωτογραφηθούν μαζί του, να παίξουν με τη μασκότ χιονάνθρωπο και να διασκεδάσουν με την ομάδα «Πίπη και Παφ Πούφ» με χορούς και τραγούδια. Στο τέλος της γιορτής δόθηκαν γλυκίσματα στα παιδιά προσφορά των καταστημάτων Καστορείου αλλά και συμπολιτών μας, που είχε ετοιμάσει η κ. Κική Λιναρδάκη και κεράσματα από τον Σύλλογο «Πολυδεύκης», τις κυρίες Ελένη και Γεωργία Παρασκευοπούλου και Γιάννα Βλαχάκη. Στην εκδήλωση το ΝΠΠΑ του Δήμου Σπάρτης εκπροσωπήθηκε από τον αντιπρόεδρο κ. Τσαγκαρούλη Θεόδωρο και την κ. Βίλυ Κακαφλίκα. Παραβρέθηκε επίσης ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Καστορείου κ. Γιώργος Οικονομάκης, γονείς των παιδιών και πολλοί συμπολίτες μας. Στην εκδήλωση η συμμετοχή ήταν αρκετά μεγάλη και τα παιδιά χάρηκαν και διασκεδάσαν.

E.B.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λογκανίκου σε συνεργασία με το Νομικό Πρόσωπο Πολιτισμού και Περιβάλλοντος του Δήμου Σπάρτης, στις 3 Ιανουαρίου 2016 διοργάνωσε τη θεατρική και μουσικοχορευτική εκδήλωση, «Καλωσόρισμα του νέου χρόνου στον Λογκανικό και τον Βόρειο Ταύγετο». Το πρόγραμμα ήταν πλούσιο, με Θέατρο Σκιών όπου ο παραγωγός/σκηνοθέτης Αναστάσιος Ανδρειώτης παρουσίασε το έργο με τίτλο «Το Μαγικό Δεντρί», με τοπικά και Μοραϊτικά κάλαντα από τους μαθητές του Κατηχητικού Σχολείου Λογκανίκου, κάλαντα από όλη την Ελλάδα και χορευτικά δρώμενα από το τμήμα παραδοσιακών χορών του Πολιτιστικού Συλλόγου, κοπή Πρωτοχρονιάτικης Βασιλόπιτας του Συλλόγου, και τέλος με ζωντανή μουσική από τη «Λαϊκή ορχήστρα Γ. Κόκκορη». Η είσοδος ήταν ελεύθερη.

Το ιερό του Αμυκλαίου Απόλλωνα

Στις 12 Οκτωβρίου 2015 στο Μουσείο Μπενάκη Κουμπάρη 1, έγινε παρουσίαση του επιστημονικού περιοδικού «Μουσείο Μπενάκη 11-12, 2011-2012». Στην εκδήλωση απηύθυνε χαιρετισμό ο κ. Άγγελος Δεληβοριάς επί τέσσερις δεκαετίες διευθυντής του Μουσείου και διευθυντής του ερευνητικού προγράμματος Αμυκλών.

Ακολούθησε ομιλία του κ. Σταύρου Βλίζου, υπεύθυνου του ερευνητικού προγράμματος Αμυκλών, με παράλληλη προβολή διαφανειών από το Αμυκλαίον όπου υπήρχε ο αιγυπτιακός ναός του θεού, ο λεγόμενος Θρόνος του Απόλλωνα, και κάθε χρόνο εορτάζονταν τα Υακίνθια, η σημαντικότερη γιορτή της Λακωνίας στην αρχαιότητα.

Έγινε ενημέρωση από την κ. Μάρια Διαμάντη, υπεύθυνη σύνταξης του περιοδικού. Πρόκειται για διπλό τόμο, το κόστος του οποίου κάλυψαν τα μέλη του Μουσείου Μπενάκη, οι Κωνσταντίνος Ν. Μένεγας (οικογένεια) και πολυάριθμοι φίλοι.

«Εξαιρετικά συγκινημένος και περήφανος» δήλωσε για το πόνημα του Μουσείου Μπενάκη ο Άγγελος Δεληβοριάς, ο οποίος υπηρέτησε από το 1966 έως το 1969 στην Αρχαιολογική Υπηρεσία της Λακωνίας και είχε εκδηλώσει το ενδιαφέρον του για το ιερό των Αμυκλών.

Μετά από 36 χρόνια, με την άδεια του Υπουργείου Πολιτισμού και τη συνεργασία του Καθηγητού Μανώλη Κορρέ, των αρχιτεκτόνων Μαρίας Μαγνήσαλη και Θεμιστοκλή Μπιλή, του αρχαιολόγου Δρ. Σταύρου Βλίζου και μιας πλειάδας από επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή ένα εκτεταμένο πρόγραμμα μελέτης και έρευνας του ιερού.

Στην εκδήλωση ήταν παρών ο «Πολυδευκής» με την πρόεδρο και μέλη του Συλλόγου.

Το ιερό του Αμυκλαίου Απόλλωνα στις Αμύκλες βρήκε τον δρόμο της ανάδειξής του. Τα αρχαία της Πελλάνας πόσο θα περιμένουν;

Ο αρχαιολογικός χώρος του Ναού ή του Θρόνου ή του Ιερού του Αμυκλαίου Απόλλωνα στις Αμύκλες της Σπάρτης είδε το φως της δημοσιότητας μέσα από τις σελίδες της ετήσιας έκδοσης του Μουσείου, δίτομης αυτή τη φορά, με τίτλο «Μουσείο Μπενάκη 11-12, 2011-2012», που παρουσιάστηκε στην αίθουσα του Μουσείου την 15/12/2015.

Κύριο θέμα της δίτομης έκδοσης είναι οι ανέκδοτες μελέτες του «Ερευνητικού Προγράμματος Αμυκλών» σκοπός του οποίου ήταν και είναι η ανασκαφική εργασία η εξερεύνηση και η μελέτη του τόπου όπου φιλοξενήθηκε κατά την αρχαιότη-

τα ο ναός ο λεγόμενος «Ιερό του Αμυκλαίου Απόλλωνα» αλλά και Θρόνος του Αμυκλαίου Απόλλωνα. Κατά την παρουσίαση ο αρχαιολόγος και υπεύθυνος του ερευνητικού προγράμματος Σταύρος Βλίζος έκανε μια σύντομη και κατατοπιστική περιγραφή του ιερού του Αμυκλαίου Απόλλωνα και της διαχρονικής χρήσης του λόφου, όπου δέσποζε στην αρχαιότητα ξεκινώντας, ως οικισμός στην πρωτοελλαδική περίοδο και ιερός τόπος μετά τον 12ο και 11ο αι. Π.Χ.. Σε αυτόν τον ιερό χώρο εορτάζονταν τα Υακίνθια, η σημαντικότερη γιορτή της Λακωνικής γης προς τιμήν του Υακίνθου. Το σημαντικό αυτό μνημείο είχε την τύχη να τραβήξει την προσοχή και το ενδιαφέρον του καθηγητή Άγγελου Δεληβοριά, διευθυντή επί τέσσερις δεκαετίες του Μουσείου «Μπενάκη», όταν υπηρετούσε ως Επιμελητής στην Εφορία Αρχαιοτήτων Λακωνίας (από το 1962 έως το 1969). Με τις ενέργειές του μετά από πολλά χρόνια με την άδεια του Υπουργείου Πολιτισμού και τη συνεργασία του Καθηγητή Μανώλη Κορρέ, των αρχιτεκτόνων Μαρίας Μαγνήσαλη και Θεμιστοκλή Μπιλή, του αρχαιολόγου Δρ. Σταύρου Βλίζου και μιας πλειάδας από επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή ένα εκτεταμένο πρόγραμ-

μα μελέτης και έρευνας του ιερού, φορείς υλοποίησης του οποίου είναι το Μουσείο Μπενάκη και η Ε' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων. Το πρόγραμμα στηρίζεται από διακεκριμένες προσωπικότητες, Ιδρύματα και Σωματεία μεταξύ των οποίων είναι και ο «Σύνδεσμος των εν Αττική Λακεδαιμονίων». Για τη στήριξη του Ερευνητικού προγράμματος ιδρύθηκε το Σωματείο «Οι Φίλοι του Αμυκλαίου» και τα δύο ο καθηγητής Άγγελος Δεληβοριάς τα υπηρετεί από τη θέση του Προέδρου.

Στην εκδήλωση της παρουσίασης παραβρέθηκε πολύς κόσμος, διακεκριμένες προσωπικότητες και χορηγοί της δίτομης έκδοσης αλλά και του Ερευνητικού προγράμματος Αμυκλαίου. Από την δική μας πλευρά παρέστησαν ο Πρόεδρος του Συνδέσμου των εν Αττική Λακεδαιμονίων κ. Δημήτριος Καστάνης και πολλοί Λάκωνες μέλη του Συνδέσμου, η Πρόεδρος του «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» κ. Ευγενία Λαμπή και μέλη του Δ.Σ.. Το όλο θέμα είναι ένα καλό παράδειγμα και θα μπορούσε να ευαισθητοποιήσει όλους τους πολίτες της περιοχής μας διακεκριμένους και μη για ανάλογη δράση για την προστασία, διαφύλαξη και ανάδειξη των σημαντικότερων αρχαίων της Πελλάνας, που παραμένουν εκτεθειμένα και αναξιοποίητα.

Το Κέντρο Υγείας στο Παλαιό Κοινοτικό Κατάστημα Καστορείου

Μετακόμισε από τις 22 Οκτωβρίου 2015 το Κέντρο Υγείας Καστορείου και προσφέρει πλέον τις υπηρεσίες του στο κτήριο του Παλαιού Κοινοτικού Καταστήματος στην κάτω Πλατεία του χωριού μας, που είχε πρόσφατα διαμορφωθεί ειδικά για αυτό το σκοπό. Ελπίζουμε και στην επαρκή στελέχωσή του σύμφωνα με τα οριζόμενα κατά την σύστασή του σε οργανισμό.

E.B.

Ο δραστήριος Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Αγόριανης

Ήταν καλοκαίρι του 1982, όταν μια παρέα νεαρών Αγόριανιτών που αγαπούσαν παθιασμένα το χωριό, αποφάσισαν να οργανωθούν για να καλυτερεύσουν τη ζωή τους και να αναδείξουν τον τόπο τους. Έτσι ξεκίνησε η ιστορία του Εξωραϊστικού Πολιτιστικού Συλλόγου Αγόριανης. Από τη γέννησή του ο σύλλογος των νέων της Αγόριανης αγκαλιάστηκε θερμά από το σύνολο των κατοίκων του χωριού, οι οποίοι υποδέχθηκαν με ενθουσιασμό την προ-

σπάθεια αυτών των πρωτοπόρων, συμμετέχοντας σε όλες τις εκδηλώσεις που οργανώνονταν με αποτέλεσμα ο πολιτιστικός σύλλογος Αγόριανης σήμερα, τόσα χρόνια μετά, να έχει αποκτήσει τέτοια δυναμική, που να έχει ξεφύγει από τα στενά όρια του χωριού, να έχει γίνει γνωστός και πέρα από τα όρια του Νομού Λακωνίας, να είναι σε θέση να πραγματοποιήσει ακόμη και πολιτιστικές ημερίδες, με τεράστια επιτυχία και απήχηση στον επιστημονικό κόσμο.

Και η προσπάθεια συνεχίζεται με τη βοήθεια όλων...

Νέο ΔΣ για τα έτη 2014 - 2016

- 1) Πρόεδρος - Γιάννης Βέργαδος
- 2) Αντιπρόεδρος - Ηλίας Αθανασόπουλος
- 3) Γεν. Γραμματέας - Παναγιώτης Παπαδόπουλος
- 4) Ταμίας - Ηλίας Βέργαδος
- 5) Μέλος (Εκπρόσωπος Τύπου) - Δημήτρης Μπάρκης
- 6) Μέλος (Υπεύθυνος Οργάνωσης Εκδηλώσεων) - Παναγιώτης Μπερδένης
- 7) Μέλος (Υπεύθυνος Ηλε-

κτρονικών Δραστηριοτήτων) - Νίκος Δαρβύρης

Αναπληρωματικά Μέλη για τα έτη 2014-2016:

- 1) Μαρία Παπαδοπούλου
 - 2) Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος
 - 3) Ευφροσύνη Κράππα
- Group στο Facebook: <https://www.facebook.com/groups/163576670370823/>
E-mail επικοινωνίας: polsillogosagoriani@yahoo.gr
Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6977219117 (Ιωάννης Βέργαδος - Πρόεδρος Δ.Σ.)

Νέο Δ.Σ. Στον Πολιτιστικό Σύλλογο Λογκανίκου

Με την ολοκλήρωση των αρχαιρεσιών για την ανάδειξη του νέου Διοικητικού Συμβουλίου του Πολιτιστικού Συλλόγου Λογκανίκου κατά την πρώτη συνεδρίαση του συμβουλίου και την ψηφοφορία που διεξήχθη εκλέχτηκαν:

Πρόεδρος: Νικόλαος Ανεμουδουριώτης
Αντιπρόεδρος: Ελένη Παπαδοπούλου- Μπουζιάνη
Γραμματέας: Λεωνίδας Σουχλέρης του Βασιλείου
Ταμίας: Παναγιώτα Μάρκου του Νικολάου
Μέλη: Άννα Γ. Χαντζή, Γεώργιος Δ. Νικολούλιας και Γεωργία Μητροπούλου - Φράγκου.

Γιορτή του Τσίπουρου στο Γεωργίτσι

Στο Γεωργίτσι κάτω από τα πλατάνια στο πάρκο «Καρβουνόρεμα» πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία και φέτος στις 23, 24 και 25 Οκτωβρίου η καθιερωμένη γιορτή τσίπουρου και πατάτας με τη φροντίδα του Πολιτιστικού Συλλόγου Γεωργιτσίου και του Τοπικού Συμβουλίου Γεωργιτσίου καθώς και των κατοίκων του χωριού. Η ζωντανή μουσική, το άφθονο τσίπουρο, ο καλός μεζές και η ζεστή φασολάδα έφεραν το κέφι και το γλέντι κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες.
E.B.

Δράσεις και εκδηλώσεις Πολιτιστικών Συλλόγων

του Δήμου Σπάρτης.

Το Σάββατο 21 Νοεμβρίου 2015 πραγματοποιήθηκε στα γραφεία του Νομικού Προσώπου Πολιτισμού και Περιβάλλοντος συγκέντρωση εκπροσώπων των Πολιτιστικών Συλλόγων του Δήμου Σπάρτης, ύστερα από πρόσκληση του Ν.Π.Π.&Π., στα πλαίσια της προσπάθειας για μια αποτελεσματική επικοινωνία και συνεργασία τους, αλλά και την προβολή των δράσεων και των εκδηλώσεών τους. Η κυρία Μαριάννα Μπαγιαμπού, συντονίστρια της Επιτροπής Μουσικής, Χορού και Πολιτιστικών Συλλόγων του Ν.Π.Π.&Π., παρουσίασε τα κριτήρια (ενδεικτικά) συνδιοργάνωσης εκδηλώσεων με το Ν.Π.Π.&Π και τις προτάσεις για την προβολή των Συλλόγων στον ιστότοπο του Δήμου. Συζητήσαμε για όλα και ο Πρόεδρος του Ν.Π.Π.&Π κ. Μανούσος Μανουσάκης δήλωσε ότι θα ακολουθήσουν συναντήσεις με κάθε Σύλλογο χωριστά. Χαιρετίζουμε την πρωτοβουλία κι ευχόμαστε να αποδώσει καρπούς.

B.K.

Το Τ.Σ. Καστορείου βραβεύει τον Στάθη Βαλιώτη

Την Παρασκευή 8 Ιανουαρίου 2016 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Λυκείου Καστορείου παρουσία των καθηγητών και μαθητών του σχολείου το Τοπικό Συμβούλιο Καστορείου, υλοποιώντας την υπ' αριθ. 35/11/12/2015 ομόφωνη απόφασή του τίμησε τον Πατριώτη, Ομογενή από την Αμερική κύριο Ευστάθιο Βαλιώτη, ως αποφοιτήσαντα από το εξατάξιο Γυμνάσιο Καστορείου με Αριστείο Προόδου, και τη σύζυγό του Ματίνα για την ανεκτίμητη προσφορά τους στον τόπο, τη Λακωνία και την Ελλάδα. Τα ΤΕΙ Σπάρτης, ως κτίριο και πνευματικό δημιούργημα κοσμή με την παρουσία του τον πνευματικό χώρο της Λακωνικής Γης και είναι προσφορά του κυρίου Βαλιώτη και της συζύγου του.

Είναι μια προσφορά στην πατρίδα μας και αποτελεί τιμή τεράστια για τους εν λόγω ομογενείς ευεργέτες και παράδειγμα φωτεινό προς μίμηση. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν ο Δήμαρχος κ. Βαλιώτης Ευάγγελος, ο Αντιδήμαρχος κ. Ρήγας Παναγιώτης, ο Αντιδήμαρχος κ. Νικολακάκης Ευάγγελος, ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Τζωρτζάκης Μάριος, το μέλος του Τοπικού Συμβουλίου κ. Λαγανάς Βασίλειος, η Διευθύντρια του Λυκείου, ο Διευθυντής του Γυμνασίου, καθηγητές και μαθητές καθώς και μέλη του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων Γυμνασίου και Λυκείου.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΗΣ**

Το εξαιρετικά δραστήριο Ελληνικό Μουσείο της Μελβούρνης, σαν μέρος των πολιτιστικών του δράσεων, προγραμματίζει έκθεση με τίτλο *Unclasped - Discovering Contemporary Greek Jewellery*, για το διάστημα 6 Φεβρουαρίου έως 3 Απριλίου 2016. Μια εξερεύνηση της τέχνης που μπορεί να φορεθεί στην οποία θα εκθέσουν τις δουλειές τους 22 καλλιτέχνες από την Ελλάδα, την Κύπρο και άλλες της

διασποράς. Μεταξύ αυτών και η πατριώτισσά μας Αγγέλικα Διπλάρη που ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Τα κομμάτια διαλέχθηκαν να αντανακλούν τη σχέση μεταξύ της ιστορίας, της παράδοσης και της πολιτιστικής ταυτότητας η οποία σχηματοποιεί και πληροφορεί της πρακτική των καλλιτεχνών. Είναι η πρώτη φορά που γίνεται μια τέτοια έκθεση στην Αυστραλία. Η έκθεση αναπτύχθηκε από την κοσμηματοποι-

ό Dr Nicole Polentas και συνεπιμελήθηκε από την έφορο του μουσείου Sarah Craig. Ο σχεδιασμός έγινε από τον Christopher Earl Milbourne.

Η έκθεση γίνεται στο πλαίσιο του Virgin Australia Melbourne Fashion Festival's Cultural Program Project Series 2016.

Οι ώρες λειτουργίας είναι: Τρίτη - Κυριακή 10:00 πμ - 4:00 μμ. Ευχόμαστε καλή επιτυχία. ΕΛ

Αγαπητοί φίλοι και μέλη του «Πολυδεύκη» Θέλω να σας γνωρίσω ότι ο Σύλλογός μας έχει λογαριασμό στην **ALPHA BANK** με αριθμό **112-002101-399452**.

IBAN .GR90 0140 1120 1120 0210 1399 452

Δικαιούχοι: Ευγενία Λαμπή, Πρόεδρος, Αικατερίνη Σμυρνίου, Ταμίας.

Σας προτείνουμε να καταθέτετε τη συνδρομή σας, την διαφήμισή σας ή τη χορηγία σας σ' αυτόν το λογαριασμό αναγράφοντας στο έντυπο κατάθεσης τ' όνομά σας.

Μην στέλνετε επιταγές στο όνομα Πολυδεύκης διότι δεν μπορούν να εισπραχθούν.

Σας ευχαριστώ θερμά
Καίτη Σμυρνίου

9ο Συνέδριο Πελοποννησιακών Σπουδών

Μεγάλη η συμμετοχή των Λακώνων αρχαιολόγων με δεκαέξι (16) αρχαιολογικές ανακοινώσεις στο 9ο Διεθνές Συνέδριο Πελοποννησιακών Σπουδών που έγινε στο Ναύπλιο. Συγκεκριμένα:

Ανδριάνα Κώτση, Η 9η διάσταση της αρχαίας Σπάρτης: Απεικονίσεις στα κόμικς. The 9th dimension of ancient Sparta: depictions in comics.

Αφροδίτη Μαλτέζου, Ηλίας Τσουκτάκος, Ευαγγελία Λυγκούρη, Μαρία Θεοδόση - Κοντοῦ, Αγροτική εγκατάσταση στη Βίγλα Βορδόνιας.

Αλκηστis Παπαδημητρίου, Νέες προϊστορικές θέσεις στη Β Λακεδαίμονα στο πλαίσιο του έργου του νέου αυτοκινητόδρομου Λεύκτρου - Σπάρτης.

New prehistoric sites in N Lakedaemon within the construction of the new highway Lefktro - Sparta.

Αλκηστis Παπαδημητρίου, Αφροδίτη Μαλτέζου, Λεωνίδας Σουγλέρης, Μαρία Τσούλη, Νέες Αρχαίες θέσεις στη Β Λακεδαίμονα από τους Γεωμετρικούς χρόνους Έως και τους Ύστε-

ρους Ρωμαϊκούς χρόνους. New archaeological sites in N Lakedaemon from Geometric until late Roman times.

Νεκτάριος Σκάγκος, Το Επιδήλιον (Παυσ. III 23, 2-6), Epidilion (Paus. III 23, 2-6).

Λεωνίδας Σουγλέρης, Νέες μυκηναϊκές θέσεις στη Β Λακεδαίμονα, New Mycenaean sites in N Lakedaemon.

Αριστείδης Παπαγιάννης, Τα Πρωτοελλαδικά κατάλοιπα στη περιοχή Μουχταίικα της γεωγραφικής ενότητας Καραβά Σουστιάνων Λακωνίας: Μία πρώτη προσέγγιση στην Πρωτοελλαδική III τής Ν Πελοποννήσου. Early Helladic remains in Mouhteika in Karava Soustiani, Laconia: a first approach of the EH III in Peloponnese.

Αδαμαντία Βασιλογάμβρου, Αφροδίτη Μαλτέζου, Μαρία Τσούλη, Τό αρχαιολογικό έργο της Ε' ΕΠΚΑ στη Λακωνία 2006-2011. The archaeological work of the 5th Archaeological Service in Laconia 2006-2011.

Γεώργιος Δουλφής, Columbaria: Ένας ρωμα-

ϊκός τύπος ταφικού κτιρίου στην Πελοπόννησο και ή περίπτωση της Λακωνίας, Columbaria: a roman type of tomb in Peloponnese. The case of Laconia.

Βαρβάρα Βαλάκου, Το Ξεμόνι Γουλάς στη Βάθεια της Μέσα Μάνης. Ιστορική -οικοδομική εξέλιξη. Xemoni of Goulas in Vathia, Mesa Mani. Historic and constructive development.

Κωνσταντίνα Ντουβή, Από το αναστηλωτικό έργο της ΕΦΑ Λακωνίας, The restoration work of the Archaeological Service in Lakonia.

Τζούλια Παπαγεωργίου, Δανάη Χαράλάμπους, Ό γραπτός διάκοσμος του κυρίως ναού της Κοίμησης της Θεοτόκου στα Χρύσαφα Λακωνίας. Έργο άγνωστου ζωγράφου του β' μισού του 17ου αι. The painting decoration of the main church of Koimisis of Theotokos in Chrysafa, Laconia. Work of an unknown painter of the 2nd half of 17th century.

Αγγελική Μέξια, Ο ναός του Αγίου Ιωάννη στην Κέ-

ρια της Μέσα Μάνης. Η μαρτυρία των σωζόμενων υστεροβυζαντινών τοιχογραφιών. The church of Agios Ioannis in Keria, Mesa Mani. The preserved Late Byzantine wall paintings.

Δημήτριος Βαχαβιώλος, Ό μητροπολίτης Λακεδαιμονίας Θεοδόσιος (1572; - 1595): Μία νέα ανάγνωση για το έτος και τις συνθήκες καθάρσεώς του. Bishop of Lakedaemon Theodosius (1572; - 1595): a new examination concerning the year and conditions of his dethronement.

Ευαγγελία Πάντου, Από τη μεταβυζαντινή τέχνη του Μυστρά. Post Byzantine art of Mystra.

Ευαγγελία Ελευθερίου, Αρχαιολογικά νέα από το Γεράκι Λακωνίας. Archaeological news from Geraki, Laconia.

Παναγιώτης Περδικούλιας, Συμβολή στην μνημειακή τοπογραφία του κάτω ρου του Ευρώτα. A contribution to the monumental topography of the lower watercourse of Evrotas.

Δρ Λεωνίδας Σουγλέρης

Ανοιχτό Θέατρο στους Βορείους Δήμους

Κορυφαίο πολιτιστικό γεγονός αποτελεί για τον τόπο μας το νεόδμητο ανοιχτό θέατρο του καθηγητή Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Δημητρίου Σπαντίδου στον κοντινό μας Άγιο Κωνσταντίνο Λακωνίας, το οποίο στις 24 Οκτωβρίου 2015 άνοιξε τις πύλες του ελεύθερα στο κοινό με την διαδραστική θεατρική παράσταση «Άνθρωπος 2» σε σκηνοθεσία του Γιώργου Λουριδά. Πλήθος κόσμου από όλη τη γύρω πε-

ριοχή παρακολούθησε την παράσταση μετά το τέλος της οποίας δόθηκε δεξίωση με παραδοσιακά φαγητά και κρασί προς τιμήν του ιδρυτή του θεάτρου και καταξιωμένου επιστήμονα κ. Δημητρίου Σπαντίδου. Τον ωραίο χώρο και την θεατρική παράσταση τίμησαν με την παρουσία τους ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Σπάρτης κ. Σπύρος Μοιράγιας, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Σπάρτης κ. Ευάγγελος Νικολακάκης και ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Μάριος Τζωρτζάκης.

Φωτό από moriasnews.gr

Ε,Β,

28η Οκτωβρίου 1940: Μια διαφορετική ανάγνωση

Από τα σχολικά μου χρόνια θυμόμουν, όπως όλοι μας άλλωστε, την απλοϊκή καταγραφή των γεγονότων: Η φασιστική Ιταλία στις 28 Οκτωβρίου 1940 αξίωσε με ιταμό τελεσίγραφο από τον κυβερνήτη – δικτάτορα Ιωάννη Μεταξά την ουσιαστική παράδοση της Ελλάδας. Η απάντηση ήταν το θρυλικό ΟΧΙ. Αγκαλιάστηκε από όλο τον Ελληνικό Λαό, που έγραψε σελίδες ηρωισμού και δόξας δημιουργώντας το έπος του '40-41 στα Αλβανικά βουνά. Η αίσθηση που είχα ήταν ότι η απόφαση του Μεταξά, όπως και η απόφαση του Λαού να πολεμήσει αντί να παραδοθεί ήταν συναισθηματική, βασισμένη στο κλέος των προγόνων μας - μια εκδήλωση εθνικής μαγκιάς, κατά κάποιον τρόπο. Ήταν όμως έτσι; Έτσι απλά ακόμα και ένας αναγνωρισμένης ευφυΐας δικτάτορας σαν τον Ιωάννη Μεταξά οδήγησε τη χώρα στον όλεθρο του Παγκοσμίου Πολέμου για έναν τσαμπουκά;

Παρακολουθώντας αργότερα ιστορικές τηλεοπτικές εκπομπές η τελευταία φράση του δωρικής λιτότητας πρώτου πολεμικού ανακοινωθέντος, μου είχε καρφωθεί στο μυαλό: «αι ημέτεραι δυνάμεις αμύνονται του πατρίου εδάφους». Δηλαδή; Τι συνέβη εκεί στα Ελληνοαλβανικά σύνορα; Πως δεν παραδόθηκε ούτε σπιθαμή εθνικού εδάφους και σχεδόν αμέσως ο Ελληνικός Στρατός πέρασε στην επίθεση;

Πολύ αργότερα, όταν ζούσα στη Χαλκίδα, πέρναγα αρκετές φορές από μία προτομή Έλληνα Αξιωματικού. Ήταν του Συνταγματάρχη Μαρδοχαίου Φριζή. Το όνομα παρέπεμπε σε εβραϊκής καταγωγής Έλληνα, που προφανώς ήταν από τη Χαλκίδα. Η σκέψη ότι ποτέ δεν άκουσα για τους Έλληνες εβραίους που πολέμησαν με σόκαρε. Ήταν η εποχή που

είχαμε διχαστεί για την αναγραφή του θρησκευματος στις ταυτότητες. Με αφορμή τον άγνωστο σε μένα Μαρδοχαίο Φριζή ξεκίνησα την προσωπική μου αναζήτηση για την 28^η Οκτωβρίου 1940. Πηγές μου ήταν το διαδίκτυο και κάποια σχετικά φυλλάδια της Ελευθεροτυπίας από τη σειρά «Ιστορικά». Πρόθεσή μου δεν ήταν η ξερή ιστορική ανάγνωση αλλά η κατανόηση του τρόπου λήψης των αποφάσεων σε στρατηγικό και τακτικό επίπεδο και του ρόλου των ανθρώπων, σημαντικών αλλά και απλών.

Η απόφαση σε στρατηγικό επίπεδο: Η στάση της Ελλάδας στον πόλεμο

Ο Ιωάννης Μεταξάς προχώρησε στις 30 Οκτωβρίου 1940 σε μία συζήτηση με δημοσιογράφους, όπου εξήγησε την πολιτική της χώρας και τους λόγους που επέβαλαν το ΟΧΙ και την είσοδο της χώρας στον πόλεμο στο πλευρό της Αγγλίας. Φαίνεται ότι η επιδίωξή του ήταν να μείνει η Ελλάς ουδέτερη για να μην υποστεί τα δεινά ενός πολέμου και αναζήτησε τρόπους εξασφάλισης της ουδετερότητας. Η σχετική βολιδοσκοπηση προς το Βερολίνο έφερε απογοητευτικά αποτελέσματα. Ούτε λίγο, ούτε πολύ η Γερμανία αν και δεν ήθελε κάτι για αυτήν, ήθελε την ικανοποίηση των συμμάχων της στην περιοχή, με παραχώρηση της Δυτικής Ελλάδας στην Ιταλία και της Αν. Μακεδονίας και Θράκης στη Βουλγαρία. Σε αυτή την περίπτωση ο Ι. Μεταξάς υπέθετε βάσιμα, ότι η Αγγλία θα αντιδρούσε καταλαμβάνοντας την Κρήτη και κάποια νησιά του Αιγαίου. Ήταν δε πολύ πιθανό να εγκαθιστούσε εκεί μια δεύτερη κυβέρνηση, η οποία θα διέθετε πολύ μεγαλύτερο ηθικό έρεισμα προς το λαό από την κυβέρνηση των

Αθηνών. Ο Ι. Μεταξάς δεν θα οδηγούσε τη χώρα σε δεύτερο Εθνικό Διχασμό και στη διάλυση. Επομένως το ΟΧΙ ήταν επιβεβλημένο. Αλλά τι πιθανότητες επιτυχίας είχε; Η εκτίμηση του Μεταξά ήταν ότι η Γερμανία δεν θα κέρδιζε τον πόλεμο. Βασιζόταν στην αποτυχία του Γερμανικού Στρατού να εγκλωβίσει τον Αγγλικό στη Γαλλία και στην ήττα της Γερμανικής Αεροπορίας στη Μάχη της Αγγλίας, γεγονός που απέκλειε μεταφορά του πολέμου επί Αγγλικού εδάφους. Στα Βαλκάνια, η Τουρκία, σύμμαχος των Γερμανών στον 1^ο Παγκόσμιο Πόλεμο, παρέμενε τώρα ουδέτερη. Ανέφερε δε, αινιγματικά ότι η νίκη θα προέλθει από την Ανατολή. Επομένως, η Ελλάδα πολεμώντας στο πλευρό της Αγγλίας θα παρέμενε, παρ' όλες τις ανθρώπινες και υλικές θυσίες, ένα ενιαίο κράτος και θα συμμετείχε στο τραπέζι των νικητών.

Η απόφαση σε τακτικό επίπεδο: Τα επιτελικά σχέδια και ο ρόλος του τοπικού ηγέτη

Για την υλοποίηση της κυβερνητικής απόφασης το Γενικό Στρατηγείο είχε εκπονήσει επιτελικό σχέδιο για πολεμικές επιχειρήσεις έναντι της Βουλγαρίας. Για το σκοπό αυτό είχαν κατασκευαστεί στα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα τα Οχυρά Μεταξά. Η κατάληψη της Αλβανίας από την Ιταλία την άνοιξη του 1939 και οι συνεχείς Ιταλικές προκλήσεις, με αποκορύφωμα τον τορπιλισμό της Έλλης, οδήγησαν σε νέο σχέδιο που περιλάμβανε τον αγώνα στα Ελληνοαλβανικά σύνορα. Το πρόβλημα δεν ήταν απλό. Από τη μια πλευρά ήταν αμφίβολο αν οι υπάρχουσες Ελληνικές δυνάμεις (8^η Μεραρχία) θα μπορούσαν να αντέξουν στην πίεση του ισχυρού Ιτα-

λικού στρατού. Από την άλλη, η πολιτική μη πρόκλησης της Ιταλίας απαγόρευε την εκτεταμένη επιστράτευση από την ειρηνική περίοδο. Αυτό σήμαινε ότι ενώ ο Στρατός θα πολεμούσε, ταυτόχρονα θα γινόταν και η επιστράτευση. Έπρεπε λοιπόν πάση θυσία να μείνουν ανοικτές οι οδοί ανεφοδιασμού από τη Θεσσαλία και την Αιτωλοακαρνανία προς την Ήπειρο για να προωθούνται σταδιακά στο μέτωπο νέες δυνάμεις. Αναπόφευκτα, το σχέδιο προέβλεπε τη σταδιακή υποχώρηση των Ελληνικών Δυνάμεων από την Ελληνοαλβανική μεθόριο σε νοτιότερες θέσεις.

Ο διοικητής της 8^{ης} Μεραρχίας Υποστράτηγος Χαράλαμπος Κατσιμήτρος είχε άλλη άποψη. Συμμεριζόταν φυσικά την αναγκαιότητα εξασφάλισης των οδών ανεφοδιασμού, αλλά λαμβάνοντας υπόψη του και άλλους παράγοντες διαφώνουσε με την υποχώρηση νοτιότερα των Ιωαννίνων. Πίστευε ότι η αποφασιστική μάχη έπρεπε να δοθεί στο Καλπάκι. Εκτιμούσε ότι επειδή οι στρατιώτες του ήταν ντόπιοι, θα πολεμούσαν καλύτερα στον τόπο τους. Θα πολεμούσαν κυριολεκτικά υπέρ βωμών και εστιών. Ταυτόχρονα οι κάτοικοι των γύρω χωριών, όπως αποδείχτηκε, εργάστηκαν εθελοντικά για την οχύρωση του πεδίου της μάχης, καθώς είχαν την πεποίθηση ότι βοηθούσαν τα ίδια τους τα παιδιά. Πέρα από αυτά, η υποχώρηση νοτιότερα σήμαινε τη σχεδόν αμαχητί απώλεια της πόλης των Ιωαννίνων, με τεράστιο ψυχολογικό αντίκτυπο σε όλη την Ελλάδα. Αλλά και στρατιωτικά η υποχώρηση μιας ολόκληρης μεραρχίας με τον βαρύ οπλισμό της υπό εχθρική αεροπορική υπεροχή θα είχε λίγες ελπίδες επιτυχίας. Όμως και η επιλογή της θέσης του Καλπακίου δεν ήταν άμοιρη προβλημάτων. Στο μεν

παραθαλάσσιο μέτωπο η ισχύς του Ιταλικού στόλου ήταν αδι-αμφισβήτητη και πράγματι οι Ιταλοί κατέλαβαν έστω και προσωρινά την Ηγουμενίτσα, ενώ ανατολικά στην Πίνδο, οι δυνάμεις που διατέθηκαν αρχικά (πριν την επιστράτευση) φαίνεται ότι ήταν οριακά επαρκείς. Αν έσπαγε κάποιο από τα πλάγια μέτωπα, η 8^η Μεραρχία θα κυκλωνόταν και η μάχη θα χανόταν. Τελικά το ΓΕΣ άφησε στον Κατσιμήτρο την επιλογή και αυτός έδωσε τη μάχη στο Καλπάκι.

Η υλοποίηση του σχεδίου – Οι άνθρωποι

Ο Συνταγματάρχης Παναγιώτης Μαυρογιάννης ανέλαβε την κατασκευή των αμυντικών έργων. Αφού εξασφάλισε τα απαραίτητα κονδύλια από το ΓΕΣ, μελέτησε το έδαφος και την περιοχή και κατέληξε στο πιθανό δρομολόγιο που θα ακολουθούσε ο Ιταλικός στρατός

(Σημείωση)

Αυτός όμως ο δαφνοστεφής ΗΡΩΑΣ των αλβανικών βουνών, ο Υποστράτηγος Χ. Κατσιμήτρος, μετά, διέπραξε τραγικά σφάλματα. Συνεργάστηκε με τους Γερμανούς κατακτητές!!! Ορκίστηκε Υπουργός στις 6.30 το απόγευμα της 30ης Απριλίου 1941 στα Παλαιά Ανάκτορα, το κτίριο της Βουλής, μαζί με τους Σωτήριο Μουτούση, Παναγιώτη Δεμέστιχα και Νικόλαο Μάρκου, από τον Αρχιμανδρίτη Νικόλαο Παπαδόπουλο, ιερέα-εφημέριο της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου Καρύτση, μετά την άρνηση του Χρυσάνθου Αρχιεπισκόπου Αθηνών να ορκίσει την κυβέρνηση υπό τον Γεώργιο Τσολάκογλου.

Διετέλεσε υπουργός Εργασίας και προσωρινώς υπουργός Γεωργίας από τις 30 Απριλίου 1941 έως τις 8 Μαΐου 1941, στην κυβέρνηση του Γεωργίου Τσολάκογλου. . .

Στις αρχές του 1945, ο τότε πρωθυπουργός στρατηγός Νικόλαος Πλαστήρας, επανέφερε τον Χ. Κατσιμήτρο στην ενεργό υπηρεσία και του ζήτησε

κατά την εισβολή. Με βάση αυτό το σχέδιο κατασκευάστηκαν διάφορα αμυντικά έργα, με σημαντικότερα αυτά που είχαν σκοπό να παγιδεύσουν τα Ιταλικά άρματα μάχης προκειμένου αυτά να αποτελέσουν εύκολο στόχο για το Ελληνικό πυροβολικό. Πράγματι, η δράση και η ευστοχία του πυροβολικού υπό τον ταγματάρχη Δημήτριο Κωστάκη έμεινε παροιμιώδης. Έλυσε το δύσκολο πρόβλημα αντιμετώπισης των αρμάτων μάχης, μπροστά στα οποία το απλό πεζικό μάλλον δεν θα είχε τύχη.

Ο αντισυνταγματάρχης Φριζής διοικούσε μονάδες προκάλυψης στο Δελβινάκι, που αντιμετώπισαν από τις πρώτες ώρες τους Ιταλούς. Στις 31 Οκτωβρίου η δράση της περιφημής Μεραρχίας Τζούλια στο μέτωπο της Πίνδου έθεσε σε άμεσο κίνδυνο την 8^η Μεραρχία. Ο Κατσιμήτρος μάζεψε τις εφεδρικές δυνάμεις, σχηματίζοντας

να μεταβεί στην Κέρκυρα, να συγκεντρώσει τις ανταρτικές δυνάμεις του στρατηγού Ναπολέοντα Ζέρβα και να αναδιοργανώσει την 8η Μεραρχία. Υπήρξαν έντονες αντιδράσεις και την επομένη, τον κάλεσε και του ανακοίνωσε τη ματαίωση της αποστολής, καθώς είχε συμπεριληφθεί στον κατάλογο των κατηγορουμένων ως δοσιλόγων. Ο Κατσιμήτρος και άλλοι 27 ανώτατοι στρατιωτικοί παραπέμφθηκαν σε δίκη στο Δικαστήριο δοσιλόγων.

Η ειδική κατηγορία που τον βάρυνε αναφέρονταν στη στρατιωτική του δράση και καθόριζε ότι, "...τυγχάνοντες στρατηγού και διοικηταί ενόπλου στρατεύματος εις ανοικτόν τόπον διεπραγματεύθησαν μετά του εχθρού την σύναψιν ανακωχής, συνθηκολογήσαντες μετ αυτού χωρίς προηγουμένως να πράξουν ό,τι το καθήκον και η στρατιωτική τιμή υπηγόρευε αυτοίς, εκ της τοιαύτης δε συνθηκολογήσεως κατέθεσαν τα όπλα το υπό την διοίκισιν αυτών στράτευμα...".

Η απόφαση εκδόθηκε στις

το απόσπασμα Αωού, με επικεφαλής τον Φριζή. Με άλλες δυνάμεις που έσπευσαν στην περιοχή, οι Ιταλοί απωθήθηκαν. Ο αντισυνταγματάρχης Μαρδοχαίος Φριζής αφού απελευθέρωσε την Κόνιτσα, σκοτώθηκε έξω από την Πρεμετή, κατά τη διάρκεια αεροπορικής επιδρομής, στις 7 Νοεμβρίου 1940.

Αντί επιλόγου

Ο Ιωάννης Μεταξάς ξεπέρασε το φιλογερμανικό παρελθόν του, διδάχθηκε από το λάθος του Εθνικού Διχασμού και πήρε τη δύσκολη αλλά σωστή απόφαση. Η Ελλάδα ήταν τελικά στο τραπέζι των νικητών – με μια «υποσημείωση», το νέο διχασμό του Εμφυλίου πολέμου.

Ο Χαράλαμπος Κατσιμήτρος αγνόησε τις διαταγές περί υποχώρησης. Επέλεξε σωστά την τοποθεσία της μάχης. Εκμεταλλεύτηκε στο έπακρο όποιο πλεονέκτημα είχε. Έκρυψε τα μειονεκτήματά. Και τελικά δικαι-

31 Μαΐου 1945, λίγο μετά την συμφωνία της Βάρκιζας, και με αυτήν καταδικάστηκε «...εις ειρκτήν...» κάθειρξη 5,5 ετών «διότι γενόμενος υπουργός συνέπραξεν μετά του πρωθυπουργού εις την εκτέλεσιν των αξιοποιώνων πράξεων της συνεργασίας και διευκολύνσεως...» που παρείχε στις δυνάμεις Κατοχής και αποπέμφθηκε από το στράτευμα με παράλληλη έκπτωση από το βαθμό του αντιστράτηγου, παρά την πρόταση του στρατιωτικού επιτρόπου Νικολάου Παπαδάκη, συγγενούς του Νικολάου Ασκούτση, πρώην υπουργού και εκ των ηγετικών στελεχών του Ε.Α.Μ., που ζήτησε να του επιβληθούν ισόβια δεσμά και για την έκπηση της ποινής του οδηγήθηκε και κρατήθηκε στις φυλακές Ζελιώτη.

Έμεινε στις φυλακές 4 χρόνια και 4 μήνες και στις 5 Οκτωβρίου 1949 με διάταγμα του Βασιλέως Παύλου, το οποίο δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως την 15η Οκτωβρίου, του χαρίστηκε το υπόλοιπο της ποινής και αποφυλακίστηκε. Το 1953

ώθηκε.

Οι Έλληνες αξιωματικοί προετοίμασαν το στρατό και τον οδήγησαν στη νίκη.

Ο Ελληνικός λαός αγκάλιασε το ΟΧΙ. Με την ψυχή και τον τσαμπουκά το μετέτρεψε σε νίκη.

Σήμερα τι έχει μείνει απ' όλα αυτά; Παρελάσεις – σημιαϊκία – αργία;

Ίσως κάτι περισσότερο! Ας καμαρώνουμε τα παιδιά μας στις παρελάσεις. Ας τους διηγηθούμε τις οικογενειακές ιστορίες, που έχουμε ακούσει για τις μέρες του πολέμου. Ας πούμε για τους παππούδες και τις γιαγιάδες, που πολέμησαν για τη λευτεριά και τη δημοκρατία, δούλεψαν πολύ σκληρά και με στερήσεις τελικά μας ανάθρεψαν και μας σπούδασαν. Έκτισαν την κατεστραμμένη Ελλάδα από το τίποτα.

Ας μάθουμε στα παιδιά μας το δύσκολο δρόμο της επιτυχίας που απαιτεί μόρφωση, σχέδιο, ηγεσία και σκληρή δουλειά.

αποκαταστάθηκε στο βαθμό του και προήχθη στο βαθμό του αντιστράτηγου. Παράλληλα τέθηκε σε αναδρομική αποστρατεία από το 1947, λόγω της συμπληρώσεως του ηλικιακού ορίου και του αποδόθηκαν όλα τα παράσημα του, από τον τότε πρωθυπουργό στρατάρχη Αλέξανδρο Παπάγο.

Έζησε τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του έως το 1962 σε οικία κοντά στην Πλατεία του Αγίου Παντελεήμονα στη συνοικία της Κυψέλης στην Αθήνα, όπου έκανε την καθιερωμένη καθημερινή του βόλτα. Πέθανε μόνος και ξεχασμένος από φίλους και συμπολεμιστές. Σύμφωνα με τη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος, είχε την ιδιότητα του Τέκτονα και ανήκε στη στοά «Φοίνιξ» της Αθήνας. Η κηδεία του έγινε με δημόσια δαπάνη την Τετάρτη 21 Φεβρουαρίου στις 4 το απόγευμα από το Μητροπολιτικό ναό Αθηνών και τάφηκε στο Άνεκροταφείο της πόλεως.

Πηγή: <http://www.onalert.gr/stories/i-periptosi-tou-stratigou-katsimitrou/38123>

Δ.Π.

90 χρόνια στη Νέα Λιβερά

Στο τέλος του 1924 με αρχές του 1925 έγινε η εγκατάσταση των προσφύγων, κυρίως όσων προσέχονταν από την κωμόπολη της Λιβεράς Τραπεζούντας, που μέχρι τότε ζούσαν διασκορπισμένοι σε διάφορα χωριά γύρω από την Σπάρτη, στις νέες εστίες και συγκεκριμένα στον συνοικισμό που δημιουργήθηκε στους πρόποδες του Ταύγετου στο Καστρί. Μετά από επιλογή του χώρου από επιτροπή των προσφύγων και την παροχή του συγκεκριμένου χώρου από την Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής Καστρίου, η επιτροπή αποκατάστασης προσφύγων έκτισε 42 σπίτια δύο δωματίων και έτσι δημιουργήθηκε ο συνοικισμός με την ονομασία Νέα Λιβερά.

Συμπληρώνονται έτσι φέτος 90 χρόνια από την εγκατάστασή τους και με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να αναφερθώ τόσο στις δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι πρόγονοί μας μετά την εγκατάστασή τους στις καινούριες τους εστίες, όσο και στον αγώνα τους για επιβίωση αλλά και στη διατήρηση των ηθών και εθίμων τους, σεβόμενοι και προσαρμοζόμενοι με τους νέους ντόπιους συμπατριώτες τους.

Όπως σε κάθε αρχή η πρώτη φροντίδα αφορούσε την τακτοποίηση των σπιτιών τα οποία αποτελούνταν από δύο ξερά δωμάτια από τα οποία το ένα δωμάτιο (από αναφορές των γονιών μου) ήταν αδιαμόρφωτο και τα χώματα έπρεπε να κατέβουν κάτω από ένα μέτρο, για να γίνει κατοικήσιμο με δάπεδο φυσικά από χώμα. Οι χώροι γύρω από τα σπίτια έπρεπε να διαμορφωθούν ώστε να δημιουργήσουν τις αυλές να φυτέψουν δέντρα και να δημιουργήσουν μέσα στο σκληρό και πετρώδες έδαφος κάποιους μικρούς χώρους για δημιουργία κήπων ώστε να είναι δυνατή η καλλιέργεια των

κηπευτικών. Ήταν μια συνεχής σκληρή προσπάθεια για μια καλύτερη ζωή και με σκληρή δουλειά υπομονή και επιμονή τα κατάφεραν.

Με σκληρή δουλειά και συνεχή αγώνα κατάφεραν να ορθοποδήσουν να διαμορφώσουν κατάλληλα τους χώρους διαβίωσης και να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις ώστε να ζήσουν αξιοπρεπώς και στη συνέχεια να μεγαλώσουν τα παιδιά τους μέσα σε ένα νέο περιβάλλον με τις αρχές και τις αξίες που κουβαλούσαν από τις πατρογονικές εστίες προσαρμοσμένες στα νέα δεδομένα, αλλά και να ζήσουν αρμονικά μετά τις αρχικές τριβές και πιθανές εντάσεις (δικαιολογημένες κατά την γνώμη μου) με τους ντόπιους.

Εδώ θα ήθελα να αναφερθώ σε κάτι που μου είχε πει η μητέρα μου, και μου το επιβεβαίωσε αργότερα ο θείος της συζύγου μου Στάθης Κακούνης που δείχνει ξεκάθαρα και ένα πνεύμα αλληλεγγύης που σιγά σιγά αναπτύχθηκε μεταξύ των προσφύγων και των ντόπιων.

Οι ντόπιοι που είχαν αγελάδες για παραγωγή μοσχαριών μετά το στάδιο διακοπής της διατροφής του μοσχαριού με γάλα, επειδή δεν έπιναν το γάλα της αγελάδας ούτε το χρησιμοποιούσαν για παραγωγή γαλακτοκομικών, για να μην το πετάνε όπως συνήθιζαν το έδιναν στους πρόσφυγες και αυτοί άρχισαν να φτιάχνουν τυριά, γιαούρτια, βούτυρα και διάφορα άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα, πράγματα γνωστά από τις πρώην πατρίδες τους στον Πόντο που είχαν ανεπτυγμένη αγελαδοτροφία, και έτσι κατά κάποιο τρόπο και οι ντόπιοι βοήθησαν τους πρόσφυγες και αυτοί με τη σειρά τους έμαθαν σιγά σιγά να εκμεταλλεύονται το γάλα από τις αγελάδες τους.

Σήμερα από τους 150 περίπου πρώτους κατοίκους που είχαν εγκατασταθεί το 1925 γεννημένοι στη Λιβερά του Πόντου δυστυχώς δεν ζει κανείς. Η τελευταία, που ήταν τεσσάρων ετών κατά την εγκατάστασή τους στην νέα εστία, πέθανε στις 5/1/2014 και ήταν η Παλάσσα (Βαλάσσω) Πετροπούλου.

Για να έλθω ξανά στο θέμα των δυσκολιών που αντιμετώπισαν οι πρόσφυγες εκτός από τα θέματα επιβίωσης και προσαρμογής στο νέο περιβάλλον θα πρέπει να αναφερθώ και σε συνθήκες που αφορούσαν και το σύνολο των κατοίκων και της Νέας Λιβεράς και του Καστρίου και των Σερβείκων. Όλοι εμείς που γεννηθήκαμε και μεγαλώσαμε τη δεκαετία του '50, και οι πριν από εμάς, γνωρίζουμε και θυμόμαστε ότι τα πηγάδια και οι πηγές νερού του Κάρδαρη, από τον οποίο η μεταφορά είχε επιπλέον δυσκολίες λόγω της απόστασης, ήταν η μοναδικές πηγές προμήθειας νερού. Θυμάμαι το καλοκαίρι τους κήπους στο χωριό, ξερούς, γεμάτους αγκάθια που μας τρυπούσαν τα πόδια όταν πηγαίναμε για σύκα ή τζιτζίκια. Λόγω λοιπόν της έλλειψης νερού στο χωριό κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού η ζωή της Λιβεράς μεταφερόταν στους κήπους που οι πρόσφυγες είχαν δημιουργήσει στην περιοχή του Κάρδαρη για την καλλιέργεια των καλοκαιρινών λαχανικών και άλλων κηπευτικών προϊόντων.

Εδώ είναι ευκαιρία να αναφερθώ σε έναν άνθρωπο, που δεν θα πρέπει κανείς από εμάς να ξεχνά, γιατί με το έργο του άλλαξε τη ζωή όχι μόνον των Ποντίων αλλά και όλων των κατοίκων των τριών χωριών Καστρίου, Ν.Λιβεράς, και Σερβείκων. Αναφέρομαι στον αείμνηστο Πανάγο Γεωργαντά, που σαν πρόεδρος της κοινότητας Καστορείου με επι-

μονή και σκληρές προσπάθειες κατάφερε να εξασφαλίσει τα κατάλληλα κονδύλια και από το 1961 και στη συνέχεια όλοι, μικροί και μεγάλοι, απολαύσαμε το νερό της Μαλακασάς να τρέχει έξω από τα σπίτια μας. Ένα έργο ζωτικής σημασίας που ήταν η αιτία της μεγάλης αλλαγής τόσο στη ζωή όσο και στη φεισιογνωμία των χωριών.

Ας είναι αιώνια η μνήμη σου Πανάγο Γεωργαντά, γιατί και με το συγκεκριμένο έργο βοήθησες τόσους πολλούς.

Μια και πιο πάνω αναφέρθηκα στα ήθη και στα έθιμα των Ποντίων θα ήθελα να αναφερθώ σε κάποια έθιμα που θυμάμαι και αφορούν κυρίως την πρωτοχρονιά.

Παραμονή της Πρωτοχρονιάς όλη η οικογένεια ήταν υποχρεωτικό να συγκεντρωθεί στο βραδινό τραπέζι.

Ο αρχηγός της οικογένειας ο πατέρας ή παππούς, αν υπήρχε, έπαιρνε ένα καλάθι που είχε σιτάρι, αραποσίτι, καρύδια αμύγδαλα κ.λπ ομοιοειδή προϊόντα, και στη συνέχεια και πριν το φαγητό, λέγοντας μια προσευχή προς στην Παναγία για καλή σοδειά το νέο έτος, γύριζε τα δωμάτια του σπιτιού και έριχνε ψηλά στις τέσσερις γωνίες από το συγκεκριμένο μείγμα, το οποίο παρέμενε μέχρι και την επομένη της Πρωτοχρονιάς οπότε και καθάριζαν τα δωμάτια.

Όταν το δείπνο τελειώνει εμείς τα παιδιά (ένα από κάθε οικογένεια), ετοιμαζόμαστε για το έθιμο με τα κουδούνια. Σε ένα σακούλι (ταγάρι υφαντό), κρεμάγαμε ένα κουδούνι, από αυτά που έβαζαν στις κατσίκες, και γυρίζαμε τα σπίτια του χωριού. Αφού ανοίγαμε την πόρτα του σπιτιού (τότε κανείς δεν κλείδωνε), ρίχναμε το σακούλι με το κουδούνι λέγοντας ευχές για τον καινούριο χρόνο και χρόνια πολλά. Ο νοικοκύρης του σπιτιού μας έβαζε μέσα μήλα, πορτοκάλια, καρύδια, αμύγδαλα και σπανίως χρήματα και αφού ανταπέδιδε τις ευχές, εμείς τραβάγαμε το σακούλι και πηγαίναμε στα επόμενα σπίτια.

Την επόμενη μέρα ανήμερα τις Πρωτοχρονιάς η μητέρα ή η γιαγιά του σπιτιού πήγαινε με τον κουβά στο πηγάδι πριν η οικογένεια ξυπνήσει και έφερνε το Καλαντόνερο (το πρώτο νερό του μήνα και του χρόνου), και μόλις ξύπναγε η οικογένεια όλοι έπιναν και έπλεναν το πρόσωπό τους λέγοντας ευχές για υγεία και ευτυχία της οικογένειας τον καινούργιο χρόνο.

Για να μην ξεχνάμε εμείς και για να μαθαίνουν οι νεότεροι.

Γιώργης Μορίδης.

Ημερίδα για το Γεφύρι του Κόπανου

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε το βράδυ του Σαββάτου 7 Νοεμβρίου 2015 η επιστημονική ημερίδα που διοργάνωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καραβά με θέμα «Το Γεφύρι του Κόπανου: αναδεικνύοντας το σπουδαιότερο μνημείο του Ευρώτα», η οποία έλαβε χώρα στην αίθουσα «Ευ-άγγελος Φιλιππόπουλος» του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Σπάρτης (ισόγειο Δημόσιας Βιβλιοθήκης Σπάρτης).

Η έναρξη της επιστημονικής εκδήλωσης, η οποία τελούσε υπό την αιγίδα της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας, πραγματοποιήθηκε με σύντομο χαιρετισμό της Αντιπεριφερειάρχη Λακωνίας κας Αδαμαντίας Τζανετέα.

Στη συνέχεια το λόγο πήρε ο Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας κ. Γιάννης Α. Πίκουλας, ο οποίος ανέπτυξε πτυχές της ιστορίας του Γεφυριού, διορθώνοντας μέσα από την έρευνά του τις ιστορικές ανακρίβειες της βιβλιογραφίας, όσον αφορά κυρίως το έτος κατασκευής του και την ονοματοδοσία του.

Τη σκυτάλη έλαβε ο Ιστορικός κ. Παρασκευάς Ματάλας, ο οποίος παρουσίασε τους περιηγητές του ποταμού Ευρώτα, μιλώντας για εκείνους που αναφέρθηκαν ή ζωγράρισαν το Γεφύρι, προβάλλοντας σχέδια και γκραβούρες τους.

Εν συνεχεία ακολούθησε η ομιλία της κας Μεταξίας Παπαποστόλου, Δευθύντριας του 4ου Γυμνασίου Σπάρτης «Γιάννης Ρίτσος», η οποία αναφέρθηκε σε δύο ιστορικά γεγονότα από τα χρόνια της εθνεγερσίας, με σημαντικότερο εκείνο της δολοφο-

νίας του οπλαρχηγού Παναγιώτη Κρεββατά που συνέβη στο Γεφύρι.

Ο πρώτος κύκλος των ομιλιών έκλεισε με τον κ. Θεοδωρή Χαμάκο, Γ. Γραμματέα του Κέντρου Μελέτης Πέτρινων Γεφυριών (ΚΕ.ΜΕ.ΠΕ.Γ) και Ιδρυτή του Αρχείου Γεφυριών Πελοποννήσου (ΑΓΠ), ο οποίος παρουσίασε τα πέτρινα γεφύρια της Πελοποννήσου μιλώντας μεταξύ άλλων και για τους φορείς που έχουν ασχοληθεί με την ανάδειξή τους.

Ακολούθησε ολιγόλεπτο διάλειμμα, κατά τη διάρκεια του οποίου προσφέρθηκαν στους παρευρισκομένους γλυκίσματα και χυμοί. Μάλιστα, οι παριστάμενοι, πριν επιστρέψουν εκ νέου στην αίθουσα, είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις επί του θέματος.

Κατά την επιστροφή στην αίθουσα, το βήμα άνηκε στην MSc Αρχιτέκτων-Μηχανικό και Υπ. Διδάκτωρ ΕΜΠ κα Μαρία Μπαλοδήμου, η οποία παρουσίασε την κατάρρευση δύο πέτρινων γεφυριών με 100 χρόνια διαφορά, εκείνων του Κόπανου και της Πλάκας, μιλώντας για δυνατότητες πιθανής αναστήλωσης, κάνοντας παράλληλα σύγκριση και δίνοντας τα συμπεράσματά της.

Τελευταίος έλαβε το λόγο -ως οικοδεσπότης- ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Καραβά και Ιστορικός κ. Νίκος Ι. Καρμοίρης, ο οποίος αναφέρθηκε στη σχέση του Συλλόγου με το Γεφύρι, καθώς και στις ενέργειες που έχει προβεί το σωματείο για την ανάδειξη του μνημείου τα τελευταία 5 χρόνια.

Μετά το τέλος και του δεύτε-

ρου κύκλου ομιλιών πραγματοποιήθηκε η βίντεο-παρουσίαση του λογοτύπου του Πολιτιστικού Συλλόγου Καραβά, βασισμένο στο Γεφύρι του Κόπανου, το οποίο αποτελεί το έμβλημα του Συλλόγου από την ίδρυσή του (1983).

Λίγο πριν το κλείσιμο διενεργήθηκε συζήτηση επί του θέματος της ημερίδας και επί των ομιλιών. Έτσι οι παρόντες είχαν την ευκαιρία να απευθύνουν ερωτήσεις και οι ομιλητές να δώσουν τις δικές τους απαντήσεις.

Την παρουσίαση και το συντονισμό της ημερίδας είχε αναλάβει η κα. Νίκη Κουλογεωργίου, Αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λακωνίας και Γ. Γραμματέας του Πολιτιστικού Συλλόγου Καραβά, η οποία έκλειψε τις εντυπώσεις με την συνολική της παρουσία.

Αξίζει να σημειωθεί πως στην είσοδο του Πνευματικού Κέντρου λειτουργήσε έκθεση φωτογραφίας, γκραβούρας και αρχαιικού υλικού με τον τίτλο: «Το Γεφύρι στο χαρτί», η οποία θα παραμείνει στον χώρο της Βιβλιοθήκης έως και την Παρασκευή 13/11/2015. Η έκθεση πραγματοποιήθηκε με την συνδιοργάνωση της Λέσχης Φωτογραφίας Σπάρτης.

Η ημερίδα διοργανώθηκε με την ευγενική υποστήριξη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λακωνίας, του Ν.Π. Πολιτισμού & Περιβάλλοντος Δ. Σπάρτης και της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σπάρτης.

Συγκλονιστική ήταν η παρουσία του κόσμου που έδωσε το «παρόν» στην εκδήλωση, η οποία διήρκησε περίπου τρεισήμισι ώρες. Μάλιστα, στο μεσοδιάστημα και

για περίπου μιάμιση ώρα η αίθουσα ήταν κατάμεστη, ενώ αρκετοί ήταν εκείνοι που παρέμειναν έως το τέλος. Ανάμεσα στο φιλομαθές κοινό παρευρέθησαν πολιτειακοί παράγοντες, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, φορέων, συλλόγων και σωματείων τόσο εντός όσο κι εκτός Λακωνίας.

Ύστερα από τη λήξη της εκδήλωσης προσφέρθηκε -ως αναμνηστικό της ημερίδας- στους παρόντες κατά την έξοδό τους έναν μπρελόκ με το νεοπαρουσιασθέν λογότυπο του Συλλόγου.

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Καραβά ευχαριστεί από καρδιάς όλους εκείνους που παρευρέθηκαν στην επιστημονική ημερίδα, τιμώντας με την παρουσία τους τους προσκεκλημένους ομιλητές, καθώς και την προσπάθεια που κατέβαλε ο Σύλλογος. Απευθύνει, επίσης, εγκάρδιες ευχαριστίες στο χορηγούς [Ξενοδοχείο «Μενελαίον», Χυμοί «Λακωνία», Ζαχαροπλαστεία «Serano», κ. Γεράσιμο Καλλιακούδη] κι σε όλους όσους συνέβαλλαν με οποιονδήποτε τρόπο στην άποψη διεξαγωγής της εκδήλωσης.

Επόμενος στόχος του Πολιτιστικού Συλλόγου Καραβά είναι η άμεση έκδοση των πρακτικών της ημερίδας, ώστε να υπάρχουν συγκεντρωτικά σε έναν τόμο όλες οι πληροφορίες για το σπουδαίο Γεφύρι του Ευρώτα.

Τέλος, σημειώνεται πως την επομένη της ημερίδας, Κυριακή 8 Νοεμβρίου, πραγματοποιήθηκε ξενάγηση στο χώρο του Γεφυριού του Κόπανου. Έτσι ήρθαμε σε οπτική επαφή με τα απομεινάρια του μνημείου, καθώς επίσης και με τις παρακαείμενες κι όμορες του αρχαιότητες.

Η Γραμμένη Πέτρα

Ο τόπος μας πέρα από την φυσική του ομορφιά έχει να επιδείξει και ιστορία διαχρονικά μέσα στους αιώνες. Μια τοποθεσία που έχει ιστορία από τα αρχαία χρόνια είναι και η Γραμμένη Πέτρα (1598 μ.). Είναι η τελευταία κορυφή αριστερά από την Μάλα ακριβώς απέναντι από τις Βασιτινιές (Βορδωνιάτικο).

Οι προσκυνητές στον Αγιάνη τον Νηστευτή την βλέπουν όταν κατεβαίνουν από την εκκλησία απέναντί τους.

Από τα αρχαία χρόνια υπήρξε διαμάχη μεταξύ Σπαρτιατών και Μεσσηνίων για την περιοχή που είναι πέρα από τις δικές μας Βασιτινιές μέχρι την Αλαγονία και Αρτεμισία. Το μέρος αυτό ήταν γνωστό με το όνομα Δενθαλιάτις Χώρα, οι κάτοικοι της ονομάζονταν Δενθάλιοι. Την περιοχή στον αρχαίο κόσμο την γνώριζαν για το κρασί Δένθις (όπως αναφέρει ο Λακεδαιμόνιος ποιητής Αλκμάν).

Η περιοχή λόγω της στρατηγικής σημασίας ήταν πάντα το μήλο της έριδος μεταξύ Μεσσηνίων και Λακώνων. Στην Δενθαλιάτιδα υπήρχε το Ιερό της Λιμνάτιδος Αρτέμιδος στην περι-

οχή Βόλιμνος όπου, όπως γράφει ο Στράβων στο τέταρο κεφάλαιο των «Γεωγραφικών», προσέβαλαν (βίασαν) τις παρθένες των Σπαρτιατών που είχαν έρθει για τη γιορτή και άρχισαν οι πόλεμοι. Για περισσότερο από χίλια χρόνια διεκδικήθηκε και από τους δυο και ήταν ζωτικής σημασίας για το Σπαρτιατικό κράτος. Η παραχώρηση της Δενθαλιάτιδας στους Μεσσήνιους και η θέση των ορίων στη «Γραμμένη Πέτρα» έγινε από τον Φιλοποιομένα αρχηγό της Αχαϊκής Συμμαχίας το 182 π.Χ καθώς και η τοποθέτηση σε διάφορα σημεία στηλών «Ερμές» με την Επιγραφή «ΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙ ΠΡΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΝ» (Β. ΡΑΣΣΙΑΣ Επίτομος Ιστορία των Σπαρτιατών).

Ο Αντώνιος Μασουρίδης στο βιβλίο του «Αλαγονιακά αναφέρει ότι «στην αγροτική περιοχή του σημερινού χωριού Αλαγονία (πρώην Σίτσοβα) και σε ύψος χιλίων πεντακοσίων μέτρων μέσα σε δασώδη περιοχή του Ταυγέτου υπάρχει η τοποθεσία που και σήμερα ονομάζεται «γραμμένη πέτρα». Κατά την παράδοση, βρισκόταν εκεί μία πέτρινη στή-

λη που έγραφε στην ανατολική πλευρά επί τάδε Λακωνία, στη δε δυτική επί τάδε Μεσσηνία. Τη στήλη αυτή όπως ίσως και άλλες παρόμοιες φαίνεται ότι κατέστρεψαν απλοϊκοί ποιμένες ή γεωργοί, γιατί νόμιζαν ότι θα έβρισκαν κρυμμένο θησαυρό κάτω από τις σκαλισμένες πέτρες».

Ο αυτοκράτορας της Ρώμης, Οκταβιανός Αύγουστος την παραχωρεί πάλι στους Λάκωνες γιατί ήταν σύμμαχοί του και είχαν λάβει μέρος στην Ναυμαχία του Ακτίου, εναντίον του Μάρκου Αντώνιου.

Το 25 μ.Χ. ο Τιβέριος και η Σύγκλητος αφού άκουσαν τις αντιπροσωπείες των Λακώνων και των Μεσσηνίων έδωσαν την περιοχή στους Μεσσήνιους, όπως αναφέρει ο Ρωμαίος ιστορικός Τάκιτος στο (Tacitus Annales Βιβλίο IV, κεφ.43) «Ακούστησαν μετά ταύτα οι πρέσβεις των Λακαϊδεμονίων και των Μεσσηνίων για το δίκαιο του Ναού της Λιμνάτιδος Αρτέμιδος [...]. Οι Μεσσήνιοι αντίθετα προβάλλανε την αρχαία διανομή της Πελοποννήσου μεταξύ των απογόνων του Ηρακλή και ότι παρεχωρήθη στο βασιλεία τους η Δενθα-

λιάτις Χώρα, στην οποία βρισκόταν αυτό το ιερό».

Στα χρόνια του Βεσπασιανού επικυρώθηκε η παραχώρηση της Δενθαλιάτιδος (Ager Denthaliatis). Το 78 μ.Χ. ο χωρομήτρης Τίτος Φλάβιο Μονομίτο έκανε έλεγχο της συνοριακής γραμμής και όρισε με κάθε λεπτομέρεια τη συνοριακή γραμμή Μεσσηνίων –Λακεδαιμονίων. Αυτόν τον ορισμό των ορίων περιγράφει η στήλη που βρέθηκε στην Αρχαία Μεσσήνη δηλαδή ένα είδος συμβολαίου. Την στήλη την έφερε στο φως το 1896 ο ανασκαφέας της αρχαίας Μεσσηνης Θ. Σοφούλης. Σε όλη δε την οροσειρά του Ταυγέτου έχουν βρεθεί τα ορόσημα από τον Ροσσ και άλλους. Τα ορόσημα αυτά οι ορειβάτες φίλοι του Ταυγέτου τα βλέπουν στις αναβάσεις τους.

Όταν λοιπόν αγαπητοί πατριώτες αγναντεύουμε την κορυφογραμμή από τον Μαλεβό μέχρι την Γραμμένη Πέτρα να θυμόμαστε ότι αυτά τα μέρη είναι ιστορικά και στο διάβα των αιώνων έγιναν μάχες και χύθηκε αίμα για την κυριαρχία τους.

Γ. Λαγανάς,
gld@otenet.gr

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

Solvit: Λύσεις σε προβλήματα πολιτών της Ε.Ε.

Το SOLVIT είναι μια υπηρεσία, η οποία προσφέρει λύσεις σε προβλήματα σχετικά με τα δικαιώματά σας ως πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην ενιαία αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα πρόσωπα, τα αγαθά, οι υπηρεσίες και τα κεφάλαια μπορούν να κυκλοφορούν σε όλη την ΕΕ εξίσου ελεύθερα όπως και στο εσωτερικό μιας χώρας. Οι πολίτες της ΕΕ μπορούν να σπουδάζουν, να ζουν, να κάνουν αγορές, να εργάζονται και να συνταξιοδοτούνται σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ, καθώς επίσης να απολαμβάνουν προϊόντα απ' όλη την Ευρώπη.

Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν περιπτώσεις, όπου οι πολίτες αντιμετωπίζουν δυσκολίες εξαιτίας άδικων κανόνων και αποφάσεων ή γραφειοκρατικών διαδικασιών που εισάγουν διακρίσεις, και σε αυτές μπορεί το SOLVIT να σας βοηθήσει. Η ονομασία της υπηρεσίας, η οποία είναι μία συστολή των αγγλικών λέξεων "solve it", δηλαδή "λύστο", αντικατοπτρίζει το σκοπό της.

Παρόλο που το SOLVIT λειτουργεί σχεδόν 15 χρόνια, είναι ένα μέσο το οποίο πολλοί πολίτες της ΕΕ

εξακολουθούν να αγνοούν. Είναι μια υπηρεσία που παρέχουν οι εθνικές διοικήσεις των χωρών της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν και της Νορβηγίας, και παρέχεται δωρεάν. Πρόκειται για διαδικτυακή κυρίως υπηρεσία. Αν και υπάρχει ένα κέντρο SOLVIT σε κάθε χώρα, ο καλύτερος τρόπος επικοινωνίας είναι μέσω του ιστότοπου του SOLVIT.

Ο σκοπός του SOLVIT είναι να βρει λύση στο πρόβλημα μέσα σε 10 εβδομάδες, ξεκινώντας από την ημέρα που το κέντρο SOLVIT της χώρας, όπου ανέκυψε το πρόβλημα, αναλαμβάνει την υπόθεση.

Το SOLVIT μπορεί κατ' αρχήν να εξετάσει όλες τις διασυνοριακές διαφορές σχετικά με την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ μεταξύ μιας επιχείρησης ή πολίτη και μιας εθνικής δημόσιας αρχής. Είναι σημαντικό να σημειωθεί, ότι το SOLVIT δεν μπορεί να εξετάσει διαφορές μεταξύ δύο επιχειρήσεων ή μεταξύ καταναλωτών και επιχειρήσεων ή καταγγελίες σχετικά με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Το δίκτυο ασχολείται μόνο με τα προβλήματα που προκαλούνται από την μη σωστή εφαρμογή

της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας από τις δημόσιες αρχές στις χώρες της ΕΕ.

Προβλήματα, που μπορεί να επιλύσει το SOLVIT, είναι μεταξύ άλλων:

- Αναγνώριση των επαγγελματικών σας προσόντων
- Δικαιώματα βίζας και διαμονής
- Εμπόριο και υπηρεσίες (επιχειρήσεις)
- Οχήματα & άδεια οδήγησης
- Οικογενειακές παροχές
- Συνταξιοδοτικά δικαιώματα
- Εργασία στο εξωτερικό
- Παροχές ανεργίας
- Υγειονομική ασφάλιση
- Πρόσβαση στην εκπαίδευση
- Διασυνοριακή κυκλοφορία κεφαλαίων και πληρωμών
- Επιστροφή ΦΠΑ

Ενώ οι πολίτες που απευθύνονται στο SOLVIT επί το πλείστον αντιμετωπίζουν προβλήματα που σχετίζονται με την κοινωνική ασφάλιση, το δικαίωμα διαμονής και την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, τα κύρια προβλήματα των επιχειρήσεων αφορούν φορολογία και ιδιαίτερα την επιστροφή του ΦΠΑ.

Εάν έχετε ένα πρόβλημα που μπορεί να αντιμετωπιστεί από το SOLVIT, μπορείτε να το υποβάλετε στο κέντρο SOLVIT της χώρας σας.

Μετάπειτα η υπόθεσή σας εξετάζεται από δύο κέντρα SOLVIT, το κέντρο της χώρας σας (το τοπικό κέντρο) και το κέντρο της χώρας όπου ανέκυψε το πρόβλημα (το κύριο κέντρο). Μόλις υποβάλετε το πρόβλημά σας στο SOLVIT, το τοπικό κέντρο θα επικοινωνήσει μαζί σας μέσα σε μια εβδομάδα και, αν χρειαστεί, θα σας

ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες.

Κατόπιν θα εξετάζει αν το πρόβλημά σας εμπίπτει στις αρμοδιότητες του SOLVIT, και στην περίπτωση αυτή θα ετοιμάζει τον σχετικό φάκελο και τον διαβιβάζει στο κύριο κέντρο SOLVIT. Το τοπικό κέντρο SOLVIT θα σας ενημερώσει τακτικά για την πρόοδο της υπόθεσής σας.

Το κύριο κέντρο SOLVIT, μόλις λάβει την υπόθεση από το τοπικό κέντρο, επιβεβαιώνει μέσα σε μια εβδομάδα αν θα ασχοληθεί με το συγκεκριμένο πρόβλημα ή όχι, και αν ναι θα προσπαθεί να βρει λύση στο πρόβλημά σας από κοινού με την αρμόδια αρχή.

Η προθεσμία για την επίλυση των προβλημάτων έχει, όπως ήδη αναφέρθηκε, καθοριστεί σε 10 εβδομάδες από τη στιγμή που το κύριο κέντρο SOLVIT αναλαμβάνει την υπόθεσή σας.

Μπορείτε να βρείτε πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία SOLVIT καθώς παραδείγματα προβλημάτων (συμπεριλαμβανομένου παραδείγματα προβλημάτων σχετικά με την Ελλάδα ή Έλληνες πολίτες στο εξωτερικό) που λύθηκαν χάρη στο SOLVIT στην ιστοσελίδα http://ec.europa.eu/solvit/index_el.htm

Η διεύθυνση του ελληνικού κέντρου SOLVIT είναι:

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Κος Κούτσης Θεόδωρος, Νίκης 5-7, 101 80 ΑΘΗΝΑ/ATHENS

Tel.: +302 10 3332462

Fax: +302 10 3332760

Theodore.Koutsis@mnec.gr

Οι διευθύνσεις των υπολοίπων κέντρων SOLVIT βρίσκονται στην ιστοσελίδα http://ec.europa.eu/solvit/contact/index_el.htm

Διεθνής αναγνώριση για μια πατριώτισσά μας

Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Δρ Άννα Χιώτη βραβεύτηκε με το Βραβείο Οικονομικής Διπλωματίας για το έργο της ως Επικεφαλής του Κέντρου Κλινικών και Επιδημιολογικών Ερευνών (CIEC) στο Ινστιτούτο Υγείας του Λουξεμβούργου (LIH) και για την ενεργή συνεισφορά της στην προώθηση γόνιμων συνεργασιών μεταξύ του φαρμακευτικού και

του ακαδημαϊκού τομέα στο Βέλγιο και το Λουξεμβούργο. Η βράβευση έγινε με την ευκαιρία της επίσκεψης στο Λουξεμβούργο της επίσημης διπλωματικής, οικονομικής και ακαδημαϊκής αντιπροσωπείας του Βελγίου υπό την υποστήριξη της πριγκίπισσας του Βελγίου Αλεξάνδρας.

Η αποστολή οργανώθηκε από τη Διεθνή Διπλωματική

και Προξενική Κοινωνία (International Diplomatic and Consular Society –CIDIC) σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Περιφερειακών Φορέων στην Ευρώπη (Federation of Regional Actors in Europe – FEDRA), στο πλαίσιο της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρώπης από το Λουξεμβούργο. Τέτοιες αποστολές της CIDIC οργανώνονται κάθε εξή μήνες με σκοπό

την προώθηση συνεργασίας μεταξύ επιχειρηματιών, διπλωματών και ακαδημαϊκών.

Η αποστολή υποστηρίχτηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τα κυβερνήσεις του Λουξεμβούργου και του Βελγίου.

Μπράβο Άννα. Μας κάνεις υπερήφανους.

ΕΛ

Παιρραφικά-Κοινός Λόγος

Από τη λαογραφική συλλογή της Φωτεινής Π. Σκιαδά στην Καστανιά, το 1975 αντιγράφουμε:

Η Ελένη Τριανταφύλλου (Βυνιο-Ελένη) διηγείται:

“Μια φορά ήτανε ένας παπουλάκης μια σταλιά κι ερχότανε στον Άγιο Μάμα (τοποθεσία του χωριού με νερά και πλατάνια) κι ανέβαινε σε μια μεγάλη πέτρα κι αρχίναγε να μιλάει: «Κακομοίρες, κακομοίρες, θα έρθει ένας καιρός, θα πηγαίνετε από δω στη Σπάρτη, θ’ απαντάτε ένα γέρο, πότε θα τον απαντάτε, πότε όχι. Θ’ ανοιζούνε τρεις τρούπες, θα φεύγει ο κόσμος, θα μείνουν οι γέροι. –Έντο (νάτο), φανερά πράγματα, ήρθε στην ημέρα τη δική μας αυτή η κατάσταση, είναι η Αυστραλία, είναι ο Καναδάς, είναι η Αμερική. Έντες οι τρούπες, φεύγει ο κόσμος, ούλοι λακήσανε. Θάρθει αλληλοφαγωμάρα, θα σκοτώνει αδερφός τον αδερφό, πατέρας το παιδί. Ήρθανε τ’ αντάρτικα, δε σκοτώθηκε κόσμος; Δε χύθηκε αίμα; Σκοτωθήκανε πολλοί χριστιανοί κι από το ένα μέρος και από το άλλο.

Με μια κλωστή θα δεθεί ο κόσμος ούλος, έλεγε. Έντο! Δεν είναι τα τηλέφωνα; Να μιλάμε εδώ και να ακούμε στην Αμερική. Φανερά πράγματα! Έβλεπε ο θεός παιδάκι μου κι έστειλε άγιο άνθρωπο και ερμήνευε εδώ πέρα”.

Παπουλάκηδες υπήρχαν εξακριβωμένα δύο. Ο πρώτος έζησε το 1825 και τον έσφαξε ο Ιμπραήμ σε μοναστήρι που είχε καταφύγει. Ο δεύτερος, περί του οποίου γίνεται λόγος προφανώς παραπάνω, έδρασε το 1851 σε ηλικία 70 ετών στη Λακωνία και στη Μεσσηνία. Το κράτος, επειδή με τους λόγους του έριχνε το ηθικό των κατοίκων, έστειλε στρατό να τον συλλάβει και τον εξόρισε στην Άνδρο όπου και πέθανε το 1861. Στο επάγγελμα ήταν πρώην χασάπης, ήταν έξυπνος άνθρωπος, ο οποίος είχε ζήσει από κοντά τις κοινωνικές αλλαγές και ανακαλύψεις και κατόπιν περιφερόταν στα χωριά και παρίστανε τον προφήτη. Οι λάκωνες ζητούσαν την κάρα του για να την κάνουν εικόνα αλλά δεν τους την έδωσαν. Τον θεωρούσαν και καθώς φαίνεται μερικοί γέροι

ακόμα, τον θεωρούν άγιο.

Η Ελένη Π. Τζαμούρη διηγείται:

Διήγηση πρώτη

“Μια φορά που ήμουνα στο σπίτι μου μικρή, βγήκα πάνω στο χαγιάτι να πάρω νερό, δεν ήτανε πολλή νύχτα. Εδώ στο δρόμο στο βουνό πηγαίνανε έξι φουστανελάδες σε άλογα καβάλα. Μπροστά πήγαινε ένα σκυλί, από πίσω το άλογο, από πίσω άλλο σκυλί και από πίσω άλλο άλογο και πηγαίνανε σφαίρα. Έκατσα εκεί και τα κοίταζα, μπαίνω μέσα στο σπίτι και φωνάζω: -Μητέρα, μητέρα, για ελάτε στο χαγιάτι να δείτε. Βγήκανε και τι είδανε; Ο αδερφός μου ο Σπύρος και ο αδερφός μου ο Λιας δεν το βλέπαμε. Εγώ και η μάνα μου το βλέπαμε. Πήγανε μέχρι την κορφή στο βουνό εκεί πάνω και μετά χαθήκανε”.

Διήγηση δεύτερη

“Ήτανε φεγγάρι, πανσέληνος εκείνη τη βραδιά κι η μάνα μου καθότανε μέσα στο σπίτι και ακούει καμιά φορά και λέγανε. «Αλαούδι της Μονεμβασιάς και κάστρο της Αθήνας και Παλαμήδι τ’ Αναπλιού, άνοιζε

να μπω μέσα...». Και ήτανε πέντε- έξι ψηλές κοπέλες, που χορεύανε, χτυπάγανε το ζεμπερέκι και της λέγανε: -Μαργώ, Μαργώ!! Εκείνη δεν έβγαине καθόλου ούτε μίλαγε γιατί της παίρνανε τη φωνή. Χορέψανε μια- μια μπροστά της με το τραγούδι τους και φύγανε. Μια- μια που έλεγε το τραγούδι της πήγαινε και της μίλαγε”.

Διήγηση τρίτη

“Ήτανε τότε που θερίζαμε τα σιτάρια, κινήσαμε με το Γιώργη να πάμε από τις δέκα η ώρα στη Λόπεση να πάρουμε το άλογο. Εκεί που ήταν το αμπέλι του παππούλη σου, ήτανε ένας δρομάκος μέσα στο λόγγο. Εγώ φοβήθηκα και ζάφνου βλέπω ένα μικρό σκυλάκι, σα λαγός μου φάνηκε. -Κατεβαίνεις κάτω, Γιώργη, του λέω, να σκοτώσουμε το λαγό; Κατεβαίνει ο Γιώργης και ζάφνου γίνηκε μεγάλος σκύλος κυνηγιάρικος. Του λέω με νόημα, μη μιλάς καθόλου. Μπροστά εγώ και πίσω εκείνος με το άλογο και του λέω: - Εσύ να λες το «Πάτερ ημών» κι εγώ το «Πιστεύω» και μας άφησε πλια το σκυλί μετά από πολλή ώρα”.

Το ζύωμα

Θυμάμαι με πόσο κόπο οι παλιές νοικοκυρές έφτιαχναν τη πιο βασική τροφή για την οικογένειά τους ..το ΨΩΜΙ.

Ψωμί με τυρί, ψωμί με ελιές, ψωμί με ζάχαρη, ψωμί με κρεμμύδι, ψωμί με λάδι.. παντού το ΨΩΜΙ.....

Η νοικοκυρά που θα ζύμωνε άρχιζε την ετοιμασία αποβραδής, κοσκίνιζε γύρω στις 10 οκάδες αλεύρι στο σκαφίδι πότε μόνο αραποσίτι ή μισό μισό με σιτάρι και λίγες φορές μόνο σιτάρι.

Είχε κρατήσει προζύμι από το προηγούμενο ψωμί και το 1/3 του αλευριού (το ΑΝΑΠΙΑΖΕ) το άφηνε σε ζεστό μέρος για να φουσκώσει και το πρωί νύχτα άρχιζε το ζύωμα που διαρκούσε γύρω στη μία ώρα και ήταν πολύ κουρα-

στικό γιατί 2 γυναικεία χέρια ήταν δύσκολο να καταφέρουν 10 οκάδες αλεύρι...έτρεχε ο ιδρώτας ποτάμι. Μετά το ΠΛΩΧΕΡΙΖΕ (το έκανε καρβέλια) και το έβαζε σε μια τάβλα που ήταν στρωμένη με ένα καθαρό ύφασμα που το έλεγαν ΠΙΣΚΙΡΙ το άφηνε σε ζεστό μέρος και άναβε το φούρνο που τον έκαιγε με λιανόξυλα μέχρι να ασπρίσει και όταν ήταν καλοκαίρι δεν ήξερε που να κρυφτεί.

Μετά καθάριζε τον φούρνο με τη βρεγμένη ΠΑΝΙΑΡΑ και έριχνε το ψωμί στον φούρνο με το φτυάρι του φούρνου που ήταν φτιαγμένο από ειδικό ξύλο από τεχνίτη.

Όταν το ψωμί ψηνόταν και άνοιγε τον φούρνο δεν υπήρχε ωραιότερη μυρωδιά από τη μυρωδιά του

φρέσκου ψωμιού.

Όταν το έβγαζε από τον φούρνο το έβαζε στο σανίδι.

Έβαζε φρέσκο ψωμί στο σακούλι και τη ΒΕΔΟΥΡΑ με το φαγητό στο άλλο χέρι και πολλές φορές και τη ΝΑΚΑ με το παιδί στον ώμο και πήγαινε στο χωράφι να συναντήσει το νοικοκύρη της για τις δουλειές του χωραφιού.

Αυτή τη σκληρή ζωή ζούσαν τότε οι γυναίκες - ήταν όμως χαρούμενες και ευτυχισμένες αρκεί να ήταν γεμάτο καρβέλια το σανίδι τους και το ντεπόζιτο γεμάτο λάδι - τα 2 βασικά για τη ΦΑΜΕΛΙΑ της.

Υ.Γ σε μερικές οικογένειες που ήταν πολλά παιδιά οι νοικοκυρές ζύμωναν και 2 φορές την εβδομάδα...

Γεωργία Ξενογιαννη - Κορζή

Ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Καστορείου κ. Γιώργος Οικονομάκης έστειλε τις παρακάτω ευχαριστήριες επιστολές:

Προς την κ. Σκρουμπέλου Βασιλική Καστόρειο

Θέμα: Έκφραση ευχαριστιών

Ο Πρόεδρος, τα μέλη του Τοπικού Συμβουλίου και οι κάτοικοι του Καστορείου εκφράζουμε τις θερμές ευχαριστίες μας για την ευγενή χορηγία σας, με σκοπό την εγκατάσταση ηλεκτροφωτισμού στο μονπάτι προς τη Μισοσπορίτσια.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση

Ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου

Γεώργιος Ιωάννη Οικονομάκης

Προς κ.κ. Ανδρέα Φρουντζή και Γεωργία Φρουντζή Καστόρειο

Θέμα: Έκφραση ευχαριστιών

Ο Πρόεδρος, τα μέλη του Τοπικού Συμβουλίου και οι κάτοικοι του Καστορείου εκφράζουμε τις θερμές ευχαριστίες μας για την ευγενή χορηγία σας, με σκοπό την ανακατασκευή και αναμόρφωση ης εισόδου του προαυλίου χώρου του Κέντρου Υγείας Καστορείου.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση

Ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου

Γεώργιος Ιωάννη Οικονομάκης

Αγαπημένο μου Skype

ΙΑΒΑΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ

ταινία των μαθητών του τομέα Ηλεκτρονικής-Ηλεκτρολογίας και του τομέα Μηχανολογίας που πραγματεύεται τη μετανάστευση των νέων Ελλήνων επιστημόνων στο εξωτερικό για ένα καλύτερο μέλλον. Το σενάριο της ταινίας βασίζεται σε ένα άρθρο του δημοσιογράφου Απόστολου Λυκεσά. "Παλιά οι Έλληνες μετανάστευαν εξαιτίας της φτώχειας, της ανέχειας. Κουβαλούσαν τις αναμνήσεις τους σαν ξόρκια, για τους δράκους της ξενιτιάς κι έσερναν, εκτός από τους ταπεινούς τους μπόγους, πióτερο την υπόσχεση για επιστροφή. Όλα για αυτή τη μέρα του γυρισμού..."

Αν είναι αλήθεια ότι η Ιστορία επαναλαμβάνεται, είτε ως φάρσα είτε ως τραγωδία, στην περίπτωση της Ελλάδας ισχύει σαφώς το δεύτερο. Εγκλωβισμένη στη δίνη της κρίσης και με την ανεργία να απογειώνεται, σπρώχνει στο περιθώριο τα παιδιά της. Παλιά στη ξενιτιά ζητούσαν δυνατά κορμιά.

Τώρα ζητούν δυνατά μυαλά. Τα Ελληνικά μυαλά...

Οι Έλληνες παίρνουν και πάλι το δρόμο της μετανάστευσης. Τώρα φεύγουν οργισμένοι. Στις βαλίτσες κουβαλάνε τα πτυχία τους, βουβό θυμό κι ένα δακρυσμένο αί σιχτήρ για την πατρίδα που τους αποβάλλει σαν ανεπιθύμητα μπάσταρδα. Φεύγουν νέοι με μεταπτυχιακά αλλά και απελπισμένοι. Η οικονομική κρίση «σκότωσε» τα όνειρα των νέων. Η λέξη ανεργία τους στοίχειωσε. Η πατρίδα τους όμως τους έκοβε την ανάσα με λαβή επιδέξιου στραγγαλιστή.

Πολλοί δεν αναγνωρίζουν πια τον τόπο που μεγάλωσαν. Αγωνία, θλίψη, και ανεργία.

Έτσι πήραν τη μεγάλη απόφαση να φύγουν και να αναζητήσουν τη δική τους Ιθάκη, που θα τους επιτρέπει τουλάχιστον να ονειρεύονται... Αναχωρούν όχι πια για ταξίδι με φτηνό αεροπορικό εισιτήριο. Η γενιά της ξέφρενης ανεμελιάς συνεντρίβη κατά την προσγειώση

στην πραγματικότητα. Φεύγουν νιώθοντας τυχεροί αν καταφέρουν και βρουν χώρα υποδοχής. Κάθε οικογένεια και ένας μετανάστης. Αλλά ποιος τα σκέφτεται αυτά τώρα που στο μυαλό υπάρχει το σχέδιο -και η όποια ευκαιρία- για δραπέτευση.

Γιατί το πατρώο χόμα είναι ειρική, κυρίως για τους αθώους. Οι άλλοι μια ζωή θα ξεφεύγουν.

Τώρα στα αεροδρόμια οι συγγενείς δεν κουνάνε πια μαντήλια κι αυτοί που φεύγουν αφήνουν σε όσους μένουν μοναχά τις ελπίδες. Πως όταν περάσουν τα χρόνια ενδέχεται να ξεθυμάνει ο θυμός, θα στραγγίσει το ξίδι, θα μείνει μόνο η γλύκα στιγμών με συγγενείς και φίλους, ομορφιές και γοητείες των αισθήσεων, θερινές τζιτζικοκραυγές ξεγνοιασιάς.

Ποιες λέξεις άραγε και ποια χρώματα θα περιγράφουν το περιεχόμενο της νοσταλγίας του μέλλοντος; Παπαδιαμαντικές «ελάτε, παιδιά, να τραγ'θήστε» ή του Χατζή «...κι

ας είναι λίγο για την Ελλάδα»;

Φεύγουν κατά χιλιάδες. Νέοι με μεταπτυχιακά, διδακτορικά, έμπειροι τεχνικοί αλλά και απελπισμένοι μεσήλικες. Παρηγορούν τους δικούς τους «μην κλαις, βρε μαμιά, θα τα λέμε στο σκάιπ»... ..

ΘΥΜΗΘΗΚΑ ΟΤΙ

Η καλύτερη ώρα της ημέρας είναι το βράδυ όταν η μαγική οθόνη του κομπιούτερ φέρνει το αγαπημένο πρόσωπο της κόρης μου στο Skype.

«Μαμά μέσω Skype» και είναι πιστέψτε με μεγάλη εκτόνωση...

Το Skype μου δίνει διέξοδο. Εκμηδενίζει την απόσταση και μειώνει τη λαχτάρα μου. Τη βλέπω και νομίζω ότι είναι δίπλα μου. Βλέπω το πρόσωπό της, καταλαβαίνω τη διάθεσή της, νοιώθω την παρουσία της.

Είναι μία καλή εκτόνωση. Κάθε βράδυ.

Αγαπημένο μου Skype !!!

Και έτσι έγινα «Μαμά μέσω Skype» και δεν κλαιω...

Στο πλευρό των συλλόγων το ΝΠΠ&Π του Δήμου

Μια ευχάριστη έκπληξη περίμενε τον Πολυδεύκη. Το Νομικό Πρόσωπο Πολιτισμού και Περιβάλλοντος (Ν.Π.Π.&Π.) του Δήμου Σπάρτης προσκάλεσε όλους τους συλλόγους που ασχολούνται με τον πολιτισμό στο Δήμο μας σε μια συνάντηση το Σάββατο 21 Νοεμβρίου 2015. Η συνάντηση έγινε στο πλαίσιο αποτελεσματικότερης επικοινωνίας και συνεργασίας με τους πολιτιστικούς συλλόγους του Δήμου, αλλά και την προβολή των δράσεων και των εκδηλώσεων τους, και έπειτα από εισήγηση της επιτροπής Χορού, Μουσικής και Πολιτιστικών συλλόγων του Ν.Π.Π.&Π. Δήμου Σπάρτης. Στην επιστολή πρόσκλησης παρουσιάζονταν οι στόχοι του Ν.Π.Π.&Π. που είναι:

Να αποκτήσει πλήρη και επικαιροποιημένη εικόνα για τους συλλόγους που δραστηριοποιούνται στο Δήμο Σπάρτης, τις δράσεις/εκδηλώσεις που πραγματοποιούν, για τα τμήματα ή τις ομάδες που λειτουργούν σε αυτούς (θεατρικές, χορευτικές κ.λπ), τα σεμινάρια που διοργανώνουν, καθώς επίσης και για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν ποικιλοτρόπως (π.χ. για την κατάρτιση πολιτιστικού χάρτη, συνδιοργάνωση εκδηλώσεων κ.λπ). Να ενημερώσει τους συλλόγους για τα παρακάτω:

Α) Για τα κριτήρια συνδιοργάνωσης εκδηλώσεων και τα διαδικαστικά της συνδιοργάνωσης με το Ν.Π.Π.&Π.

Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Ν.Π.Π.&Π, όσον αφορά τα κριτήρια συνδιοργάνωσης εκδηλώσεων κατέληξε στα παρακάτω:

Οι εκδηλώσεις που διοργανώνει ή συνδιοργανώνει το Ν.Π.Π.&Π. είναι απαραίτητο να προωθούν κάποιο/α από τα παρακάτω:

- α) την ανάδειξη τοπικών παραδόσεων ή την αναβίωση εθίμων ή
- β) την ανάδειξη νέων καλλιτεχνών της περιοχής ή
- γ) τις πολιτιστικές/ περιβαλλοντικές συμπράξεις ή
- δ) την καλλιέργεια της καλλιτεχνικής ή περιβαλλοντικής παιδείας ή
- ε) την προώθηση τοπικών προϊόντων ή
- στ) παραστάσεις καλλιτεχνών τους οποίους οι δημότες δεν έχουν ευκαιρία να δουν /ακούσουν / παρακολουθήσουν συχνά.

Επίσης:

Θα προκρίνονται δράσεις που αφορούν σεμινάρια ή εργαστήρια, καθώς προωθούν την ενεργό συμμετοχή καθώς και καινοτόμες και πρωτοποριακές δράσεις

Η επιλογή του τόπου πραγματοποίησης των εκδηλώσεων θα είναι τέτοια ώστε να υπάρχει διασπορά εκδηλώσε-

ων και δράσεων σε όλο το εύρος του Δήμου.

Θα λαμβάνεται υπόψη η γενικότερη δράση των φορέων με τους οποίους γίνεται η συνδιοργάνωση αλλά και η εθελοντική συμμετοχή τους στις εκδηλώσεις του Δήμου.

Σημαντικό θεωρείται οι εκδηλώσεις και οι δράσεις να είναι προσβάσιμες σε όλους (χωρίς ή με χαμηλό αντίτιμο).

Β) Για τις προτάσεις του Ν.Π.Π.&Π. και τις ενέργειες που χρειάζονται από μέρους τους για την προβολή τους στον ιστότοπο του Δήμου. Το Ν.Π.Π.&Π., όσον αφορά στην προβολή των συλλόγων και της δράσης τους προσανατολίζεται στα παρακάτω:

- Δημιουργία και ανάρτηση στον ιστότοπο του Δήμου διαδραστικού χάρτη, ο οποίος θα περιλαμβάνει όλους τους πολιτιστικούς συλλόγους του Δήμου, πληροφορίες για τη δράση τους, τα φεστιβάλ, τα σεμινάρια και τα μαθήματα που διοργανώνουν, σύνδεσμο προς την ηλεκτρονική τους σελίδα αλλά και στοιχεία επικοινωνίας. Επίσης προβολή των εκδηλώσεων και των δράσεων των συλλόγων μέσω ηλεκτρονικού ημερολόγιου στην ιστοσελίδα του Δήμου Σπάρτης, το οποίο θα ενημερώνεται συνεχώς.

- Φυλλάδιο με τις πολιτιστικές και περιβαλλοντικές εκδηλώσεις, που θα τυπώνεται ανά τακτά χρονικά διαστήμα-

τα και το οποίο θα περιλαμβάνει τις εκδηλώσεις του Ν.Π.Π.&Π., των συλλόγων αλλά και όλες τις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στο Δήμο Σπάρτης. Επίσης πληροφορίες για τα Μουσεία του Δήμου Σπάρτης (μέρες και ώρες λειτουργίας, μέρα ελεύθερης εισόδου, τιμή εισιτηρίου κ.λπ.). Τέλος το Ν.Π.Π.&Π. του Δήμου Σπάρτης ενημέρωσε ότι προτίθεται να διοργανώσει, σε συνεργασία με τους συλλόγους, σεμινάρια/ εργαστήρια, τα οποία θα αφορούν πρακτικά θέματα, με σκοπό να παρέχουν εφόδια στην κατεύθυνση της αυτάρκειας, της οικονομικής ανάπτυξης, της διατήρησης της παράδοσης και της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Θα σταλούν στους συλλόγους συγκεκριμένες προτάσεις, από τις οποίες θα μπορούν να επιλέξουν. Τα σεμινάρια θα πραγματοποιούνται εφόσον εκδηλώσει ενδιαφέρον ένας ικανός αριθμός ατόμων. Η χρηματοδότηση των σεμιναρίων θα γίνει από το Ν.Π.Π.&Π. του Δήμου Σπάρτης.

Οι σύλλογοι που προσκλήθηκαν στη συνάντηση κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα έντυπο με πληροφορίες, σχετικά με τις δράσεις τους. Εκ μέρους του Πολυδεύκη, στη συνάντηση συμμετείχε η Γενική Γραμματέας Βαρβάρα Κεμερίδου, η οποία παραθέτει και σχετικό ενημερωτικό.

Το «ΔΙΑΖΩΜΑ» αρωγός των αρχαίων χώρων

Το 2008 στις 8 Ιουλίου ξημέρωνε μια ξεχωριστή μέρα για τη διαχρονική πορεία των αρχαίων θεάτρων, ωδείων και σταδίων της χώρας μας. Ήταν η ημέρα που ιδρύθηκε το Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ» κίνηση πολιτών για τη διάσωση, μελέτη και ανάδειξη των αρχαίων χώρων θέασης και ακρόασης. Εμπνευστής της ιδέας και κύριος ιδρυτής του Διαζώματος είναι ο καταξιωμένος πολιτικός Σταύρος Μπένος με σημαντικότερο έργο στα πολιτικά και πολιτιστικά δρώμενα του τόπου μας. Πλαισιωμένος από δυ-

ναμική ομάδα αποτελούμενη από επιστήμονες, διανοούμενους, καλλιτέχνες, ανθρώπους της αυτοδιοίκησης και ενεργούς πολίτες έθεσε σκοπό του σωματείου την καταγραφή, τη μελέτη αναστήλωσης-συντήρησης, την ανάδειξη των αρχαίων θεάτρων, ωδείων και σταδίων και την ένταξή τους στην καθημερινότητα και στη σύγχρονη ζωή της πόλης. Έχουν καταγραφεί 125 θέατρα και έχουν κατηγοριοποιηθεί ανάλογα με την κατάσταση στην οποία βρίσκονται. Γίνονται μελέτες αναστήλωσης από εξαιρετο επιστημονικό

προσωπικό σε συνεργασία με τις κατά τόπους αρχαιολογικές υπηρεσίες. Οι μελέτες διαβιβάζονται στο Υπουργείο Πολιτισμού για την έγκρισή τους από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (ΚΑΣ) και μετά εντάσσονται στα Ευρωπαϊκά Χρηματοδοτικά Προγράμματα για την χρηματοδότησή τους. Η συνέργεια του Σωματείου με τα αρμόδια Υπουργεία, με τις Αρχαιολογικές Υπηρεσίες, με τους θεσμούς, τους τοπικούς φορείς αλλά και ενεργούς πολίτες φέρνει το ποθητό αποτέλεσμα. Σήμερα πολλά αρχαία θέατρα έχουν αναδειχθεί και ήδη φιλοξενούν πολιτιστικές εκδηλώσεις. Έχουν δημιουργηθεί στις Περιφέρειες Πολιτιστικές Διαδρομές και Αρχαιολογικά Πάρκα. Μέσα από τις Πολιτιστικές Διαδρομές και τα Αρχαιολογικά Πάρκα προβάλλονται και άλλα μεταγενέστερα μνημεία με παράλληλη έκθεση και ανάδειξη των τοπικών πολιτιστικών στοιχείων αλλά και παραγωγικών προϊόντων της περιοχής. Το «ΔΙΑΖΩΜΑ» αριθμεί περί τα χίλια μέλη εκ των οποίων τα 650 είναι τακτικά και τα άλλα αρωγά χωρίς συνδρομή, προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή των νέων.

Η χρηματοδότηση του Σωματείου πέραν της ετήσιας συνδρομής των τακτικών μελών, γίνεται από μεγάλους χορηγούς και από τις πόλεις και τις περιφέρειες μέσω του θεσμού των προγραμματικών συμβάσεων, καθώς επίσης από τον καινοτόμο τρόπο των ειδικών τραπεζικών λογαριασμών που ονομάζονται «κουμπαράδες». Υπάρχουν «κουμπαράδες» για 55 θέατρα. Για να διευκολύνει τους πολίτες, το ΔΙΑΖΩΜΑ έχει δημιουργήσει για κάθε θέατρο ένα ξεχωριστό λογαριασμό, ένα «κουμπαρά», όπου κάθε πολίτης, ανάλογα με τις δυνατότητές του θα μπορεί να συνεισφέρει τον οβολό του για τη μελέτη και τις απαιτούμενες εργασίες. (πληροφορίες στην Ιστοσελίδα «ΔΙΑΖΩΜΑ.gr επιλογή «υιοθετήστε ένα Αρχαίο Θέατρο»). Τέτοιος κουμπαράς υπάρχει και για το αρχαίο θέατρο Σπάρτης για το οποίο η μελέτη αναστήλωσης ολοκληρώθηκε με δωρεά του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», διαβιβάστηκε στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (ΚΑΣ) του υπουργείου Πολιτισμού, εγκρίθηκε το 2013 και εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ για τη χρηματοδότηση.

Αργεί ν' ανατείλει ο ήλιος στα μνημεία της Πελλάνας

Παρά τις δυσκολίες η περιοχή των Βορείων Δήμων δεν στερείται του ενδιαφέροντος των πολιτών της για τις ανάγκες και τις επιθυμίες του τόπου της. Από τα παλαιότερα χρόνια, όταν ακόμη τα χωριά μας έσφυζαν από ζωή υπήρχε πολιτιστική και συνεργατική δραστηριότητα των κατοίκων, όπως μαρτυρεί η ύπαρξη πολιτιστικών συλλόγων, γεωργικών συνεταιρισμών, επαγγελματικών Σωματείων, αθλητικών συλλόγων κ.λ.π. Το ίδιο και σήμερα παρά τη μείωση του πληθυσμού στον τόπο μας δεν έπαψε να υπάρχει ή ανάγκη για συλλογική δράση και μάλλον αυτή έχει δυναμικά αυξηθεί. Σε όλα τα χωριά μας βλέπουμε την ύπαρξη δημιουργικών και δραστήριων συλλόγων που πολλά έχουν πετύχει με τις δραστικές τους παρεμβάσεις. Παρεμβάσεις και δραστηριότητες που άλλες αφορούν στην ψυχαγωγία, άλλες αφορούν στην διάσωση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και της ανάδειξης των τοπικών και φυσικών πλεονεκτημάτων της περιοχής μας. Αλλά και πολίτες έχουμε που εμφορούμενοι από την

ιδέα του εθελοντισμού εργάζονται για αυτόν τον τόπο. Όμως δεν είναι σκοπός αυτής της στήλης να κατονομάσει τους συλλόγους της περιοχής μας με το καταξιωμένο έργο τους, ούτε τους εθελοντές και την προσφορά τους. Σκοπός της είναι να στηλιτεύσει την αδυναμία μας του να ενωθούμε όλοι για έναν σκοπό, που δεν πρέπει να είναι άλλος από την προστασία και ανάδειξη των αρχαίων της Πελλάνας. Δύσκολοι είναι οι καιροί αλλά και η ανάγκη της προφύλαξης των αρχαίων από τη φθορά του χρόνου και των καιρικών συνθηκών είναι μεγάλη. Καθόλα άξι-οι σε όλα οι Σύλλογοι της Πελλάνας και με αξιοζήλευτο πολιτιστικό έργο για τα δεδομένα του χωριού, αλλά για τη διάσωση και ανάδειξη των αρχαίων απαιτείται μεγαλύτερη και συνολικότερη δράση. Θα πρέπει να αφυπνισθούν όλοι οι Σύλλογοι της περιοχής, αλλά και προσωπικότητες των γραμμάτων, της τέχνης και του επιχειρείν της περιοχής και να συνεργασθούν για κοινή δράση. Τα αρχαία της Πελλάνας δεν είναι υπόθεση μόνο του χωριού στο οποίο φι-

λοξενούνται, είναι όλης της περιοχής και όλων των Ελλήνων. Χωρίς να θέλουμε να θίξουμε οποιαδήποτε δικαιώματα στο ανασκαφικό έργο, μέλημά μας θα πρέπει να είναι κατά κύριο λόγο η προφύλαξη των αρχαιοτήτων από τις καιρικές συνθήκες, από την ανάπτυξη χόρτων και θάμνων που άλλωστε είναι και υποχρέωση της ίδιας της πολιτείας να το κάνει. Αλλά εφόσον δεν το κάνει εμείς τι; Θα αδιαφορήσουμε; Η προσέγγιση όλων των φορέων των Βορείων

Δήμων με τον διαπρεπή αρχαιολόγο κ. Σπυρόπουλο που ενήργησε τις ανασκαφικές εργασίες, η καθοδήγηση τους από τους υπάρχοντες και καθόλα αξιόλογους αρχαιολόγους της περιοχής μας είναι απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να καθορισθεί εκ νέου το τοπίο δράσης για την επίτευξη του σκοπού που δεν θα πρέπει να είναι άλλος, εν πρώτοις, από τη διάσωση των εκτεθειμένων σημαντικότερων αρχαιοτήτων της Πελλάνας.

Μικρά νέα και πληροφορίες από την καθημερινή ζωή του χωριού, αλλά και παλιές ιστορίες όπως έφτασαν στις μέρες μας μετά μακρά διαδρομή σε καφενεία και γειτονιές

Το 1956, όταν είπαν ότι θα 'ρθει το ρεύμα στο χωριό, μαζευτήκαμε όλοι σε αυτήν εδώ την πλατεία, μπροστά στην εκκλησία, ειδικά οι νέοι. Εμείς τα παιδιά ήμασταν περίεργα, γιατί δεν είχαμε ξαναδεί φως. Όταν ήρθε το ρεύμα, άναψαν από την εκκλησία δύο φώτα. Το ένα ανατολικά προς τη μεριά του ιερού και το άλλο στη δυτική πλευρά προς την είσοδο εκεί που είναι

σήμερα το καρτοτηλέφωνο. Ήταν καλοκαιράκι και τη βραδιά εκείνη είχε πολλά μυγάκια (κουνούπια) που πετούσαν μπροστά στο φως, οι σκιές τους μεγάλωναν και κινούνταν στον τοίχο της εκκλησίας. Ήταν σαν κινηματογράφος!!

Βασ. Μενίδης

Ο συγχωριανός μας ο Κ. όταν δούλευαν στο χωράφι, είχε κρεμασμένη σε δέντρο μια τσότρα μα κρασί και όταν δίψαγε πήγαινε και έπινε. Όταν κάποιος που δούλευαν μαζί τον ρώτησε γιατί δεν πίνει νερό, αυτός απάντησε: -Μην κόβετε τον αναφακά των ζώων.

Βασ. Λάμπος

Σημ: α) αναφακά = καλή τύχη, ωφέλεια, βοήθεια (υπάρχει η ερμηνεία της λέξης στην «Περισυναγωγή γλωσσικής ύλης και εθίμων». β) την ίδια σκέψη με τον Καστανιώτη ζωμάχο διατύπωσε ο συγγραφέας Πολ Λαφόργκ στο έργο του «Το δικαίωμα στην τεμπελιά» όπου γράφει μεταξύ άλλων «...η εργατική τάξη όπως και η αστική θα πρέπει να ξεπεράσει τα μετριοπαθή γούστα της και να αναπτύξει απεριόριστα τις καταναλωτικές της ικανότητες θα τρώει νόστιμα φιλέτα.... αντί να αρκείται σε κάποιο παλιόκρασο, ... θα πίνει αχόρταγα εκλεκτό κρασί του Μπορντό ή της Βουργουνδίας ανόθευτο από τη βιομηχανία και θα αφήσει το νερό για τα ζώα...».

Στις Πηλάδες κοντά στο κτήμα του Μακρή, είναι ο Άγιος Νικόλαος, ο

Μάη-Νικόλας. Στα Ορλωφικά, όταν οι Έλληνες επαναστάτησαν (τότε που καταστράφηκε και η Κοτίτσα με τους πλούσιους Κοιτισιάνους εμπόρους), στο σημείο αυτό σκότωσαν οι Τούρκοι επάνω από τα χωριά μας και από τα χωριά του Πάρνωννα, Σελλασιά, Κονιδίτσα και τους έθαψαν στο εκκλησιάκι του Αγιο-Νικόλα. Μετά από πολλά χρόνια, έπαιρναν οι γεωργοί τα μάρμαρα και τις πέτρες για να στρώσουν τα αλώνια τους. Ίσως θα έπρεπε να στηθεί εκεί μία αναμνηστική πλάκα για τους πρωτομάρτυρες αυτούς.

Βασίλης Λάμπος.

Ο μικρός τότε Μήτσος Ζ. μαθητής του Δημοτικού Σχολείου στο Καστόρι, όταν ο δάσκαλος ζήτησε από τα παιδιά να του πουν μια παρασύνθετη λέξη, αυτός πετάχτηκε με ενθουσιασμό και είπε τη λέξη κολοκυθιά. Καταλαβαίνετε τι πανζουρλισμός έγινε όταν ο μικρός εξήγησε πως η λέξη φτιάχτηκε από το κ.ος και θεια. Αξίζει όμως να σημειωθεί πως με την ίδια λέξη προβληματίστηκε και ο Όθωνας (ιδέ Απομνημονεύματα Δημητρακάκη σελ. 102-103). Το 1837, όταν ο Όθωνας επισκέφτηκε τον Ακροκόρινθο κάποιος ανθυπολοχαγός της Φάλαγγας διηγήθηκε στο βασιλιά τα κατορθώματά του, ανάμεσα στα οποία και ότι σκότωσε τον Κιαμήλ Μπέη. Εκεί-

νος πήρε από το στήθος κάποιου αυλικού του τον Σταυρό του Σωτήρος και τον παρασημοφόρεσε. Όταν απομακρύνθηκαν ρώτησε ο βασιλιάς τον υπασπιστή του, αν έκανε καλά κι εκείνος του απάντησε:

-Τι να κάμει αυτός ο πτωχός αυτά τα κολοκυθιά;

Ο βασιλιάς, που δεν εννοούσε καλά τα ελληνικά, σημείωσε τη λέξη στο σημειωματάριό του στο-kiθα και άρχισε να ρωτάει ειδικούς για τη σημασία της λέξης. Ενοχλήθηκε με τον υπα-

σπιστή του όταν έμαθε από ειδικούς, πως μπορεί να πρόκειται για το ρυπαρό, κ..ο κύττα ή μπορεί να πρόκειται για την κολοκύθα, το γνωστό χορταρικό. Η παρεξήγηση λύθηκε μετά από

καιρό, όταν έμαθε πως συνηθίζουν οι Έλληνες να ονομάζουν «κολοκύθια» κάθε τι, που δεν έχει αξία.

Θ.Π.

Γύρω στο 1975 τότε που έμπλεκαν οι τηλεφωνικές γραμμές, η φίλη μας η Κική, τηλεφώνησε στην αδερφή της που ζούσε στο Καστόρι. -Εμπρός, εδώ Αλευρού, άκουσε από την άλλη γραμμή. Η Κική που δεν ήξερε τα χωριά στη Βόρεια Λακωνία, συγχίστηκε και απάντησε: -Δεν ντρέπεσαι, που θα με πεις αλευρού; Και έκλεισε το τηλέφωνο οργισμένη. Εδώ βέβαια υπάρχει μια δόση αλήθειας, γιατί το αλευρού ήταν γυναικείο παρατσούκλι (παρακύκλι). Σύμφωνα με την παράδοση, υπήρχε εκεί ένας νερόμυλος που άλεθε γενήματα. Η μυλωνά ήταν πολύ εργατική, δούλευε στο μύλο και ήταν συνέχεια πνιγμένη στο αλεύρι. Φαίνεται πως είχε δυναμικό χαρακτήρα και εξαφάνιζε το μυλωνά. Όταν λοιπόν ήθελαν να αλέσουν οι γεωργοί της περιοχής, έλεγαν πάμε στην αλευρού. Από κει ονομάστηκε η περιοχή που εξελίχτηκε στο χωριό, Αλευρού.

Θ.Π.

Ομορφάντρας, μερακλής, και μάγκας ο φίλος μας ο Δημήτρης, γνωστός για τα μεθύσια του τα λεβεντικά τραγούδια του μα και για τις συχνές γκρίνιες του με τη νοικοκυρά μέχρι δικαστηρίων, γιατί καμιά φορά έβγαине από τα όριά του και έριχνε και καμιά ψιλή όταν τα πράγματα φτάνανε στα άκρα λόγω της ακατάσχετης μουρμούρας της.

Αξέχαστη θα μείνει η διαδικασία με τον ειρηνοδίκη που μετά από έναν έντονο καυγά και το ανάλογο χερούκωμα η νοικοκυρά κατέφυγε στα

ένδικα μέσα για να γίνει το σώσε κατά τη διαδικασία.

Εκλήθη ο κατηγορούμενος Δημήτριος να απολογηθεί και αφού κατέθεσε ο φίλος μας τα καθέκαστα και ότι το γεγονός της μουρμούρας ήταν εκείνο που τον έκανε να βγει εκτός ορίων και να φερθεί βίαια, κλήθηκε στη συνέχεια και η μηνύτρια για να καταθέσει τα δικά της. Η ώρα περνούσε όμως και η μηνύτρια δεν έλεγε να τελειώσει, παρά τις νουθεσίες του ειρηνοδίκη, με αποτέλεσμα να βγει εκτός εαυτού και αυτός και να καλέσει το φίλο μας το Δημήτρη να παρέμβει για να τελειώνει, για να λάβει την απάντηση, «κοίτα τι τραβάω κύριε Πρόεδρε που θέλεις να με καταδικάσεις κιόλας,

σταμάτησε τη άμα μπορείς τώρα εσύ” και φυσικά ο φίλος μας αθώωθηκε παμψηφεί.

Δεν έπαυε να διαλαλεί όταν τον ρωτούσαν ποιος του έκανε το συμπεθεριό με τη νοικοκυρά, μιας και ο ίδιος ήταν ξενόφερτος, απαντώντας ότι το γουρούνι της μετά την Κατοχή ήταν ο συμπεθερος, όταν της έφυγε και βρέθηκε στον Άγιο Λιά, όπου ο φίλος μας ήταν σκοπός στο φυλάκιο και εκεί νύχωνοντας να το βρει η νοικοκυρά προχώρησε το νταραβέρι.

Αμ το άλλο, που για να τον ξεφορτώνεται η νοικοκυρά όταν ήθελε να φτιάξει το τραχανά του έλεγε ότι η γουρούνα είναι στις μέρες της και “ζητάει” και την φορτωνότανε ο φίλος μας να την πάει στην Πελλάνα στο καπρί.

Τι ήταν και αυτό που για να είναι πειστική έτριβε το χαμπέρι της γουρούνας για να κοκκινίζει και να δείχνει ότι ήταν στις μέρες της...

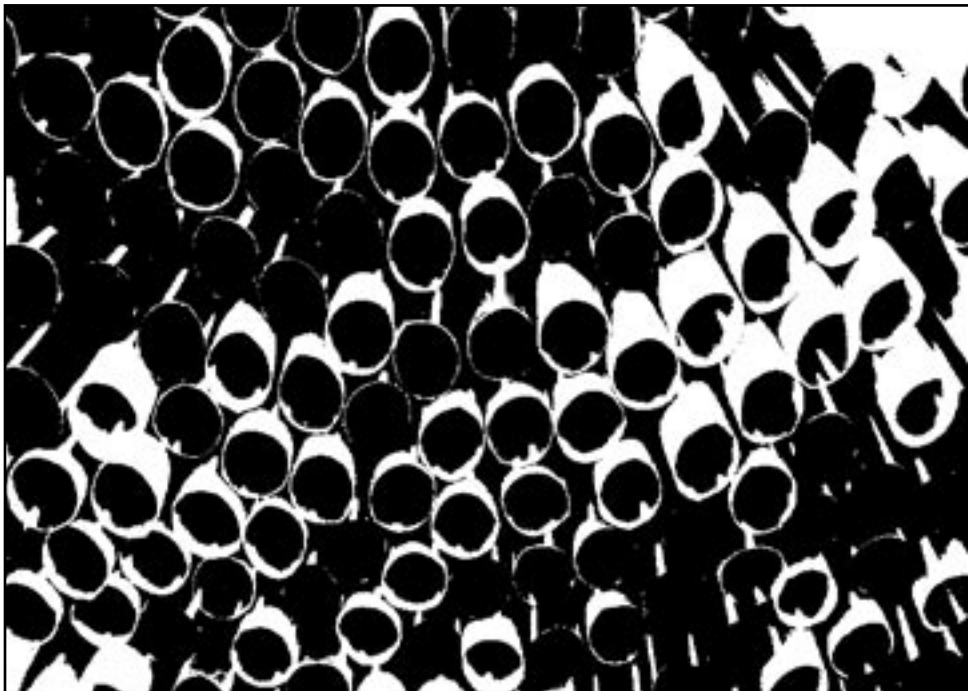
Την πάτησε μια φορά ο φίλος μας, την πάτησε δεύτερη αμ την τρίτη την έκανε μπριτζόλες και γλένταγε τρεις μέρες στην Πελλάνα στου μάρμπα Φίλιππα.

Γ.Α.

Οι λέξεις και το παρελθόν μας

Μια σειρά κειμένων που προσπαθεί να προσεγγίσει λεξιλογικά-ετυμολογικά τοπωνύμια αλλά και λέξεις που χρησιμοποιούμε στον καθημερινό μας λόγο.

Ως πηγές έχουν χρησιμοποιηθεί κυρίως: Τα λεξικά της κοινής νεοελληνικής του Μπαμπινιώτη και του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη. Το ετυμολογικό λεξικό του Ν. Ανδριώτη, το λεξικό των Liddell-Scott A. Κωνσταντινίδη, αλλά και δημοσιεύσεις του Δ. Καλλιάνη στον παλιό ΒΟΡΕΙΟΔΗΜΟΤΗ. Ευπρόσδεκτη και επιθυμητή κάθε κριτική, διόρθωση ή επισήμανση.

Κοκκεύω, κοκκεύει: τη λέξη τη χρησιμοποιούσαν όταν κάποιος έριχνε τη ματιά του και εντόπιζε ένα πρόσωπο μέσα στο χώρο (με κοκκεύει, με κόκκεψε κ.λπ.).

Είναι πασιφανές πως πρόκειται για παράγωγο της λέξης **κόκκος**. Την εξήγηση δίνει ο Φ. Κουκουλές στο έργο του «Βυζαντινών βίος και πολιτισμός» όπου περιγράφει πώς έστηναν παγίδες σε πτηνά. Έβαζαν δίχτυα με πασσάλους μπηγμένους στο έδαφος και σε θηλιές από νήμα ή ευλύγιστα κλαδιά, τοποθετούσαν «κόκκο σίτου» ή κάτι παρόμοιο. Το πουλί αναζητώντας τροφή, όταν εντόπιζε τον κόκκο, δηλ. κόκκευε, ορμούσε στο δίχτυ και παγιδευόταν. Στην «Περισυναγωγή γλωσσικής ύλης» θησαυρίζεται η λέξη «**κοκκώνω**» με τη σημασία «*προσηλώνω τους οφθαλμούς μου, καθορώ, ορώ τι μετ' επιστασίας, προσοχής*». Από την ίδια ρίζα προέρχονται οι λέξεις **κουκί, κουκούδα, κόκαλο** (ο ξυλώδης πυρήνας των καρπών κοινώς **κουκούτσι** και ο πυρήνας της ελιάς κοινώς **λιοκόκκι**), το **κοκκάρι** (ο μικρός βολβός που προκύπτει από τη σπορά του κρεμμυδιού και τον χρησιμοποιούσαν για μαλακτικό κατάπλασμα, για βαφή αυγών και μεταξωτών ή και για ορεκτικό), το κόκκινο

(κρεμεζί) χρώμα που βγαίνει από τον κόκκο του πρίνου (πριννοκόκκι, Πριννοκοκκάς) κ.λπ.

Αλληκοντίζω: εμποδίζω κάποιον. Στην «Περισυναγωγή γλωσσικής ύλης» θησαυρίζεται η λέξη **αλληκοτάω** (=εμποδίζω κάποιον προς ώρας και έμμεσα), **αλληκοντεύγω** και **αλληκοτιέμαι**, στα «Άτακτα» του Κοραή **αλληκοντίζω**. Σε σύγχρονο λεξικό γράφεται πως το **αλικο(ν)τίζω** ετυμολογείται από την τουρκική λέξη **alikoymak**. Όμως από τα αρχαία ελληνικά υπάρχουν τα ρήματα **ακοντίζω** (=ρίχνω το ακόντιο με στόχο να πετύχω το μεγαλύτερο δυνατό βεληνεκές), **εξακοντίζω** και **διακοντίζω**. Παράλληλα στα νέα ελληνικά έχουμε τις λέξεις **άλλη-θορίζω, άλλη-στρατίζω, άλλη-χλοίζω**. Πιθανόν, όταν άλλαζε τροχιά το ακόντιο από κάποιο φυσικό ή τεχνητό εμπόδιο (αέρα, ασπίδα ή έναν Χάρι Πότερ!) αποδόθηκε με τη λέξη αλληκοντίζω. Για τη λέξη αλληκοντίζω και αλληκοντάω, έθεσε τον προβληματισμό ο Θεόκλητος Ρουμελιώτης. Σε σύντομη έρευνα φάνηκε πως η λέξη είναι γνωστή στους σύγχρονους Καστανιώτες, ώριμους και μη.

Τραβώ: σύρω, έλκω με δύναμη. Η λέξη ετυμολογείται από

το μεσαιωνικό ταυρώ-ταυρίζω (=τραβώ όπως ο ταύρος, σύρω βία) και αυτό με τη σειρά του από την αρχαία λέξη ταύρος. Φαίνεται πως για να μεταφέρουν βαριά αντικείμενα, πριν να λύσουν το πρόβλημα με μηχανές, χρησιμοποιούσαν δυνατά ζώα όπως οι ταύροι. Ο Στέφαν Τσβάιχ στο έργο του «Οι μεγάλες ώρες της ανθρωπότητας» γράφει μεταξύ άλλων: «...ο Μωάμεθ προστάζει να φτιάξουν ένα κανόνι με κολοσσιαίες διαστάσεις. Η κατασκευή πέτυχε αλλά παρουσιάστηκε πρόβλημα πιο δύσκολο, πώς θα κουβαλήσουν το χάλκινο δράκοντα ως τις πύλες του Βυζαντίου. ...Πενήντα ζευγάρια βόδια είναι ζεμένα σε μια σειρά αμάξια όπου αναπαύεται μοιρασμένος κανονικά ο γιγάντιος μεταλλικός σωλήνας...». Σύμφωνα με την ετυμολογική αρχή που υποδείχτηκε πριν από εκατό χρόνια και πλέον, έπρεπε να γράφεται **τραυώ**, αλλά επικράτησε το τραβώ.

Στοιβάζω: τοποθετώ πράγματα σε στοιβες, συμπιέζω, στριμώχνω. Προέρχεται από τη λέξη **στοίβη** (*αστοιβή, ανωνίδα, ποτήριον, αφάνα*). Είναι ο αγκαθωτός θάμνος η γνωστή μας αφάνα, που τη χρησιμοποιούσαν για προσάναμμα, για φράχτες και για να φτιάξουν σάρω-

θρα (σκούπες), αλωνόσκουπες στην Καστανιά και ντροβάτες (ντρουβάτες) στην Κορινθία. Έκοβαν αφάνες με ξινάρι από τη ρίζα και στοιβαζαν 2-3 μαζί ανάλογα με το μέγεθος, τις έβαζαν σε νερό για μερικές μέρες, ώστε να μαλακώσουν, να ελαστικοποιηθούν και από πάνω έβαζαν μια μεγάλη πέτρα για να πατηθούν και να συμπιεστούν. Όταν μαλάκωναν, είχαν ένα στειλιάρι με διχάλα στην άκρη και στη διχάλα προσάρμοζαν την αφάνα από τη μεριά της ρίζας. Τη στερέωναν γερά με σύρμα, σταυρωτά και με τέχνη, και όταν γινόταν από μερακλήδες το αποτέλεσμα ήταν αριστουργηματικό. Οι αλωνόσκουπες ήταν πρακτικές γιατί μάζευαν τα άχυρα από το αλώνι, τα φρούσαλα από την αυλή και τα διάφορα σκουπίδια από τους δρόμους χωρίς να σηκώνουν χώματα. Ο αγρότης πάντα είχε στο οπλοστάσιό του, μια κουλούρα σύρμα και γερά ξύλα κατάλληλα για τις δουλειές του, στειλιάρια για τα εργαλεία του, τέμπλες για το τίναγμα της καρυδιάς ή της μυγδαλιάς, μαγκούρα για τις ελιές, φουρκάδες (τσίτες) για τα αμπέλια του, ξύλα για το παιχνίδι των παιδιών όπως το τσυλίκι (ξυλίκι) και πάει λέγοντας.

Θ. Δαρειώτη- Πελεκάνου

Οι φωτογραφίες του σημερινού λευκώματος είναι όλες από το Γεωργίτσι. Τρία τοπία και φωτογραφία του γιατρού Γκουζούλη.

Καλύτερη ζωή

Οι συνταγές του Πομπεύκη

Αγριογούρουνο στιφάδο

Υλικά/4 άτομα
1 και ½ του κιλού αγριογούρουνο κομμένο μερίδες.
2 κιλά κρεμμυδάκια για στιφάδο
2 φλιτζάνια ψιλοκομμένη ντομάτα
3 φύλλα δάφνης, 4 γαρύφαλλα, 6-7 μπαχάρια, 1 ξυλάκι κανέλλας, 1 κλαράκι δεντρολίβανο.
4 σκελίδες σκόρδο, 1 κουταλάκι πάπρικα γλυκιά, 1 κουταλιά πελτέ.
500 γραμμάρια κρασί κόκκινο, 3 κουταλιές ξύδι
1 φλιτζάνι λάδι, αλάτι και πιπέρι.

Εκτέλεση: Σε μια

κατσαρόλα ζεσταίνουμε το λάδι και βάζουμε μέσα το κρέας και όλα τα μυριστικά (και το σκόρδο) και ανακατεύουμε. Δυναμώνουμε τη φωτιά και σβήνουμε με το μισό κρασί και το ξύδι. Προσθέτουμε τον πελτέ διαλυμένο σε δυο ποτήρια νερό. Σκεπάζουμε και αφήνουμε να σιγοβράσει για μισή ώρα. Τότε ανοίγουμε την κατσαρόλα και ρίχνουμε μέσα την ψιλοκομμένη ντομάτα, τα κρεμμύδια ολόκληρα και το υπόλοιπο κρασί. Αδειάζουμε το περιεχόμενο της κατσαρόλας σε γάστρα και ψήνουμε στο φούρνο στους 180 βαθμούς για άλλη μία ώρα μέχρι να μελώσει και να απορροφήσει τα υγρά του.

Βεράντα και κήπος

Κατηφές, Ταγέτης ή καλένδουλα

Είναι φυτό μονοετές ανθεκτικό στο κρύο. Υπάρχουν πενήντα διαφορετικά είδη. Τα άνθη του είναι τύπου γαρύφαλλου ή χρυσάνθεμου. Συνήθως καλλιεργούνται τρία είδη με άνθη χρυσοκίτρινα, λεμονί και λευκά. Πολλαπλασιάζεται με σπόρο, δεν έχει εδαφικές απαιτήσεις και θέλει ηλιόλουστη θέση. Έχει συνεχόμενη άνθηση από το καλοκαίρι μέχρι τον πρώτο παγετό του φθινοπώρου. Η λέξη είναι περσική και σημαίνει βελούδο μεταξωτό (ατλάζι).

Καθρέφτη καυρετζάκι μου

- ΟΛΑ ΟΣΑ ΠΡΕΠΕΙ
- ΝΑ ΞΕΡΕΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ
- ΟΜΟΡΦΙΑ ΣΑΣ
- Απαντήσεις σε
- καθημερινές ερωτήσεις
- από την «ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ»,
- κομμωτήριο στο Καστόρι.

Χειμωνιάτικη περιποίηση για τα μαλλιά μας

- Αγαπάμε το χειμώνα για
- διάφορους λόγους, όπως
- να πηγαίνουμε βόλτα
- στον όμορφο Ταΰγετο!!!
- Αλλά τα μαλλιά μας
- ταλαιπωρούνται με τις
- χαμηλές θερμοκρασίες
- της εποχής! Κινδυνεύουν
- να χάσουν τη φυσική
- λάμψη και γυαλάδα τους.
- Λοιπόν σας δίνω δύο
- εύκολες συνταγές με
- φτηνά υλικά που έχετε
- στο σπίτι σας, τα οποία
- θα λειτουργήσουν σαν
- ασπίδα προστασίας για
- τα μαλλιά σας αυτόν το
- χειμώνα.

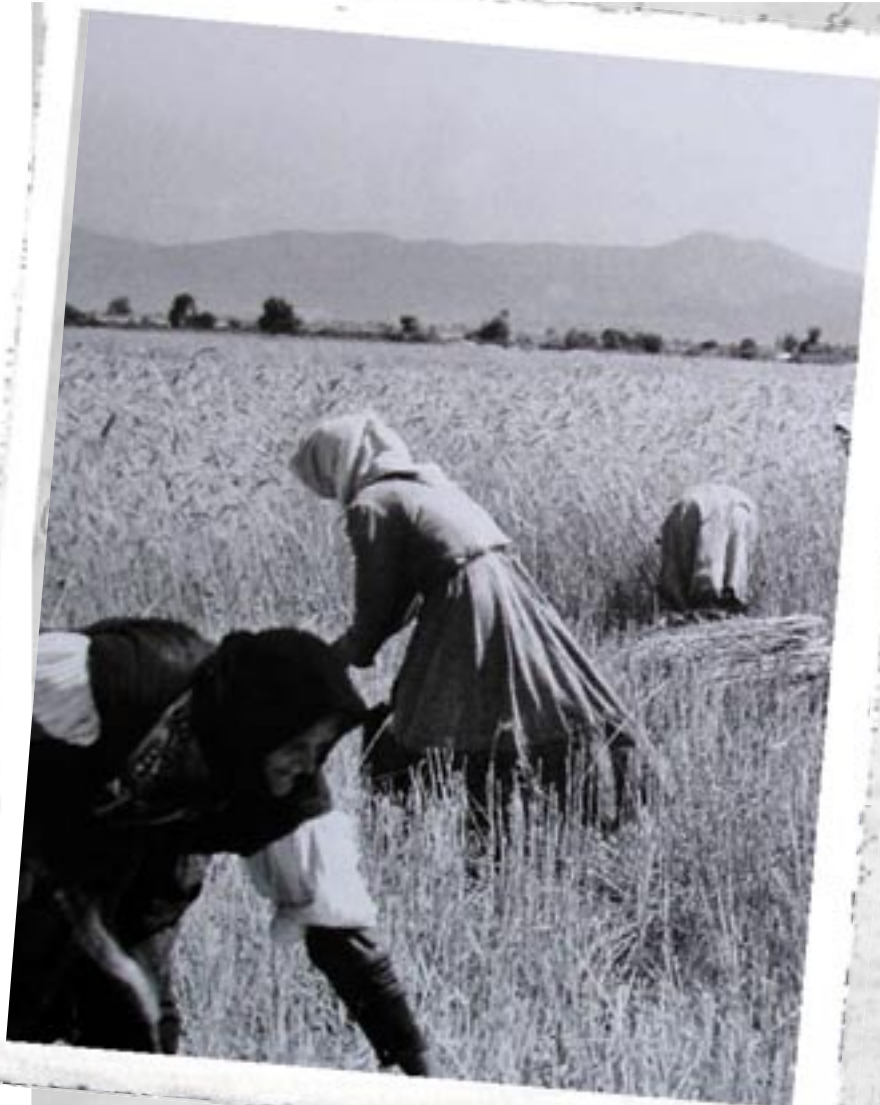
• Για την πρώτη συνταγή

θα χρειαστείτε 1 αυγό και ελαιόλαδο. Ανακατέψτε πολύ καλά τον κρόκο του αυγού με 2 κουταλιές της σούπας ελαιόλαδο. Απλώστε σε υγρά μαλλιά και αφήστε το μίγμα για 10 λεπτά. Στο τέλος ξεπλύνετε και λουστείτε κανονικά με το σαμπουάν σας.

Για τη δεύτερη συνταγή θα χρειαστείτε μόνο νερό και κλωναράκια από θυμάρι Ταΰγετου. Θα βράσετε 2 φλιτζάνια νερό με 5 κλωνάρια θυμάρι για 5 λεπτά. Αφήστε το να κρυώσει και το χρησιμοποιείτε για να ξεπλένετε τα μαλλιά σας μετά το λούσιμο. Αυτό μπορείτε να το εφαρμόζετε, μία φορά την εβδομάδα.

Αναμνήσεις...

Σαράντα μέρες περπατώ
για να βρω τον πλεματικό
κι απάνου στις σαράντα δυο
τον ηύρα τον πλεματικό.
-Πλεματικέ μου σήμερα,
συχώρα μου τα κρίματα.
-Τα κρίματά σου είναι πολλά
δε συχωριόνται μια φορά.
Τετράδη λάδι, ψάρι να μη φας,
τις όμορφες να μην παρακυττάς.
-Τετράδη λάδι, ψάρι εγώ θα φάω
τις όμορφες θα τις παρακυττάω.
Ελένη Τριανταφύλλου
(Βονιο-Ελένη)

Na φκιάσω κήπο κόρη μου,
να σε πετύχω
κήπο και παράκηπο
και ωραίο αμπέλι,
συ με τρέλλανες καημένη.
Θέλω να φκιάξω και μπαξέ,
θε να δεντροφυτέψω
κόρη μου να σε διαλέξω.

Na μου μιλάς
-Αμπελουργέ, κόψε σταφύλι,
το ρόδινο σαν χείλη.
-Φόρα τα σκαρπινάκια σου,
έμπα στη μέση
και κόψε όποιο σ'αρέσει
Θέλεις μήλα, κόψε να φας,
θέλεις κυδώνι,
κανείς δεν σε μαλώνει,
θέλεις πορτοκάλι,
μέσ' τον κόσμο δεν είν' άλλη.
Ελένη Τριανταφύλλου
(Βονιο-Ελένη)

Από τη λαογραφική συλλογή της
Φωτεινής Π. Σκιαδά στην Καστανιά,
το 1975

Στα χνάρια των αρχαίων θεών

Μία πρωτοβουλία του «Π» να παρουσιάσει λαϊκούς δημιουργούς της περιοχής.

Οι οργανοπαίκτες της Αλευρούς

Δεν θυμάμαι πανηγύρι, γλέντι, αποκριά, γάμο χωρίς ζωντανή μουσική. Πάντα ένα κλαρίνο, ένα βιολί και μια κιθάρα συνόδευαν τις στιγμές χαράς των γονιών μας. Στο μαγαζί μας δεν υπήρχε γλέντι να μην ακουστεί το το κλαρίνο του Κέκου ή του Διονύση, ή η κιθάρα του Ζάβρα. Και η πληρωμή ερχόταν από τους ίδιους τους διασκεδάζοντες που ανάλογα με το πόσο καλά είχε παίξει η ορχήστρα για να τους συνοδέψει, συνήθως όταν χόρευαν πρώτοι, έσκαγαν και το σχετικό «χάρτινο». Και οι πιο γνωστοί μουσικοί ήταν από την Αλευρού. Η Αλευρού ήταν ανέκαθεν γνωστή ως το χωριό των οργανοπαιχτών. Οι οργανοπαίχτες της ήταν και πολλοί και ακουστοί και

ανανεώνονταν από γενιά σε γενιά. Επίσης υπήρχαν και τραγουδιστές άνδρες και γυναίκες.

Στους τακτικούς μεγάλους ετήσιους χορούς αλλά και στους συχνά πυκνά έκτακτους μετείχαν οι Αλευρίτες με τις οικογένειές τους καθώς και πολλά γειτονικά χωριά. Η σύνδεση Αλευρούς και Καστανιάς ήταν πολύ μεγάλη. Εξάλλου οι κοπέλες από την Αλευρού, ιδιαίτερα όμορφες, έρχονταν και έρχονται νύφες στην Καστανιά. Οι Αλευρίτες συνέθεταν και τραγούδια και κάθε οικογένεια χόρευε με το δικό της. Αυτά τα τραγούδια στη συνέχεια αγκαλιάστηκαν από όλη την περιοχή.

Στο διάστημα του μεσοπολέμου σε κάθε σπίτι της Αλευρούς ένα μέλος θα έπαιζε κάποιο μουσικό όργανο όπως, κλαρίνο, λαούτο, βιολί, μαντολίνο ή

φλογέρα.

Θέλω να παραθέσω τα ονόματα όλων αυτών των μουσικών. Θα ξεκινήσω από αυτούς που έχουν φύγει μακριά μας:

Γεώργιος Ζήτης (ο περίφημος **Κέκος**): Κλαρίνο
Νικόλαος Πραβάσιλας: Κλαρίνο
Ηλίας Ζάβρας: Κιθαρολάουτο
Χρήστος Ζάβρας: Λαούτο
Αθανάσιος Κουτσογιώργης: Κιθαρολάουτο
Βασίλης Βούλγαρης: Μπουζούκι
Παναγιώτης Βούλγαρης: Βιολί
Νικόλαος Ζάβρας: Τύμπανο

Δεν ξέρω αν υπάρχουν καταγραφές από τις εκτελέσεις τους, αλλά θα άξιζε τον κόπο να γίνει μια σχετική έκδοση. Ο Πολυδεύκης θα μπορούσε να συνδράμει το Σύλλογο της Αλευρούς σε μια τέτοια

προσπάθεια.

Και βέβαια όταν υπάρχει το γονίδιο, ο δρόμος δεν χάνεται. Έτσι και σήμερα Η Αλευρού εξακολουθεί να γεννάει μουσικούς, όπως:

Κωνσταντίνος Ζάβρας: Κιθάρα
Χρήστος Ζάβρας: Μπουζούκι
Γιάννης Βούλγαρης: Μπουζούκι
Παναγιώτης Βούλγαρης: Κιθάρα
Νίκος Βαρναβέλιος: Αρμόνιο
Γεώργιος Καλαβριντινός: Μπουζούκι
Ηλίας Κάτσιος: Ντραμς

Και τελευταίο άφησα το **Διονύση Πραβάσιλα** με το κλαρίνο του, που έχει συνοδέψει πολλές ωραίες στιγμές μας και έχει παίξει και για τον Πολυδεύκη στη Γέφυρα. Κρατάει με σθένος την παλιά παράδοση, ως ο τελευταίος κλαρινίστας της Αλευρούς. Μακάρι να δούμε και κάποιον άλλο διάδοχο. Στους νέους ευχόμαστε καλή καριέρα και σε ευρύτερους χώρους.

Πηγές – φωτο: Διονύσης Αθανασόπουλος, <http://alevroulakonias.blogspot.gr/p/blog-page>, Β. Λαγανάς, Γ. Αρφάνης

Ε. Α.

Βιβλία

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΝΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

«Στον τρίτο βράχο από τον Ήλιο. Μια ζωή, η επιστήμη κι άλλα παράλληλα σύμπαντα», σε συνεργασία με τον Μάκη Προβατά, Εκδόσεις Πατάκη, 2015.

Η διαδρομή μέσα από τους δρόμους της επιστήμης και της ζωής του σπουδαίου φυσικού και προέδρου της Ακαδημίας Αθηνών Δημήτρη Νανόπουλου.

Δίνονται

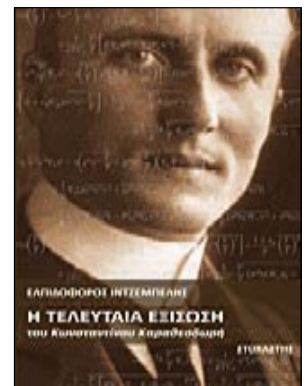
στοιχεία από την ενδιαφέρουσα περίοδο της ιστορίας της Φυσικής Στοιχειωδών Σωματιδίων και της Κοσμολογίας αλλά επίσης μεγάλη αξία έχουν οι προσωπικές σκέψεις του, για το τι είναι ο νους, ποιες είναι οι αξίες της ζωής, πώς το σύμπαν μάς επιλέγει. Η Αλήθεια υπάρχει και έρχεται και μας συναντά. Ένα βιβλίο που αξίζει να το διαβάσετε.

Ε. Α.

ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ ΙΝΤΖΕΜΠΕΛΗΣ

«Η τελευταία εξίσωση του Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή», Εκδόσεις Στοχαστής, 2013.

Μέσα από τη γνωριμία και των έρωτα δύο νέων ανθρώπων παρατίθενται στιγμιότυπα από τη ζωή και το έργο του Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή, του μεγαλύτερου Έλληνα μαθηματικού

που άφησε την καριέρα του στις οικογενειακές επιχειρήσεις, για να ακολουθήσει το όνειρό του και την αγάπη του για τα Μαθηματικά. Σπούδασε και δίδαξε στη Γερμανία, συνεργάστηκε με τους μεγαλύτερους τη φυσικής επιστήμης, όπως ο Μαξ Πλανκ και ο Αϊνστάιν. Αλλά κυρίως αγάπησε την Ελλάδα και αποδεχόμενος την πρόσκληση του Ελ. Βενιζέλου άφησε μια πολύτιμη καριέρα στη Γερμανία για να βοηθήσει το στήσιμο του πανεπιστημίου της Σμύρνης. Τέτοιους καιρούς, μας χρειάζονται οι μαρτυρίες για τη ζωή και την προσφορά τέτοιων ανθρώπων.

Ε. Α.

Ζούμε στην Καστανιά

Μικρές πληροφορίες για τη ζωή των κατοίκων της περιοχής της Καστανιάς

Συλλογή πληροφοριών- επιμέλεια κειμένων: Ε. Βλαχογιάννη

Επειδή, πολλά κοινωνικά θέματα, αλλά και άλλες εκδηλώσεις, μάς διαφεύγουν ή δεν τα μαθαίνουμε έγκαιρα, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και μέλη μας, να μας ενημερώνουν για τα συμβαίνοντα, είτε μέσω των ανταποκριτών μας, είτε, απευθείας, σε μας τους ίδιους.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΜΑΣ

Ήλθαν από Αμερική ο Γιώργος Μενίδης του Νικολάου και ο Κώστας Παπαθεοφιλόπουλος του Παναγιώτη. Από την Αυστραλία ήλθαν ο Γιώργος Μανιάτης και η σύζυγός του Μαρία.

ΓΑΜΟΙ

Ο Σπύρος Σμυρνιός του Κων/νου και η Ευγενία Κυρώση, παντρεύτηκαν στις 12 Σεπτεμβρίου 2015, στον Ι.Ν. Αγίας Αναστασίας, στη Νέα Ιωνία.

Ο Ιωάννης Φιλιππίδης του Νικολάου και η Μόνικα Ξενικού του Σταύρου παντρεύτηκαν στις 2 Ιανουαρίου 2016 στην Πετρούπολη Αττικής.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι με καλούς απογόνους.

ΠΕΝΘΗ

Η Μοναχή και Καθηγούμενη της Ιεράς Μονής Καστρίου Ευοδία Παπαδοπούλου πέθανε στις 10/09/2015 στην Ι. Μ. Καστρίου.

Η Κωστούλα Χαροπούλου του Ιωάννη πέθανε στην Αθήνα το Νοέμβριο 2015 σε ηλικία 85 ετών.

Ο Ευστράτιος Αλειφέρης του Χρήστου πέθανε στις 10/11/2015 στη Σπάρτη σε ηλικία 82 ετών και κηδεύτηκε στο Καστόρειο.

Ο Παναγιώτης Παπαθεοφιλόπουλος του Κων/νου πέθανε στις 06/12/2015 στο Καστόρειο σε ηλικία 83 ετών.

Ο Ιωάννης Ζούζουλας του Σπύρου πέθανε στην Αμερική

τον Νοέμβριο 2015 σε ηλικία 82 ετών.

Ο Daivid Lighthall γαμβρός του Ανδρέα Φρουτζή και της Γεωργίας Αντωνάκη-Φρουτζή πέθανε στην Αμερική στις 21/09/2015.

Ο Γεώργιος Μαγκαλούσης του Φωτίου πέθανε στη Σπάρτη στις 6-1-2016 σε ηλικία 101 ετών.

Ο Κωνσταντίνος Σαμπανίδης του Γεωργίου πέθανε στις 24/01/2016 στο Καστρί σε ηλικία 80 ετών.

Η Μαρία Βασιλείου του Παναγιώτη σύζυγος του Δημητρίου Στεφανόπουλου πέθανε στις 28/01/2016 στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο Καστόρειο σε ηλικία 35 ετών.

Συλλυπούμαστε τους οικείους και τους ευχόμαστε την από Θεό παρηγοριά.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Η Κωνσταντίνα Μπασκουρέλου του Μιχαήλ έλαβε το πτυχίο της από τη Γεωπονική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Κατά τη διάρκεια των σπουδών της ελάμβανε μηνιαία υποτροφία ύψους 250 ευρώ από το ίδρυμα «Παναγιώτη Τριανταφυλλίδη», που είχε πετύχει μετά από γραπτές εξετάσεις στο Υπουργείου Παιδείας, αφού είχε έλθει μεταξύ των 10 πρώτων που τυχαίνουν της υποτροφίας. Της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία. Ο Κωνσταντίνος Συκαράς του Τάσου έλαβε το πτυχίο του Μηχανολόγου Μηχανικού από την Πολυτεχνική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ΛΩΡΕΕΣ

Ο Ανδρέας Φρουτζής και η σύζυγός του Γεωργία Αντωνάκη πρόσφεραν στη μνήμη του γαμβρού τους David Lighthall μία τηλεόραση και ένα FAX στο Ιατρικό Κέντρο Καστορείου και κατέβαλαν το αντίτιμο της δαπάνης της πλακόστρω-

σης της εξωτερικής εισόδου του κτιρίου με αντιολισθητικά πλακάκια και της τοποθέτησης προστατευτικού κάγκελου.

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ 118

Τη μνήμη των 118 εκτελεσθέντων Σπαρτιατών από τα γερμανικά στρατεύματα κατοχής στη θέση «Μονοδένδρι» τίμησε με εκδηλώσεις ο Δήμος Σπάρτης και το Νομικό Πρόσωπο Πολιτισμού και Περιβάλλοντος στις 26 Νοεμβρίου 2015, παρουσία πλήθους κόσμου και των συγγενών των θυμάτων. Οι εκδηλώσεις, παρά τη δυνατή βροχή, ξεκίνησαν στο πάρκο του Οσίου Νίκωνος με την επιμνημόσυνη δέηση, στην οποία πρωτοστάτησε ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ.κ. Ευστάθιος και την κατάθεση στεφάνων στο μνημείο των πεσόντων από την πολιτειακή και αυτοδιοικητική ηγεσία του τόπου, από τον Διοικητή του ΚΕΕΜ, τους Διοικητές της Αστυνομίας και της Πυροσβεστικής Σπάρτης, από εκπροσώπους του ΣΥΡΙΖΑ και του ΚΚΕ και των συγγενών των Θυμάτων. Στη συνέχεια ακολούθησε μουσική εκδήλωση στο Πνευματικό Κέντρο Σπάρτης «Ευάγγελος Φιλιππόπουλος» με τραγούδια -ύμνους για τους 118. Στην εκδήλωση για πρώτη φορά ακούστηκαν μελοποιημένοι στίχοι από το βιβλίο «Προμηθέων τόποι» της Μαριάνθης Αλειφεροπούλου-Χαλβατζή από τον Λάκωνα τραγουδοποιό Πάνο Μπούσαλη, διαβάστηκαν τμήματα του βιβλίου από την Ερασιτεχνική Θεατρική Ομάδα Λακωνίας και ακούστηκαν τραγούδια -ύμνοι για τον ηρωισμό και πατριωτισμό των 118 από τη Φιλαρμονική Ορχήστρα Σπάρτης. Ομιλίες απηύθυναν ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Ευάγγελος Βαλιώτης, η κ. Μαριάνθη Αλειφερο-

πούλου-Χαλβατζή και η Δημοτικός Σύμβουλος κ. Ελένη Μεντή.

ΕΒ

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ ΚΩΝ.	15 €
ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΙΑ	5 €
ARFANIS COSTAS	10 €
THEOPHILOPOULOS MARY	10 €
ΤΙΓΚΛΙΑΝΙΔΗΣ ΚΩΝ	85 €
MARKOS EUGENIA	100 €
Nick Aliferis	15 ευρώ
Sam Aliferis	15 ευρώ
George Daliouris	15 ευρώ
Peter Genovezos	15 ευρώ
Stan Germanos	15 ευρώ
Dimitra Kantzavelos	15 ευρώ
Christine Karatzas	15 ευρώ
George Koutroubis	50 ευρώ
Peter Maniatis	15 ευρώ
Oraia Eleni	15 ευρώ
Angela Skiadopoulou	15 ευρώ
Elias Varoutsos	15 ευρώ
George Varoutsos	15 ευρώ
Nick Varoutsos	15 ευρώ
Angela Vasilas	15 ευρώ
Kaiti Zafiros	15 ευρώ

ΕΠΙΣΗΣ ΕΚΑΝΕ ΔΩΡΕΑ ΕΝΑ ΤΟΠΙ ΥΦΑΣΜΑ ΑΛΑΤΖΑ ΓΙΑ ΣΤΟΛΕΣ

Η ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΒΑΣΙΛΑΚΟΥ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Αγαπητοί συμπατριώτες. Με την ευκαιρία των εορταστικών ημερών των Χριστουγέννων και του Νέου Χρόνου, εύχομαι σε όλους σας ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΑ ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΤΟ ΝΕΟ ΧΡΟΝΟ.

Στην Βαρβάρα ιδιαίτερα εύχομαι ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ για τη σημερινή της ονομαστική εορτή. Με πατριωτικούς χαιρετισμούς. Μάκης Γυλοπίδης.

ΝΙΚΟΣ Κ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥΛΑΣ
ΑΚΙΝΗΤΟΡΟΣ

ΛΥΚΟΥΤΡΙΟΥ 121 Α, 231 00 ΣΠΑΡΤΗ Τ.Κ. 6974739799
ΤΗΛ. 27310 26265 Α FAX: 27310 26811
e-mail: dimitrakou.nikos@otenet.com

Παναγιώτης Κούσουλας
Real Estate services, Σπάρτης

Εκτιμήσεις Ακινήτων
Σύμβουλος Επενδύσεων

Msc International Real Estate
mob.: +30 6947931327
www.pjk.gr
e-mail: info@pjk.gr

ΤΖΩΡΤΖΑΚΗΣ - ΖΑΓΑΝΑ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΑ
ΕΡΓΑΤΙΚΑ - ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΑ
ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ

Γκορτσολόγου 61, τ.κ. 23100, Σπάρτη
Τηλ.: 2731 100787, fax: 2731 100788,
κιν. 6947 775869
email: tzortzakis.zagana@gmail.com

ΣΤΡΑΤΗΣ ΠΑΝΝΙΤΣΑΣ

Χειρουργός Κτηνίατρος
Μεταπτυχιακό Δίπλ. Χειρουργικής
Παν. GUELPH Καναδά

ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ:
10:00 - 1:00 (πρω) & 6:00 - 9:00 (απόγευμα)
Ελ. Βενεζέλου 4, 166 75 Γλυφάδα - τηλ. 210.9647.747
τηλ. ανάγκης: 6944.943.634

Τζάκια - Ψισταριές - Επενδύσεις - Πέτρα

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΚΟΥΝΗΣ

Γορδένιος 11 - ΚΙ-ΠΟΥΠΟΛΗ - τηλ.: 210 5014594 - 6977672646

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ

ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ τηλ. 57747
οικ. 22217
κιν. 6942 407789

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Η Αγγέλα Σκρουμπέλου άνοιξε νέο μικροβιολογικό εργαστήριο.

Ελευθερίου Βενιζέλου 64, Νέα Σμύρνη
Τηλ.: 210 9386840, 6934251826

Γεωργίτσι Λακωνίας
τ.κ. 23059
Κιν.: 6940 807330

τηλ.: 27310 61062
fax: 27310 61063
e-mail: info@taygetosbalcony.gr
www.taygetosbalcony.gr

Taygetos
Balcony
Hotel

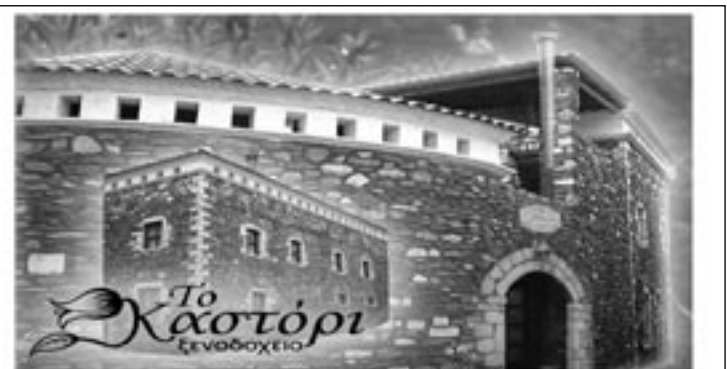
www.taygetosbalcony.gr 030 2731061062

Eurotas Clean

Καθαρισμός:
Δερμάτινα
Μοκέτες
Σαλόνια - Χαλιά
Στρώματα

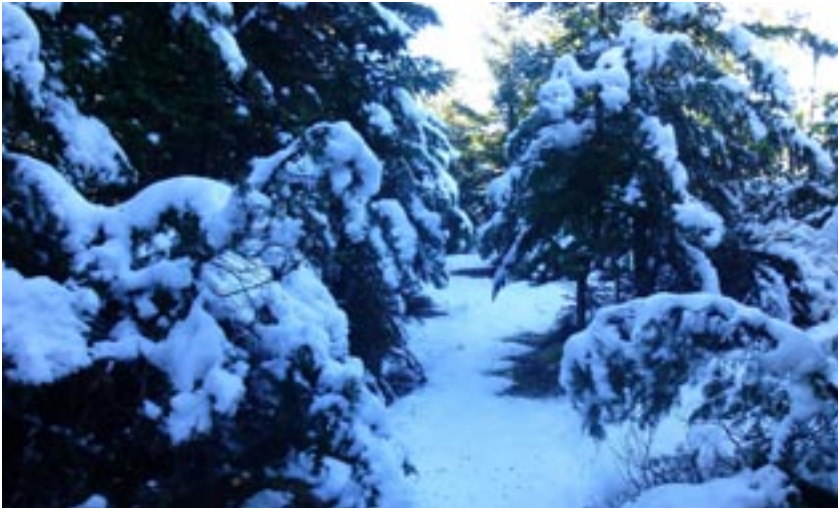
Λυκούργου 30, Σπάρτη ~ Τηλ. 27310 21349

Το
Καστόρι
Ξενοδοχείο

Ευαγγελία Νικολοπούλου
Καστόρι Δόμου Πελλάνας - Λακωνία - Σπάρτη
ΤΚ 23100,
τηλ: 27310 57118, 6909482756, fax: 27310 57205
www.kastorihotel.com - www.focusgreece.gr
email: info@kastorihotel.com

Δράσεις β' εξαμήνου 2015

Υποδομές

-Συνεχίστηκε ο καθαρισμός και η βελτίωση των μονοπατιών Άγιος Μάμας-Λουσίνα-κορυφή Ξεροβούνας, Λάτα-Βρυσιώτικο-Ρεζινέικη σπηλιά-Μεσοράχη-Πλατάνια, Αγ. Νικόλαος-Κούκου Ράχη-Λάτα, Λάτα-Παναγία Μπρουσάγκας-Λουσίνα.

-Στη διασταύρωση κορυφογραμμής και μονοπατιού προς Κούκου Ράχη τοποθετήθηκαν ενημερωτικές πινακίδες κατεύθυνσης.

-Με τη συνδρομή φίλων του ΕΟΣ Σπάρτης έγινε καθαρισμός -σηματοδότηση του μονοπατιού Άνω Χώρα-Φρεάτιο-Γουρνίτσα. Στο εκτεθειμένο πεδίο στη Σάρα επανατοποθετήθηκε το συρματόσχοινο ασφαλείας που είχε κοπεί από κατολίστηση.

-Με δαπάνες του συλλόγου στο νέο διπλό γεφυράκι, μετά το παλιό υδροηλεκτρικό εργοστάσιο Καστορείου, τοποθετήθηκαν πλαϊνά προστατευτικά από καστανιά. Θερμές ευχαριστίες στο φίλο Γιώργο Λιακόπουλο για την κοπή της ξυλείας.

-Επίσης κατασκευάστηκε νέο γεφυράκι πλησίον του Μαρμαρογέφυρου στη θέση του παλιού που υποχώρησε στις αρχές του καλοκαιριού.

-Ειδικά για τον 3ου Καστόρειο ορεινό ημιμαραθώνιο επανελέγχθηκε και σηματοδοτήθηκε όλη η διαδρομή μέχρι την παραμονή του αγώνα. Παρακαλούνται όσοι οι φίλοι θέλουν να βοηθήσουν στις δράσεις του συλλόγου, να επικοινωνήσουν με τον Κώστα Λαγανά στο τηλ. 6974098419.

Κοινωνική προσφορά

-Έγινε καθαρισμός του γύρω χώρου στην Παναγία στη Μπρουσάγκα για την γιορτή της 23 Αυγούστου.

-Το Σεπτέμβριο, με πρωτοβουλία και

δαπάνη του Συλλόγου, αποκαταστήθηκαν οι πολυετείς φθορές στον τάφο του αείμνηστου ευεργέτη Δημητρίου Σπυρόπουλου, στον Άγιο Νικόλα.

- Ενόψει των εορτών προσφέρθηκαν ψωμί και τρόφιμα στο Γηροκομείο Σπάρτης και στο Άσυλο Ανιάτων.

Εξορμήσεις

-Στις 27 Σεπτεμβρίου ανεβήκαμε με τον Ε.Ο.Σ Νοτιοανατολικής Λακωνίας στην Ξεροβούνα.

-Την Δευτέρα 28 Σεπτεμβρίου συμμετείχαμε στην εξερεύνηση του σπηλαίου κάτω από την κορυφή Πυργάκι.

-Στις 2 Οκτωβρίου συνοδέψαμε του φίλους εκπροσώπους ορειβατικών συλλόγων από την Κύπρο, που πραγματοποίησαν 5νθήμερη επίσκεψη στη Λακωνία, στο Φαράγγι των Μύλων.

-Στις 16 και 17 Οκτωβρίου με ομάδα παιδικών φίλων από το χωριό μας ανεβήκαμε στην ψηλότερη κορυφή της Πελοποννήσου, τον Αηλιά (2.407μ.).

-Την Κυριακή 18 Οκτωβρίου οδηγήσαμε πολυπληθή πέραν των ογδόντα ατόμων ομάδα με την εταιρία εξορμήσεων Active Sundays στο Φαράγγι των Μύλων.

-Στις 29 Νοεμβρίου συνοδέψαμε τους φίλους του Ε.Ο.Σ. Ηλιούπολης στην κορυφή της Ξεροβούνας.

-Στις 13 Δεκεμβρίου μαζί με τον ΕΟΣ Σπάρτης περπατήσαμε το μονοπάτι Καστόρειο-Λάτα-Κούκου Ράχη-Αγ. Παντελεήμων-Γεωργίτσι, με την μοναδική θέα σε Λακωνία, Μεσσηνία και Αρκαδία,

Κων. Χ. Λαγανάς

Εικόνες από τη φύση μας

Ορχιδέα η χρυσαλίσ

Είναι ορχιδέα που το ύψος της φθάνει τα 20-40 εκ. και με φύλλα 6-9 τον αριθμό σε σχήμα λόγχης. Το άνθος της έχει χρώμα πορφυρό και σπάνια άσπρο

μοιάζει με πεταλούδα όπως λέει το όνομα. Το χείλος που έχει χρώμα ροζ έχει οδοντωτές έως κυματώδεις άκρες. Ανθίζει τον Μάρτιο με Απρίλιο. Κείμενο: Κ. Λαγανάς Φωτό: Βασ. Λαγανάς